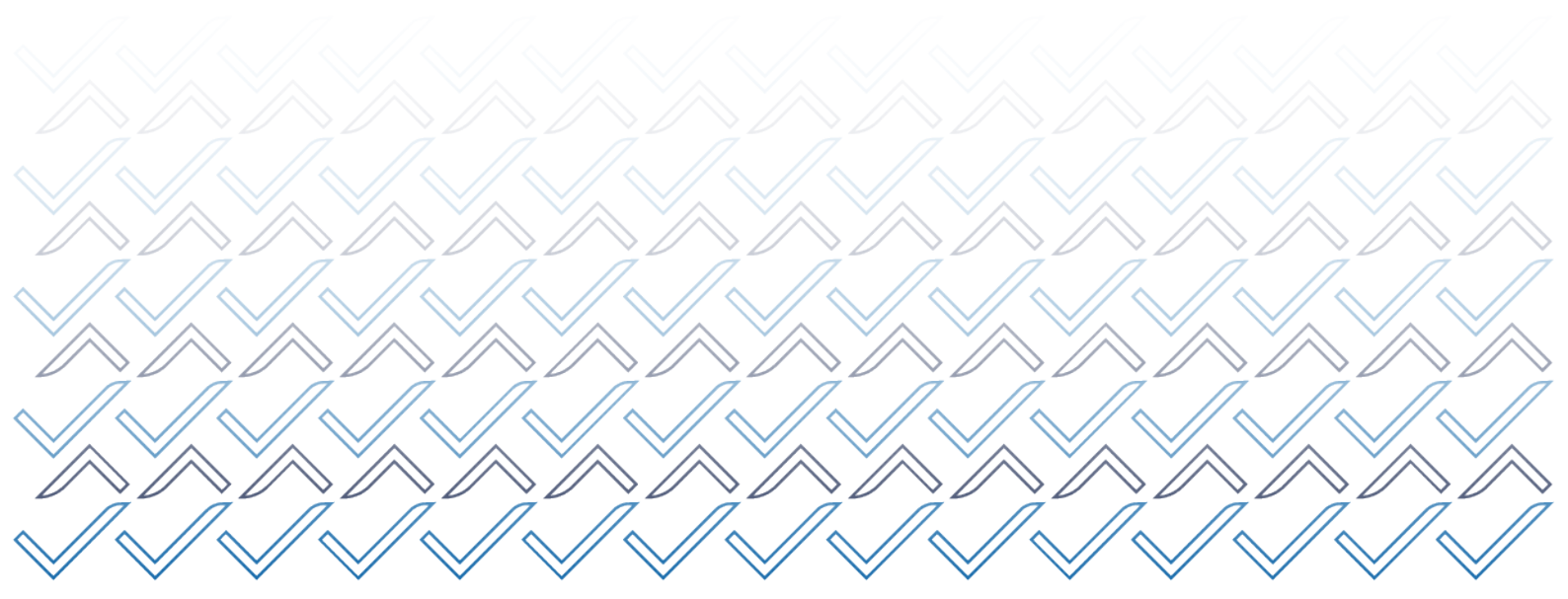

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

BUHALTERINĖS APSKAITOS TVARKYMO IR PERSONALO ADMINISTRAVIMO FUNKCIJŲ CENTRALIZAVIMAS

2022 m. spalio 7 d.

Nr. VAE-9

TURINYS

PAGRINDINIAI FAKTAI	4
SANTRAUKA	5
ĮŽANGA	12
AUDITO REZULTATAI	14
1. PASIRENGIMAS BENDRŲJŲ FUNKCIJŲ CENTRALIZAVIMUI TURĖJO TRŪKUMŲ	14
1.1. Prieš centro įsteigimą nebuvo sukurtų bendrų buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo informacinių sistemų	14
1.2. Įstaigų buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijų centralizavimo pabaiga atidėta tris kartus	15
1.3. Įstaigos pareigybes centrui perduoda nenoriai	18
2. NEUŽTIKRINAMAS TINKAMAS CENTRO VEIKLOS KOORDINAVIMAS IR PRISKIRTŲ FUNKCIJŲ VYKDYMAS	20
2.1. Finansų ministerija, kaip steigėjas, neužtikrina pakankamos centro veiklos priežiūros	20
2.2. Trūksta sąlygų funkcijų standartizuotam ir automatizuotam vykdymui	23
3. VYKDOMŲ FUNKCIJŲ KOKYBEI UŽTIKRINTI CENTRAS IMASI VEIKSMŲ, BET JŲ REIKIA DAUGIAU	29
3.1. Didelis laisvų pareigybių skaičius ir darbuotojų kaita	29
3.2. Centras nepakankamai užtikrina buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijoms atlikti reikiamas darbuotojų kompetencijas	32
3.3. Centro atliekamų funkcijų kokybė tobulintina	34
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	38
PRIEDAI	42
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos	42
2 priedas. Audito apimtis ir metodai	44
3 priedas. Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys	47
4 priedas. Pagrindiniai veiksmai vykdant BA ir PA funkcijų konsolidavimą	49
5 priedas. Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro 2019 m. naudotos informacinės sistemos funkcijoms vykdyti	54
6 priedas. Viešojo sektoriaus subjektų pareigybių skaičius, pokytis	55
7 priedas. Pareigybių, kurioms priskirtos BA ir PA funkcijos, perdavimas NBFC	56

8 priedas.	Užsienio šalių praktika centralizuojant įstaigų bendrąsias funkcijas	57
9 priedas.	Užsienio šalių AAI auditų ataskaitose nustatyti faktai	59

PAGRINDINIAI FAKTAI

11,6 mln. Eur

skirta ir panaudota asignavimų 2021 m. centro veiklai vykdyti.

91,3 proc.

(525 iš 575,3 buvusių iki centralizavimo) pareigybių patvirtintos centre buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijoms vykdyti.

236 įstaigų

(74 proc.) personalo administravimo funkcijas centras vykdė 2021 m. pabaigoje.

143 įstaigų

(42 proc.) buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijas centras vykdė 2021 m. pabaigoje.

3 kartus

per 4 metus (nuo 2018 m.) atidėtas dalies įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų centralizavimas: jo pabaiga iš 2020 m. perkelta į 2025 m.

17 informacinių sistemų

buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijai vykdyti teko naudoti centrai pradėjus veiklą, o siekis turėti vieną bendrą IS.

9 informacines sistemas

darbo užmokesčio skaičiavimui teko naudoti centrai pradėjus veiklą, o siekis turėti vieną bendrą IS.

58 proc.

įstaigų (nuo visų planuojamų) buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijas centralizuotai atliko centras 2021 m. pabaigoje, o siekis buvo 71 proc.

50 proc.

(54 iš 109) įstaigų nustatė klaidų, kurias centras padarė skaičiuodamas darbo užmokestį šių įstaigų darbuotojams.

75 proc.

(82 iš 109) įstaigų centralizuotai atliekamą personalo administravimo funkciją vertina gerai arba labai gerai.

72 proc.

(78 iš 109) įstaigų centralizuotai atliekamą buhalterinės apskaitos tvarkymo funkciją vertina gerai arba labai gerai.

SANTRAUKA

Audito svarba

Europos Komisija pabrėžia, kad pagrindinis veiksnys, skatinantis dalyvauti Bendrųjų paslaugų centrų (BPC) steigime, yra bendrųjų procesų sąnaudų taupymas. Vyriausybės taip pat motyvuoja noras didinti efektyvumą ir gerinti vidaus paslaugų kokybę, sutelkiant išteklius ir pasinaudojant specializacija. Konsoliduodamos pagalbines veiklas viename centre, organizacijos taip pat gali skirti daugiau išteklių pagrindinei misijai ir tiesioginėms savo funkcijoms. BPC steigimas yra plataus masto pokyčių procesas, todėl vyriausybės turi atidžiai apgalvoti, kokia yra geriausia strategija galimam pasipriešinimui įveikti ir nesėkmės rizikai sumažinti¹.

2014–2020 metų Nacionalinės pažangos programos 5 prioriteto tikslu „Stiprinti strategines kompetencijas viešojo valdymo institucijose ir gerinti šių institucijų veiklos valdymą“ pažymėta, kad valstybės vykdomosios valdžios sistemos įstaigose nepakankamai efektyviai ir taupiai atliekamos bendrosios funkcijos, egzistuoja poreikis didinti viešojo valdymo institucijų (ypač valstybės vykdomosios valdžios sistemos institucijų ir įstaigų, taip pat savivaldybių institucijų ir įstaigų) veiklos efektyvumą².

Siekiant kad viešojo valdymo institucijos efektyviai ir taupiai atliktų su visuomenės poreikių tenkinimu tiesiogiai nesusijusias bendrąsias funkcijas, nuspręsta jas optimizuoti, nuolat vertinti ir tobulinti šių institucijų valdymą ir gebėjimus³. Įsteigus Nacionalinį bendrųjų funkcijų centrą ir perdavus jam vykdyti buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijas, Vyriausybei atskaitingose institucijose 2018 m. pradėtas bendrųjų funkcijų centralizavimas.

Siekdami įvertinti užsibrėžtų tikslų centralizuojant bendrąsias funkcijas įgyvendinimą, atlikome valstybinį veiklos auditą.

Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų centralizavimas sudaro sąlygas efektyviai jas atlikti.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar bendrųjų funkcijų centralizavimui tinkamai pasirengta;
- ar užtikrinamas tinkamas Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrai priskirtų funkcijų vykdymas.

Audituojamieji subjektai:

¹ The organisation of Shared Service Centres (SSCs) in public administration (europa.eu) (žr. 2022-08-11).

² LRV 2012-11-28 nutarimu Nr. 1482 patvirtintos 2014–2020 metų nacionalinės pažangos programos 5.1 tikslas.

³ LRV 2012-02-07 nutarimu Nr. 171 patvirtinta Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 metų programa, 12.5 ir 13.2.2 p.

- Finansų ministerija, nes įgyvendina Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro savininko teises ir pareigas⁴, analizuoja šio centro veiklą (veiklos ataskaitas), nustato uždavinius, prireikus teikia metodinius nurodymus⁵;
- Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras, kuris įsteigtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų, Vyriausybės įstaigų, Vyriausybės atstovų tarnybų, atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ar pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, ir šių subjektų kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijoms centralizuotai atlikti⁶.

Apklausėme 131 biudžetinę įstaigą (ministerijas, ir kt. įstaigas), kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijas centralizuotai vykdo Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras. Apklausoje dalyvavo 109 įstaigos iš 131, atsakymus pateikė ir 339 (iš 447) centro darbuotojai. Audito metu informaciją rinkome iš Vyriausybės kanceliarijos, Vidaus reikalų ministerijos, Informatikos ir ryšių departamento, bendravome su šių institucijų atstovais.

Audituojamasis laikotarpis – 2018–2021 m. Siekiant įvertinti procesą, kaip buvo rengiamasi bendrųjų funkcijų konsolidavimui, tendencijas ir pokyčius, susijusius su bendrųjų funkcijų konsolidavimu, analizuota ir vertinta institucijų pateikta informacija apie atliktas analizes ar galimybių studijas nuo 2014 m. iki audito pabaigos.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 2 priede „Audito apimtis ir metodai“ (45 psl.).

Pagrindiniai audito rezultatai

Finansų ministerija ir Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras pagerinę centro veiklos priežiūrą, nustatę kriterijus dėl įstaigų centralizavimo, sukūrę trūkstamas informacines sistemas ir užtikrinę žmogiškųjų išteklių kompetencijas funkcijoms vykdyti, sukurtę sąlygas efektyvesniam centralizuotam buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijų vykdymui.

1. Pasirengimas bendrųjų funkcijų centralizavimui turėjo trūkumų

- Prieš centro įsteigimą nebuvo sukurtos buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų vykdymui skirtos bendros informacinės sistemos. Vykdydamas pirmąjį bendrųjų funkcijų centralizavimo etapą, kaip buvo nuspręsta, funkcijos perduotos centrui, nekeičiant naudojamų informacinių sistemų, todėl centrui teko naudoti 17 buhalterinės apskaitos ir net 9 darbo užmokesčio apskaitos informacines sistemas. Pradedant antruoju centralizavimo etapu bendros informacinės sistemos turėjo būti įdiegtos, tačiau lig šiol dar nėra baigti bendrų personalo administravimo ir dokumentų valdymo informacinių sistemų sukūrimo ir tobulinimo bei Finansų valdymo ir apskaitos informacinių sistemų tobulinimo darbai. Bendrų informacinių

⁴ LRV 2018-01-23 nutarimas Nr. 125 „Dėl biudžetinės įstaigos Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro įsteigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“, 4 p.

⁵ Finansų ministerijos nuostatai, 8.13.2 p.

⁶ LRV 2018-01-23 nutarimas Nr. 125, 3 p.

sistemų nebuvimas nesudaro galimybių taupyti lėšas, žmogiškuosius išteklius, 3 kartus buvo atidedama buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų centralizavimo pabaiga (iš 2020 m. nukelta į 2025 m.) (1.1 poskyris, 14 psl.).

- Nėra nustatytų kriterijų (principų), kuriais vadovaujantis priimami Vyriausybės nutarimai dėl įstaigų, kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) personalo administravimo funkcijos centralizuotinos, sąrašų ir centralizavimo datų. Nors sistema yra veikianti (šiuo metu centralizuotai atliekamos 144 įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkymo ir 237 įstaigų personalo administravimo funkcijos), tačiau dalies įstaigų šių funkcijų centralizavimas atidedamas ne vieną kartą dėl bendrų informacinių sistemų trūkumo ir įstaigų nepasirengimo. Bendrų informacinių sistemų įsigijimo projektai turėtų būti baigti 2023 m. IV ketvirtį, tačiau centralizavimo pabaiga nukelta 2025 metams. Nustatėme, kad į sąrašą biudžetinių įstaigų, kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijos centralizuotinos, neįtrauktos 6 Vyriausybei pavaldžios biudžetinės įstaigos, o 18 biudžetinių įstaigų numatyta konsoliduoti tik vieną iš funkcijų, priežastys nenurodytos. Atidedant bendrųjų funkcijų centralizavimą, nepasiekta Finansų ministerijos strateginiame veiklos plane 2021 m. vertinimo kriterijaus „Įstaigų, kurių buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai, dalis nuo visų įstaigų, kurių funkcijos konsoliduotinos“ siektina reikšmė – 71 proc., pasiekta – 58 proc. Nesant nustatytų kriterijų, kuriais remiantis būtų priimami nutarimai dėl įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų centralizavimo, nepagrįstai nukeliamas dalies įstaigų šių funkcijų centralizavimas, o dalies Vyriausybei pavaldžių įstaigų šios funkcijos gali likti necentralizuotos. Vėluojantis centralizavimo procesas neleidžia pasiekti masto ekonomijos ir užtikrinti bendrųjų funkcijų kokybę (1.2 poskyris, 15 psl.).
- Prieš pirmąjį bendrųjų funkcijų centralizavimo etapą buvo sudarytos buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų matricos ir nustatytos šių pareigybių proporcijos (kiek lieka įstaigoje, o kiek perduodama centrui), tačiau vėlesniais centralizavimo etapais jų nėra laikomasi. Centras ir apklaustos įstaigos nurodė įvairius būdus: vadovaujamosi vidiniais centro teisės aktais, pagal Efektyvumo vertinimo ataskaitai įstaigų pateiktus duomenis, arba pareigybės perduodamos derybų būdu. Dalis įstaigų, teikiant centrui duomenis efektyvumo vertinimui atlikti, pareigybių, kurioms priskirtos buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijos, skaičių sumažina (per 2021 m. viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos pareigybių sumažėjo iš viso 5,87 proc., personalo administravimo – 5,52 proc.), taip centrui perduoda mažiau pareigybių, nei turėtų. Nepatvirtinus kriterijų, kuriais remiantis būtų nustatoma, kiek buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo pareigybių turi būti perduota centrui ir kiek turi likti įstaigoje, neužtikrinamas žmogiškųjų išteklių optimizavimas, taikoma skirtinga praktika, dalis šias funkcijas atliekančių pareigybių neperduodamos centrui. Taip vilkinamas vieno iš centralizavimo tikslų – sutaupyti valstybės biudžeto lėšų, tenkančių viešojo sektoriaus bendrosioms funkcijoms atlikti, – įgyvendinimas (1.3 poskyris, 18 psl.).

2. Neužtikrinama tinkama centro veiklos priežiūra

- Finansų ministerija, būdama atsakinga už centro veiklos koordinavimą, nepatvirtino kokybinių vertinimo kriterijų, pagal kuriuos būtų matuojamas centro vykdomų buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų atlikimo kokybinis pokytis. Nuo 2021 m. centras pradėjo teikti Finansų ministerijai veiklos ataskaitas, o ministerijoje buvo paskirtas atsakingas padalinys už centro veiklos

vertinimą, tačiau išvadų dėl veiklos vertinimo nepateikė. Ministerija neskyrė pakankamo dėmesio informacijos pateikimui ministerijos veiklos ataskaitose, nes 2019 m. ir 2020 m. ataskaitose nėra informacijos apie vieno iš dviejų ministerijos strateginiuose veiklos planuose nustatytų vertinimo kriterijų įgyvendinimą. Centro 2020 m. ir 2021 m. veiklos ataskaitose taip pat nėra pateikiama informacija apie visų įstaigos metiniuose veiklos planuose nustatytų tikslų įgyvendinimą. Ministerijai neužtikrinant centro veiklos priežiūros nevertinamas pokytis ir neišnaudojamos galimybės priimti reikalingus sprendimus gerinant centro veiklą (2.1 poskyris, 20 psl.).

3. Trūksta sąlygų standartizuotam ir automatizuotam funkcijų vykdymui

- Praėjus 4 metams nuo centro įsteigimo, nesant sukurtų bendrų informacinių sistemų, reikalingų veiklai vykdyti, neužtikrinamas standartizuotas ir automatizuotas centro buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų vykdymas:
 - 1 iš 3 informacinių sistemų – buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijoms vykdyti – Finansų valdymo ir apskaitos informacinė sistema (FVAIS) sukurta ir naudojama, tačiau yra šios sistemos duomenų suderinamumo su Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema (VSAKIS) trūkumų. Pavyzdžiui, FVAIS neapima visų apskaitos sričių (medikamentų, maitinimo apskaitos); importuojant į VSAKIS duomenis, kuriuos reikia suderinti, nėra įkeliama dalis pinigų srautų ataskaitos (PSA) įplaukų; iš FVAIS į VSAKIS negalima įkelti sąskaitų plano ir kt.
 - 1 iš 3 informacinių sistemų – Personalo administravimo funkcijoms vykdyti – nesukurta. Sistemos visiškasis funkcionavimas planuotas praėjus 5 metams po centro įsteigimo (2023 m. III ketv.), bet VRM IRD pateiktais duomenimis 2022-09-08 projekto įgyvendinimas nutrauktas dėl neįvykusio viešojo pirkimo, ateityje planuojama pakartotinai skelbti pirkimą pasitelkus kitus finansavimo šaltinius. Šiuo metu darbo užmokesčio apskaitos ir su tuo susijusių žmogiškųjų išteklių valdymo procesai institucijose yra vykdomi nestandartizuotai, kompiuterizavimo lygis institucijose atliekant šiuos procesus skiriasi.
 - 1 iš 3 informacinių sistemų – Dokumentų valdymo sistema DBSIS – sukurta ir pradedama naudoti praėjus 4 metams po centro įsteigimo (2022 m. birželio mėn.). Planuojama, kad DBSIS paslaugų gavėjais iki projekto pabaigos 2023 m. IV ketv. taps visos valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės⁷ ir tai sudarys prielaidas užtikrinti dokumentų valdymo procesus standartizuotu būdu vienoje sistemoje.
- Personalo administravimo funkcijų standartizuotam vykdymui teisės aktuose numatyti jų atlikimo terminai. Išanalizavę tris iš 14⁸ centro personalo administravimo procesų, nustatėme, kad teisės aktuose sudarytos prielaidos proceso pailgėjimui iki 9 darbo dienų. Įstaigų apklausos duomenimis, 58 proc. jų nurodė, kad procesas pailgėjo 1–3 darbo dienomis. Centro teigimu, personalo administravimo funkcijų vykdymo procesai nepailgėja tais atvejais, kai įstaigose naudojami centro parengti šablonai. Auditorių vertinimu, siekiant operatyvesnio personalo administravimo funkcijų vykdymo proceso, svarbu, kad tarp įstaigų ir centro būtų suderintos informacijos pateikimo formos ir peržiūrėti personalo administravimo procesai.

Dėl laiku nesukurtų bendrų personalo administravimo ir dokumentų valdymo informacinių sistemų, o finansų valdymo ir apskaitos informacinei sistemai veikiant su

⁷ <https://ird.lt/lt/naujienos/dbsis-sukurimo-ir-idiegimo-projekto-pristatymo-renginys> (žiūrėta 2022-05-26).

⁸ LRV 2018-05-30 nutarimu Nr. 507 patvirtintas Personalo administravimo funkcijų centralizuoto atlikimo tvarkos aprašas, 2–16 sk.

trūkumais, nesudarytos sąlygos centrai buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijas atlikti standartizuotai bei automatizuotai (2.2 poskyris, 23 psl.).

4. Nepakankami centro veiksmai užtikrinant vykdomų funkcijų kokybę

- 2021 m. pabaigoje centre iš 525 patvirtintų pareigybių 71 buvo laisva ir tik 54 proc. konkursų per 2021 m. baigėsi rezultatyviai. 2018–2021 m. laikotarpiu laisvų darbuotojų pareigybių skaičius išaugo nuo 7,1 proc. iki 13,5 proc. Darbuotojų kaita centre 2018–2021 m. svyravo tarp 17,6 ir 22 proc. Taikyti veiksmai nepakankami, nes kaita išaugo ir 2021–12–31 sudarė 21,98 proc. Nuo 2020 m. atliekamos išėinančių darbuotojų apklausos bei darbuotojų išėjimo priežasčių analizės, pagal kurias pagrindinės išėjimo iš centro priežastys: didelis darbo krūvis; vadovybės nutolimas, komunikacijos ir grįžtamojo ryšio trūkumas iš tiesioginių vadovų; nekonkurencingas darbo atlygis. Didelis laisvų pareigybių skaičius apsprendžia padidėjusį darbo krūvį, dėl ko didėja darbuotojų kaita. Esant didelei kaitai, prarandama išėinančių darbuotojų patirtis, reikalinga funkcijų vykdymui (3.1 poskyris, 29 psl.).
- Darbuotojų darbo krūviai pradėti analizuoti 2019 m., tačiau iki 2022 m. darbo krūvio analizės sistemaiškai nebuvo atliekamos, nes nebuvo galimybės palyginti buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijas atliekančių darbuotojų darbo krūvių, kol visų įstaigų apskaita nebuvo perkelta į FVAIS. Personalo administravimo funkcija iki šiol atliekama skirtingose informacinėse sistemose, todėl nėra galimybės palyginti darbuotojų atliktų darbų kiekį ir kiek tam skyrė laiko siekiant vienodinti darbo krūvius. 2023 m. centras planuoja įsigyti ir įdiegti darbo krūvių valdymo sistemą. Apklausus centro buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijas ir personalo administravimo funkcijas vykdančius darbuotojus, 55 proc. (187 iš 339) nurodė, kad jų darbo krūvis juos tenkina. Didelį darbo krūvį darbuotojai nurodo kaip vieną pagrindinių išėjimo iš darbo priežasčių. Periodiškai neatliekant darbo krūvio analizės, nežinoma reali situacija apie atskirų darbuotojų darbo krūvių skirtumus, o tai įtakoja darbuotojų nepasitenkinimą bei kaitą. (3.1 poskyris, 29 psl.).
- Centro darbuotojų mokymų poreikis turi būti vertinamas, tačiau tik 65 proc.⁹ darbuotojų nurodė, kad centras prašo jų pateikti informaciją, kokiuose profesiniuose mokymuose norėtų dalyvauti. Centras nekaupė duomenų apie tai, kokiuose mokymuose dalyvavo kiekvienas darbuotojas ir ar visi dalyvavo. Pagal apklausą 11 proc. 2018–2021 m. centre Buhalterinės apskaitos ir Personalo administravimo departamentuose pradėjusių dirbti darbuotojų per pastaruosius 12 mėn. nedalyvavo nė vienuose profesiniuose mokymuose, tik pusė darbuotojų nurodė, kad mokymai buvo organizuoti pagal jų nurodytus poreikius, ir tik 43 proc., kad pakanka mokymų. Nerenkant mokymų poreikio ir kasmet darbuotojams nedalyvaujant mokymuose, neužtikrinamos reikiamos jų kompetencijos. Centre nuo 2022 m. rugsėjo mėn. įsteigta Mokymų akademija¹⁰ (3.2 poskyris, 32 psl.).
- Centre 2018 m. patvirtinta darbuotojų adaptacijos laikotarpio tvarka¹¹. Apklaustos duomenimis¹², 14 proc. 2019–2022 m. pradėjusiųjų dirbti nurodė, kad jiems nebuvo paskirtas kuratorius, o 6 proc. – kuratorius nesuteikė pagalbos. Siekiant pritraukti ir išlaikyti buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo centralizuotoms funkcijoms atlikti reikiamos kompetencijos darbuotojus, svarbu motyvuojantis atlygis

⁹ Valstybės kontrolės audito metu atlikta NBFC BA ir PA funkcijas vykdančių darbuotojų apklausa.

¹⁰ Darbuotojų ugdymo sistemos dalis, apimanti darbuotojų mokymąsi ir mokymą, siekiant įgyti ir suteikti naujų žinių, gebėjimų bei įgūdžių ar pagilinti esamas profesinei veiklai reikalingas žinias ir gebėjimus.

¹¹ NBFC direktoriaus 2018-10-31 įsakymas Nr. V-210.

¹² Valstybės kontrolės audito metu atlikta NBFC BA ir PA funkcijas vykdančių darbuotojų apklausa.

už darbą, tačiau centro personalo administravimo funkcijas atliekančių darbuotojų vidutinis darbo užmokestis 2021 m. buvo 307,80 Eur mažesnis nei planuojamų centralizuoti įstaigų šias funkcijas atliekančių darbuotojų. Esant mažesniai darbo užmokesčiui nei planuojamų centralizuoti įstaigų, sunku į laisvas darbo vietas pritraukti ir išlaikyti reikiamos kompetencijos darbuotojų (3.2 poskyris, 32 psl.).

- Centras imasi veiksmų – nuo 2020 m. atlieka padarytų buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo klaidų analizę, tačiau:
 - Valstybės kontrolė nustato reikšmingų klaidų finansinių ataskaitų rinkiniuose, kuriuos parengė centras¹³;
 - 26 proc. Valstybės kontrolės apklaustų įstaigų¹⁴ nurodė, kad pasitaiko klaidų biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų rinkiniuose, 30 proc. – finansinių ataskaitų rinkiniuose, 50 proc. – skaičiuojant darbo užmokestį įstaigos darbuotojams. Viešojo sektoriaus subjektų pasitenkinimas centro centralizuotai atliekamomis funkcijomis 2021 m. sumažėjo 2,5 proc. lyginant su 2020 m. Tam įtakos turėjo 8,1 proc. sumažėjęs pasitenkinimas centralizuotai atliekamomis buhalterinės apskaitos funkcijomis;
 - iš 8 centro stebimų buhalterinės apskaitos ataskaitų pateikimo ir procesų vėlavimų dydžių, tik 1 (ataskaitos, teikiamos Seimui) 2019–2021 m. laikotarpiu vėlavimai neviršijo 5 proc. Daugiausiai vėluojama sudarant Pažymas dėl finansavimo sumų (iki 34,12 proc.) ir Finansinių ataskaitų rinkinius (iki 33,83 proc.). Pagal viešojo sektoriaus subjektų apklausos¹⁵ duomenis, 17 proc. jų nurodė, kad duomenys į apskaitą neįtraukiami laiku. Esant didelei centro darbuotojų kaitai, iškyla ne vien buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijų atlikimo vėlavimo problema, bet ir 54 proc. apklausoje dalyvavusių įstaigų nurodė, kad naujam darbuotojui neperduodama visa aktuali informacija apie įstaigą, 15 proc. – buvo prarasta įstaigai aktuali informacija ir liko neužregistruotos buhalterinės apskaitos operacijos, 5 proc. – liko neparengti reikalingi teisės aktų projektai.

Dėl didelio laisvų pareigybių skaičiaus, kuris lemia didesnę darbo krūvį, ir didelės darbuotojų kaitos, nepakankamo kvalifikacijos tobulinimo neužtikrinama tinkama vykdomų funkcijų kokybė – daroma daugiau klaidų, vėluojama atlikti funkcijas, didėja įstaigų, kurių funkcijas centralizuotai vykdo centras, nepasitenkinimas (3.3 poskyris, 34 psl.)

Rekomendacijos

Finansų ministerijai:

1. Siekiant, kad būtų įgyvendinti centralizuojant bendrąsias funkcijas užsibrėžti tikslai, nustatyti:
 - 1.1. kriterijus / principus, kuriais vadovaujantis įstaigos įtraukiamos į buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) personalo administravimo funkcijų centralizavimo procesą;
 - 1.2. pareigybių perdavimo iš įstaigų į centrą kriterijus (proporcijas).

¹³ Valstybinio audito ataskaitos: 2021-10-01 Nr. FAE-13 „2020 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos duomenų ir jos valdymo vertinimas“; 2022-10-03 Nr. FAE-6 „2021 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių finansinio audito rezultatai.“

¹⁴ Valstybės kontrolės audito metu atlikta VSS, kurių ir BA, ir PA funkcijas vykdo NBFC, apklausa.

¹⁵ Valstybės kontrolės audito metu atlikta VSS, kurių ir BA, ir PA funkcijas vykdo NBFC, apklausa.

2. Siekiant laiku priimti pagrįstus sprendimus dėl centro veiklos, vertinti jo vykdomų funkcijų kokybinį pokytį, nustatčius kokybinius vertinimo kriterijus.
3. Siekiant, kad būtų tinkamai ir laiku vykdoma personalo administravimo funkcija, kartu su atsakingomis už personalo administravimo politikos formavimą institucijomis patikslinti teisės aktuose nustatytus personalo administravimo procesus (pvz., konkurso į pareigas organizavimu, priėmimu į pareigas ir kt.), siekiant kad centralizuotas jų vykdymas neilgėtų.

Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui:

4. Siekiant, kad buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijos būtų atliekamos kokybiškai ir laiku:
 - 4.1. numatyti priemones darbo krūvių suvienodinimui matuojant jį nustatytu periodiškumu;
 - 4.2. užtikrinti, kad visi buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijas atliekantys darbuotojai kasmet dalyvautų profesiniuose mokymuose.

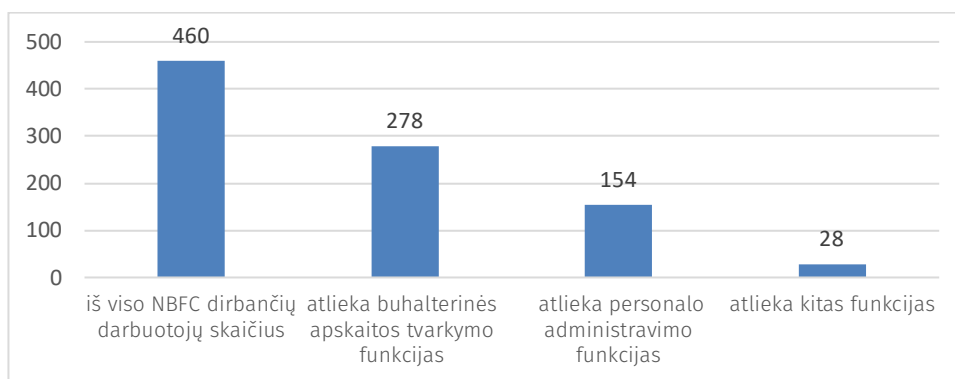
Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai, laukiamas audito poveikis ir pokyčių vertinimo rodikliai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (38 psl.). Aktuali informacija apie rekomendacijų įgyvendinimo būklę, rezultatus ir įvykusius pokyčius yra skelbiama atviruose duomenyse Valstybės kontrolės interneto svetainėje <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/AtviriDuomenys>.

JŽANGA

NBFC 2018 m. įsteigtas konsoliduoti valstybės įstaigų PA ir BA procesus, taip siekiant juos standartizuoti, užtikrinti didesnę jų efektyvumą, kokybę ir greitesnį vykdymą. NBFC savininko teises ir pareigas įgyvendinti pavesta Finansų ministerijai¹⁶. FM kaip savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija analizuoja NBFC veiklą (veiklos ataskaitas), nustato uždavinius, prireikus teikia metodinius nurodymus¹⁷.

2021 m. pab. duomenimis, NBFC dirba 460 darbuotojai: apie 60 proc. atlieka buhalterinės apskaitos tvarkymo, o 34 proc. – personalo administravimo funkcijas (1 pav.). Metiniai NBFC asignavimai 2021 m. sudarė 11,6 mln. Eur. Iš jų 9,99 mln. Eur skirta personalo išlaikymui.

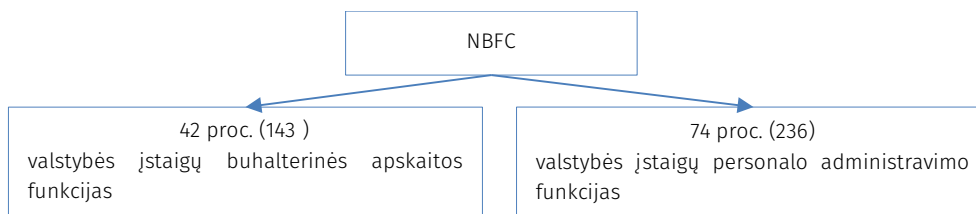
1 pav. NBFC personalo skaičius 2021 m. pabaigoje

Šaltinis – VK pagal NBFC 2021 m. veiklos ataskaitą

2021 m. NBFC centralizuotai atliko 143 viešojo sektoriaus subjektų (42 proc. visų LRV nutarimu Nr.126 patvirtintuose sąrašuose nurodytų įstaigų) buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijas ir 236 viešojo sektoriaus subjektų (74 proc. LRV nutarimu Nr.126 patvirtintuose sąrašuose nurodytų įstaigų) personalo administravimo funkcijas (2 pav.).

2 pav. Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro 2021 m. pabaigoje aptarnaujamų įstaigų skaičius (proc.), lyginant su LRV nutarimu Nr. 126 patvirtintu galutiniu konsoliduotųjų įstaigų sąrašu

Šaltinis – VK pagal NBFC 2021 m. veiklos ataskaitą

Centralizuotas viešojo sektoriaus subjektų BA organizavimas apima centrui pavestas 10 funkcijų: tvarko įstaigų buhalterinę apskaitą; parenka, suderina ir įgyvendina apskaitos

¹⁶ LRV 2018-01-23 nutarimas Nr. 125, 4 p.

¹⁷ Finansų ministerijos nuostatai, 8.13.2 p.

politiką ir sąskaitų planą; rengia finansinių, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius, įstaigų grupės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius; atlieka įstaigų finansų kontrolės funkcijas ir kt.¹⁸

Centralizuotas viešojo sektoriaus subjektų PA organizavimas apima centrui pavestas 7 funkcijas: organizuoja įstaigų valstybės pareigūnų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, priėmimo ir skyrimo į pareigas, perkėlimo į kitas pareigas ir atleidimo procedūras, rengia susijusių teisės aktų projektus ir kitus dokumentus; organizuoja valstybės tarnautojo pažymėjimų, valstybės pareigūno pažymėjimų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pažymėjimų išdavimą ir kt.¹⁹

¹⁸ Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro nuostatai, 9.1 p.

¹⁹ Ten pat, 9.2 p.

AUDITO REZULTATAI

1. PASIRENGIMAS BENDRŲJŲ FUNKCIJŲ CENTRALIZAVIMUI TURĖJO TRŪKUMŲ

1. Detali esamos situacijos analizė, įskaitant IT sistemų pajėgumų ir perspektyvų įvertinimą, poreikių išsiaiškinimą ir susiderinimą su institucijomis, įtraukiamomis į reformą, ir detalaus pokyčių įgyvendinimo plano parengimas padeda užtikrinti sklandų įgyvendinimą. Tinkamai atlikus esamos situacijos analizę ir planavimą, įvertinus riziką ir apibrėžus jos valdymą, įgyvendinus apskaitos funkcijos centralizavimą, galima pasiekti reikšmingų teigiamų rezultatų²⁰.

1.1. Prieš centro įsteigimą nebuvo sukurtų bendrų buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo informacinių sistemų

2. Perėjimas prie bendrų informacinių sistemų viešajame sektoriuje naudojimo yra viena iš pagrindinių sąlygų, norint pasiekti efektyvų centralizuotų BF atlikimą. Tai numatyta ir Vyriausybės programos įgyvendinimo plane²¹. Bendrų IS naudojimas užtikrina ne tik vienodus bendrųjų funkcijų (BF) tvarkymo procesus, bet sudaro galimybę užtikrinti BF atlikimo efektyvumą, duomenų bei finansinių ataskaitų patikimumą ir kokybę.
3. Laikėmės nuostatos, jog centralizavimui buvo pasirengta jeigu: atliktos analizės apie įstaigų, kurių BA tvarkymo (toliau – BA) ir PA funkcijos centralizuojamos, turimas informacines sistemas²², žmogiškuosius išteklius²³, sukurtos informacinės sistemos šioms funkcijoms vykdyti²⁴.
4. FM 2014 m. nurodė, kad svarbiausios priemonės, kurios padėtų efektyviau atlikti BA funkcijas, susijusias su IT sprendimais²⁵ (4 priedas), tačiau Vyriausybė 2017 m. pasirinko²⁶

²⁰ FM 2014 m. parengtas Vyriausybei atskaitingų institucijų ir įstaigų buhalterinės apskaitos funkcijų efektyvaus atlikimo rekomendacijų projektas, 9 psl.

²¹ Patvirtintas LRV 2017-03-13 nutarimu Nr. 167 (darbas Nr. 3.1.2 „Viešojo sektoriaus įstaigų vidinių procesų optimizavimas“: 2. „Bendrųjų funkcijų, kurioms teikti reikia naujų informacinių technologijų sprendimų, integravimas į Nacionalinį bendrųjų funkcijų centrą“. Įgyvendinimo terminas – 2019 m. II ketv.).

²² LRV 2017-03-13 nutarimu Nr.167 patvirtintas Septynioliktosios LRV programos įgyvendinimo planas, 3.1.2 darbas 2 p., 3.1.4 darbas 6 p.; Teisėkūros pagrindų įstatymas, 12 str. 1 d.

²³ Užsienio šalių praktika: Estijos valstybės kontrolės 2018-03-20 ataskaita „Paramos valdžios institucijoms paslaugų centralizavimas“, skyrius „Sektoriaus apžvalga“ 2 p.

²⁴ LRV 2017-03-13 nutarimu Nr.167 patvirtintas Septynioliktosios LRV programos įgyvendinimo planas, 3.1.2 darbas 2 p.; Geroji praktika: Buhalterinės apskaitos įstatymas Nr. IX-574, 6 str. 8 d. (2019-07-11 Nr. XIII-2313 pakeitimo įstatymas). Užsienio šalių praktika: Estijos Valstybės kontrolės 2018-03-20 ataskaita „Paramos valdžios institucijoms paslaugų centralizavimas“, skyrius „Sektoriaus apžvalga“, 3–4 ir 11 p.

²⁵ FM 2014 m. parengtame dokumente „Vyriausybei atskaitingų institucijų ir įstaigų buhalterinės apskaitos funkcijų efektyvaus atlikimo rekomendacijų projektas“ konstatuota, kad darbas su daugeliu programų reikalauja daugiau laiko, gali padidėti klaidų tikimybė, pvz., automatiškai perkeliant duomenis ar suvedant rankiniu būdu iš vienos programos į kitą.

²⁶ LRV 2017-10-04 protokololas Nr.43, 5 klausimas.

kitos galimybių studijos²⁷ siūlymą pirmojo konsolidavimo etapo metu naudotis iš įstaigų perimtomis IS ir perkelti visus į pirmąjį konsolidavimo etapą patekusių įstaigų BA ir PA funkcijas atliekančius darbuotojus į centrą, t. y. taikyti *Ship&fix* konsolidavimo modelį. Vėlesniuose konsolidavimo etapuose – vykdyti žmogiškųjų išteklių optimizavimą ir bendrų IS įdiegimą (4 priedas).

5. Duomenų teikimas keliose skirtingose informacinėse sistemose reikalauja didelių darbo laiko sąnaudų ir padidėja klaidų tikimybė²⁸, tačiau vykdant pirmąjį BA ir PA funkcijų konsolidavimo etapą²⁹ funkcijos buvo perduotos Vyriausybės įgaliotai įstaigai (NBFC), nekeičiant naudojamų IS. Teisės aktų nuostatos³⁰ numatė teisę NBFC darbuotojams, tvarkantiems centralizuotų įstaigų BA ir PA, naudotis įstaigų BA, PA ir dokumentų valdymo sistemomis tiek, kiek reikia NBFC funkcijoms atlikti. NBFC perėmus įstaigų buhalterinę apskaitą teko naudoti 17 BA IS³¹, 9 darbo užmokesčio apskaitos IS (5 priedas). Išnagrinėję užsienio praktiką nustatėme, kad kai kuriose šalyse prieš bendrųjų funkcijų centralizavimą buvo sukurtos bendros IS funkcijoms vykdyti, pavyzdžiui, Suomija, pradėdama centralizavimą turėjo didžiąją dalį reikalingų IS, todėl bendrųjų funkcijų centralizavimas vyko sklandžiau (8 priedas).
6. Nuo 2019 m. bendros IS turėjo būti įdiegtos, tačiau, kaip informavo FM³², lig šiol dar nėra baigti bendrų PA ir DVS informacinių sistemų sukūrimo ir tobulinimo darbai. BA tvarkyti nuo 2021 m. naudojama FVAIS IS, tačiau jos tobulinimo ir modifikavimo darbai dar nėra baigti.
7. Audito metu apklausus įstaigas, kurių BA ir PA funkcijas vykdo NBFC (109 iš 131 įstaigų dalyvavo apklausoje), jos nurodė, kad efektyvesniam personalo administravimui, standartizuojant procesus ir mažinant galimų klaidų tikimybę, svarbu, kad NBFC ir įstaigose būtų įdiegtos ir naudojamos tos pačios DVS ir PA informacinės sistemos.
8. Nesukūrus bendrų IS prieš NBFC įsteigimą, nebuvo tinkamai pasirengta bendrųjų funkcijų centralizavimui ir nesudarytos sąlygos sklandžiam NBFC veiklos vykdymui.

1.2. Įstaigų buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijų centralizavimo pabaiga atidėta tris kartus

9. Atlikdami auditą laikėmės nuostatos, kad yra nustatyti principai pagal kuriuos planuojamas įstaigų BA ir PA funkcijų centralizavimas, kai yra nustatyti kriterijai, kuriais remiantis VSS įtraukiami į sąrašą įstaigų, kurių BA ir PA funkcijos centralizuojamos³³ bei visos įstaigos, kurių BA ir PA funkcijas planuota centralizuoti, buvo centralizuojamos³⁴, o

²⁷ CIVITTA 2017-06-16 ataskaita „Pasirengimo vykdyti Vyriausybei atskaitingų institucijų bendrųjų funkcijų (BF) pertvarką (konsolidavimą) konsultacinės paslaugos. Buhalterinė apskaita (BA) ir personalo administravimas (PA)“.

²⁸ FM 2014 m. parengtas „Vyriausybei atskaitingų institucijų ir įstaigų buhalterinės apskaitos funkcijų efektyvaus atlikimo rekomendacijų projektas“.

²⁹ LRV 2017-10-04 pasitarime pritarta, kad BA ir PA funkcijų konsolidavimo I etapo pradžia bus 2018-06-01, bet prasidėjo 2018-07-03.

³⁰ LRV 2018-02-07 nutarimas Nr. 126 „Dėl buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijų atlikimo centralizuotai“, 3.2 p.; LRV 2018-05-23 nutarimu Nr. 488 patvirtintas Centralizuoto viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašas, 30 p.; LRV 2018-05-30 nutarimu Nr. 507 patvirtintas Personalo administravimo funkcijų centralizuoto atlikimo tvarkos aprašas, 83.2 p.

³¹ NBFC 2020 m. veiklos ataskaita, 6 psl.

³² Susitikimas su FM atstovais, 2022-05-23 protokolas.

³³ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 12 str. 1 d.; Vyriausybės įstatymas, 30¹ str.

³⁴ LRV 2018-02-07 nutarimas Nr. 126 su pakeitimais.

teisės aktų pakeitimuose nurodyta bent viena priežastis, kodėl atidedamas įstaigų BA ir (arba) PA funkcijų centralizavimas³⁵.

10. Nustatėme, kad patvirtintų kriterijų, kuriais vadovaujantis VSS būtų įtraukiamos į sąrašą įstaigų, kurių BA ir PA funkcijos centralizuotinos, nėra, nes pagal Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimą³⁶ Vyriausybė turi teisę priimti sprendimą dėl įstaigų³⁷ bendrųjų funkcijų centralizuoto atlikimo ir konkrečių biudžetinių įstaigų, kurių bendrosios funkcijos bus atliekamos centralizuotai. Vyriausybė, priimdama nutarimą Nr. 126³⁸ ir jo pakeitimus, nustato etapus, nuo kada ir kokių biudžetinių įstaigų BA ir (arba) PA funkcijos centralizuojamos.
11. Pirmajame centralizavimo etape ministerijos pateikė sąrašą joms atskaitingų įstaigų, kurių, ministerijų nuomone, BA ir PA funkcijas reiktų centralizuoti. Nustatėme, kad antrąjį centralizavimo etapą buvo numatyta pradėti nuo 2019-07-01, šiame etape turėjo dalyvauti kitos ministerijų pavaldume esančios BJ bei VŠJ, trečiasis etapas – nuo 2020-01-01, kurio metu turėjo būti centralizuojamos KAM ir URM ir jų pavaldume esančių įstaigų BA ir PA funkcijos. Tačiau dalies įstaigų BA ir PA funkcijų centralizavimas buvo atidedamas³⁹. Pagal šiuo metu galiojančią Vyriausybės nutarimo redakciją, paskutinis centralizavimo etapas planuojamas 2025 m. gegužės mėnesį.
12. BA ir PA funkcijų centralizavimo atidėjimų priežastys⁴⁰ – nebaigtos kurti ir tobulinti bendros informacinės sistemos, kultūros įstaigų nevienodas FVAIS naudojimas, reikalingas procesų išgryninimas ir optimizavimas – auditorių nuomone neobjektyvios, nes dalis institucijų ir įstaigų jau yra perdavusios PA ir BA funkcijas vykdyti NBFC ir sistema yra veikianti (pavyzdys, 4 priedas). Vyriausybės nutarimų keitimo priežastis kvestionuoja ir Teisingumo ministerija⁴¹.

Nutarimų dėl buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų centralizavimo atidėjimų bei šių atidėjimų priežasčių pavyzdžiai

1. LRV 2019-07-17 pasitarimo ir posėdžio metu priimti nutarimai:

BA funkcijų konsolidavimą atidėti iki 2020 m. II pusmečio, kai bus sukurta BA IS, modernizavus FVAIS. Pateiktas paaiškinimas: FVAIS naudoja mažiau nei trečdalis įstaigų.

Išskirti du valstybės BJ PA funkcijų centralizavimo centre laikotarpius: iki 2020-06-30 ir nuo 2020-07-01, atsižvelgiant į numatomą darbo užmokesčio posistemio sukūrimo ir pagrindinių VATARAS ir VATIS patobulinimų atlikimo terminą (2020 m. II pusm.). Pagrindinis VATARAS ir VATIS trūkumas – nėra darbo užmokesčio posistemio.

2. LRV 2020-12-02 nutarimo Nr.126 pakeitimu Nr. 1363 atsisakyta nuo 2021-01-04 centralizuoti 42 KM valdymo sritims priskirtų įstaigų BA funkcijas ir nukelti į 2021-06-01. Nurodyta priežastis: konsolidavimas nukeliamas, siekiant, kad kultūros įstaigos turėtų užtekinai laiko pasirengti BA funkcijų konsolidavimui NBFC. Šios įstaigos bendrą FVAIS naudoja ilgiau kaip 6 mėn. (kai kuriais atvejais nuo 2014 m.), tačiau FVAIS naudojimo nuoseklumas ir apimtis kultūros įstaigose yra netolygūs.

³⁵ Ten pat.

³⁶ Biudžetinių įstaigų įstatymas, 91 str. 2 d. (nuo 2017-12-19).

³⁷ Vyriausybės kanceliarijos, įstaigų ir jos atstovų įstaigos, ministerijų, atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

³⁸ LRV 2018-02-07 nutarimas Nr.126 su pakeitimais. I konsolidavimo etapui patvirtintas 142 BJ sąrašas.

³⁹ LRV 2019-07-17 posėdyje nuspręsta II etape centralizuoti tik įstaigų PA funkcijas, o įstaigų BA funkcijų centralizavimą atidėti iki 2020 m. II pusm.; LRV 2020-04-22 posėdyje nuspręsta iki 2021-05-03 atidėti 22 KM pavaldžių įstaigų PA funkcijų centralizavimą dėl paskelbto karantino. LRV nutarimo Nr. 126 2020-04-22 pakeitimu nukeltas 30 BJ PA centralizavimas 3–5 mėnesiams, 2020-12-02 pakeitimu 42 KM pavaldžių įstaigų BA funkcijų centralizavimas perkeltas iš 2021-01-04 į 2021-06-01; 2021-04-28 pakeitimu atidėtas 81 įstaigos PA ir 197 įstaigų BA funkcijų centralizavimas, o pabaiga iš 2022-ųjų nukelta į 2024 m.; 2022-03-30 pakeitimu atidėtas 78 (arba 25 proc.) įstaigų PA ir 187 (arba 56 proc.) įstaigų BA funkcijų centralizavimas, centralizavimo pabaiga – 2025 m. (4 priedas).

⁴⁰ LRV posėdžiai ir pasitarimai: 2019-07-17; 2020-12-02; 2021-04-28; 2022-03-30.

⁴¹ 2021-04-26 raštas Nr. (1.6Mr)2T-385.

3. LRV 2021-04-28 nutarimo Nr. 126 pakeitimu Nr. 280 centralizavimo pabaiga iš 2022 m. nukelta į 2024 m. Nurodyta nukėlimo priežastis: kuriamos bendra IS valstybės įstaigų personalui administruoti ir bendra IS valstybės įstaigų BA tvarkyti, taip pat lyginama įstaigų geroji patirtis šiose srityse ir optimizuojami procesai.

Teisingumo ministerija pateikė pastabas dėl LRV nutarimo pakeitimo:

- Siūlytina pagrįsti, kodėl siūloma nukelti ir nuo 2022-03-01 konsoliduojamų funkcijų centralizavimą. Iš projektą lydinčios medžiagos lieka neaišku, kodėl per ateinančius metus būtų neįmanoma įgyvendinti galiojančio reikalavimo konsoliduoti nurodytų įstaigų PA funkcijų ir kodėl reikalingas šių funkcijų centralizavimo atidėjimas.
- Keičiamu nutarimu jau yra pavesta NBFC centralizuotai atlikti patvirtintuose sąrašuose nurodytų valstybės biudžetinių įstaigų BA tvarkymo ir (arba) PA funkcijas. Dalis institucijų ir įstaigų jau yra perdavusios PA ir BA funkcijas vykdyti NBFC ir sistema yra veikianti. Atsižvelgiant į tai, kad sistema yra veikianti ir jau dalinai įgyvendinta, lieka neaiškūs argumentai, kodėl kai kurios įstaigos nespėja perduoti funkcijų centrui ir kodėl siekiama nukelti funkcijų centralizavimą (4 priedas).

4. LRV 2022-03-30 nutarimo Nr.126 pakeitimu Nr.281 centralizavimo pabaiga nukelta į 2025 m. Nurodyta nukėlimo priežastis: reikalinga sukurti bendrą IS valstybės įstaigų personalui administruoti ir bendrą Dokumentų valdymo bendrąją IS.

13. Suskaičiavome, kad 2022-04-01 duomenimis atliekamos centralizuotai 144 įstaigų BA funkcijos (arba 43,5 proc. visų įstaigų, kurių BA funkcijos yra centralizuotos) ir 237 įstaigų PA funkcijos (arba 75,2 proc. visų įstaigų, kurių PA funkcijos yra centralizuotos). Iš viso turėtų būti centralizuotai atliekamos 331 įstaigos BA funkcijos ir 315 įstaigų PA funkcijos, iš jų 314 įstaigų centralizuotai atliekamos abi funkcijos (1 lentelė).

1 lentelė. Biudžetinės įstaigos, kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir (arba) personalo administravimo funkcijos centralizuotos, skaičius pagal Vyriausybės 2018-02-07 nutarimą Nr. 126 „Dėl buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų atlikimo centralizuotai“

Centralizavimo data	Įstaigų, kurių BA funkcijos yra /bus centralizuojamos, skaičius (augančiai)	BA naujos įstaigos	Įstaigų, kurių PA funkcijos yra /bus centralizuojamos, skaičius (augančiai)	PA naujos įstaigos
2018-07-03	125	125	125	125
2019-12-02	125		164	39
2020-07-01	125		170	6
2020-10-01	125		210	40
2021-01-04	143	18	210	
2021-03-03	143		236	26
2022-04-01	144	1	237	1
2023-05-02	195	51	260	23
2023-09-01	233	38	260	
2024-05-02	271	38	292	32
2024-09-02	314	43	309	17
2025-05-02	331	17	315	6

Šaltinis –Valstybės kontrolė pagal LRV 2018-02-07 nutarimo Nr. 126 2022-04-01 redakciją

14. Nustatėme (žr. 1 lentelę), kad atidedant BA ir PA funkcijų centralizavimą, nepasiekta FM strateginiame veiklos plane⁴² 2021 m.⁴³ vertinimo kriterijaus⁴⁴ siektina reikšmė 71 proc., nes 2022-04-01 duomenimis, centralizuota 59 proc. Taip pat nustatėme, kad šiuo metu į sąrašą biudžetinių įstaigų, kurių BA ir PA funkcijos centralizuotinos, neįtrauktos 6 Vyriausybei pavaldžios biudžetinės įstaigos⁴⁵, o 18 biudžetinių įstaigų numatyta centralizuoti tik vieną iš funkcijų (vienos įstaigos⁴⁶ centralizuojamos tik PA funkcijos ir 17 įstaigų⁴⁷ – tik BA funkcijos), priežastys nenurodytos. Išanalizavę kitų šalių praktiką, matome, kad ir kitos užsienio šalių AAI nustatė, jog BF centralizavimas dėl panašių priežasčių (bendrų informacinių sistemų neturėjimo, procesų standartizavimo ir kt.) užtruko ilgiau nei planuota ir sumažino galimybę laiku pasiekti nustatytus tikslus (9 priedas).
15. Nesant nustatytų principų, kuriais remiantis būtų planuojamas įstaigų BA ir PA funkcijų centralizavimas, nepagrįstai nukeliamas dalies įstaigų BA ir PA funkcijų centralizavimas (kai kurių įstaigų, pvz., kultūros įstaigų BA ir PA funkcijų centralizavimas atidėtas kelis kartus), centralizavimo pabaiga numatyta 2025 metais, nors bendrų IS įsigijimo (sukūrimo ar modernizavimo ir įdiegimo) projektai turėtų būti baigti anksčiau (2023 m. IV ketvirtis). Visi VSS jau naudojami FVAIS, tačiau dalies įstaigų BA funkcijų centralizavimas vis tiek atidedamas vėlesnei datai. Nenustačius aiškių principų ar kriterijų, dalies vyriausybei pavaldžių įstaigų BA ir (arba) PA funkcijos gali likti necentralizuotos, arba jų centralizavimas atidedamas be objektyvių priežasčių.

1.3. Įstaigos pareigybes centrai perduoda nenoriai

16. Laikėmės nuostatos, kad pareigybes BA ir PA funkcijoms vykdyti perduodami NBFC tinkamai, kai yra nustatyti kriterijai, pagal kuriuos sprendžiama, kiek ir kokių pareigybių perduodama NBFC, o kiek lieka įstaigai⁴⁸.
17. Nustatėme, kad kriterijų, kiek ir kokių pareigybių perduodama NBFC, o kiek lieka įstaigai, nustatytų teisės aktais, nėra. Vyriausybės kanceliarija⁴⁹ 2017 m. prašė visų ministerijų pateikti duomenis apie jose ir joms pavaldžiose įstaigose esančias pareigybes, kurioms priskirta atlikti finansų valdymo ir BA bei PA funkcijas, šias funkcijas atliekančių darbuotojų skaičių, siūlomų perduoti BA ir PA pareigybių skaičius centralizuotai funkcijas atliksiančiam subjektui, darbo užmokesčio sąnaudas, naudojamas IS ir kt. Gavusi informaciją iš ministerijų, LRVK kartu su ekspertų grupe, nustatė, koks pareigybių skaičius

⁴² FM 2021–2023 m. strateginis veiklos planas. Vertinimo kriterijaus „Įstaigų, kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai, dalis nuo visų įstaigų, kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijos konsoliduotinos“ siektina reikšmė (proc.) 2021 m. – 71.

⁴³ FM 2021 m. veiklos ataskaita iki 2022-08-20 ministerijos interneto svetainėje nepaskelbta.

⁴⁴ Vertinimo kriterijus „Įstaigų, kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai, dalis nuo visų įstaigų, kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijos konsoliduotinos“.

⁴⁵ BĮ Lietuvos administracinių ginčų komisija, BĮ Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas prie Krašto apsaugos ministerijos, BĮ Lietuvos kariuomenė, BĮ Ryšių reguliavimo tarnyba, BĮ Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnyba, BĮ Viešųjų pirkimų tarnyba.

⁴⁶ Nacionalinė mokėjimo agentūra prie ŽŪM.

⁴⁷ Iš jų yra dvi ministerijos – Užsienio reikalų ir Krašto apsaugos.

⁴⁸ Teisėkūros pagrindų įstatymas, 12 str. 1 d.

⁴⁹ Vyriausybės kanceliarijos 2017-08-28 raštas Nr. S-2271.

turėtų būti perkeltas į NBFC: 70 proc. BA pareigybių perduodama ir 30 proc. lieka įstaigoje, o PA – atitinkamai 60 ir 40 proc., tačiau šių proporcijų nesilaikoma.

18. NBFC nurodė, kad priimant sprendimą, kiek pareigybių perduoti, vadovaujamosi:
- FM parengta Finansų valdymo ir buhalterinės apskaitos funkcijų ir atsakomybių matrica (BA 70 ir FV 30 proc.; PA 60 proc. ir PV 40 proc.)
 - NBFC direktoriaus 2019-10-07 patvirtintu įsakymu Nr. V-506 Viešojo sektoriaus subjektų, kurių buhalterinę apskaitą centralizuotai tvarko NBFC, buhalterinės apskaitos sričių/lygių aprašu⁵⁰;
 - pagal Efektyvumo vertinimo ataskaitoje įstaigų, kurių BA tvarkymo ir (ar) PA funkcijos centralizuojamos, pateiktus duomenis apie darbuotojų, atliekančių šias funkcijas, skaičių ir jų išlaikymo išlaidas;
 - esant poreikiui (nesutarimams) analizuojami konkrečios įstaigos finansų valdymo ir buhalterinės apskaitos pareigybių aprašymai.
19. Vėlesniais centralizavimo etapais, sprendžiant kiek BA ir PA pareigybių perims NBFC, o kiek liks įstaigoje, yra vadovaujamosi kiekvienais metais įstaigų teikiama informacija (Efektyvumo vertinimo ataskaitai parengti) apie tai, kiek įstaigoje yra pareigybių, kurioms priskirtos BA ir FV, bei PA ir PV funkcijų vykdymas. Atkreiptinas dėmesys, kad dalis įstaigų dėl planuojamo BA ir PA funkcijų centralizavimo, teikiant informaciją efektyvumo vertinimui, perskirsto BA ir FV, PA ir PV funkcijas. Todėl pareigybių, kurioms priskirtos BA ir PA funkcijos (perduodamos NBFC), skaičių mažinant, o pareigybių, kurioms priskirtos FV ir PV funkcijos (liekančios įstaigoje), skaičių didinant, įstaiga NBFC perduoda mažiau pareigybių nei turėtų, o įstaigoje pasilieka daugiau (pavyzdys).

Pavyzdys apie įstaigos X, kurios buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijas planuojama centralizuoti 2023 m., teikti duomenys apie buhalterinės paskaitos ir finansų valdymo, personalo administravimo ir personalo valdymo funkcijoms priskirtų pareigybių skaičiaus pokyčius per 2019–2021 m.

Metai	Darbuotojų sk.	BA funkcija	FV funkcija	PA funkcija	PV funkcija
2019 m.	605	5,5	0,5	1,68	1,32
2020 m.	613	2,5	3,5	0,75	1,25
2021 m.	599	2,5	3,5	0,75	1,25

20. Išnagrinėję ir palyginę Efektyvumo vertinimo ataskaitoje pateiktus duomenis nustatėme, kad per 2021 m. viešojo sektoriaus subjektų BA pareigybių sumažėjo iš viso 5,87 proc., o FV padidėjo 3,7 proc., PA sumažėjo 5,52 proc., o PV padidėjo 4,64 proc. Taip pat nustatėme, kad įstaigose nesilaikoma ir FM pareigybių nustatytų proporcijų BA ir FV (70 ir 30 proc.) bei PA ir PV funkcijoms (60 ir 40 proc.) vykdyti (6 ir 7 priedai).
21. Iš apklausoje dalyvavusių įstaigų pateiktų atsakymų nustatėme, kad nėra nustatytų kriterijų, kiek pareigybių įstaiga turi perduoti NBFC ir kiek lieka įstaigoje (pavyzdys).

Pareigybių perdavimo pagrindimo pavyzdžiai

Ministerija „X“ nurodė, kad: PA ir BA funkcijų perdavimas vyko vadovaujantis funkcijų paskirstymu, nustatytu LRV 2018-05-30 nutarimu Nr. 507 (dėl PA) ir LRV 2018-05-23 nutarimu Nr. 488 (dėl BA). Taip pat buvo vertinami Efektyvumo vertinimo ataskaitos duomenys dėl pareigybių skaičiaus ministerijoje, kurie NBFC teikiami kasmet nuo 2018 m.

⁵⁰ Įsakymu Nr. V-506 patvirtinta, kokios BA sritys/lygmenys tenka įstaigai, o kokios NBFC.

Įstaiga „Y“ nurodė, kad: yra pavaldi kitai įstaigai, kuri ir sprendė kiek pareigybių mažinama, įstaigos nuomone, kokių funkcijų vykdymas atiteko NBFC, tos pareigybės, kurios atliko šias funkcijas, buvo ir sumažintos. PA sumažintos 2 pareigybės iš 6⁵¹, BA sumažinti buvo numatytos 4 pareigybės iš 6, tačiau įstaiga iš savo kitų neužimtų pareigybių resursų įsteigė 2 ir sumažino tik 2 (iš 6 pareigybių liko 4).

Įstaiga „Z“ nurodė, kad: centralizuojant įstaigos BA ir PA funkcijas, pareigybės NBFC buvo perduodamos ne pagal nustatytus kriterijus (nebuvo jokio teisės akto, kuriame būtų nustatyti kriterijai), funkcijų perdavimas buvo derinamas su FM pagal bendrą įstaigos pareigybių skaičių ir darbuotojo, atsakingo už įstaigos BA, funkcijų dalį jo vykdomose funkcijose. Visa ši informacija iki funkcijų centralizavimo buvo teikta FM, su kuria vyko funkcijų perdavimo klausimo vertinimas ir derinimas. Po suderinimo su FM šios BA funkcijos buvo perduotos NBFC.

Įstaiga „M“ nurodė, kad: pareigybės buvo perduotos proporcingai nurodytam funkcijų kiekiui, bet išgryninus atliekamas funkcijas ir atsakomybes, turėjo papildomai priimti darbuotoją.

Įstaiga „N“ (iš viso taip atsakė 6 įstaigos) nurodė, kad: perduodamų pareigybių skaičius buvo nustatytas derybų būdu.

22. Nepatvirtinus teisės akte kriterijų, kuriais remiantis būtų nustatoma, kiek BA ir PA pareigybių turi būti perduota NBFC ir kiek turi likti įstaigoje, taikoma skirtinga praktika, dalis BA ir PA funkcijas atliekančių pareigybių neperduodamos NBFC, o lieka įstaigose, nors BA ir PA funkcijų vykdymą perima NBFC, arba perdavus pareigybes NBFC, įstaigose steigiamos naujos pareigybės, kurios atlieka atitinkamai BA arba PA funkcijas. Taip vilkinamas įgyvendinimas vieno centralizavimo tikslų – sutaupyti valstybės biudžeto lėšų, tenkančių viešojo sektoriaus bendrosioms funkcijoms atlikti.

2. NEUŽTIKRINAMAS TINKAMAS CENTRO VEIKLOS KOORDINAVIMAS IR PRISKIRTŲ FUNKCIJŲ VYKDYMAS

2.1. Finansų ministerija, kaip steigėjas, neužtikrina pakankamos centro veiklos priežiūros

23. Laikėmės nuostatos, kad FM, kaip NBFC steigėjas užtikrina NBFC veiklos priežiūrą, kai: nustato centrui metines veiklos užduotis⁵², bent vieną kokybinį ir kiekybinį kriterijų NBFC veiklos stebėsenai vykdyti⁵³; NBFC kasmet teikia FM veiklos ataskaitas, o FM ne rečiau kaip kartą per metus atlieka NBFC veiklos analizę⁵⁴; FM ir NBFC metinėse veiklos ataskaitose pateikiami duomenys apie visų bendrųjų funkcijų centralizavimo tikslų, kurie suformuluoti šių institucijų veiklos planuose⁵⁵, pasiekimą.

⁵¹ Pagal proporciją, iš 6 PA pareigybių turėjo būti perduotos 4, o ne 2.

⁵² Finansų ministerijos nuostatų 8.13.2 p.: analizuoja ministro valdymo srityse veikiančių įstaigų, kurių savininko teisės ir pareigas įgyvendina Finansų ministerija, veiklą (veiklos ataskaitas), nustato joms uždavinius, prireikus teikia joms metodinius nurodymus.

⁵³ FM 2010-10-25 įsakymu Nr. 1K-330 patvirtinta Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodika, 3.9.1 p.: kiekvienos programos rezultatams įvertinti turi būti numatyti įvairiausiai vertinimo kriterijai, kurie parodytų tiek jos pasiekimų kiekybinę išraišką, tiek šių pasiekimų kokybę.

⁵⁴ Geroji praktika: FM Veiklos valdymo departamento nuostatų 11.6 p. (2021-11-30 įsakymas Nr. 1K-373) – departamentas organizuoja išvadų dėl centro metinių veiklos planų ir veiklos ataskaitų rengimą. FM Veiklos valdymo departamento Organizacijos vystymo skyriaus nuostatų 5.18.6 p. (2021-11-30 įsakymas Nr. 1K-373) – rengia departamento direktoriui išvadas (pastabas ir pasiūlymus) dėl centro metinių veiklos planų ir veiklos ataskaitų.

⁵⁵ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 22¹ str. 1 d. 1 p., LRV 2019-02-13 nutarimu Nr. 135 patvirtintas Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašas, 2 p.

Finansų ministerija nenustatė kokybinių vertinimo kriterijų ir nevertino centro veiklos

24. Kokybinių ir kiekybinių kriterijų nustatymas sudaro prielaidas kiekybiškai ir (arba) kokybiškai matuoti esamos būklės pokytį⁵⁶. Finansų ministerijos patvirtintoje metodikoje⁵⁷ nustatyta, kad sudarant vertinimo kriterijus turi būti numatyti įvairiapusiai vertinimo kriterijai, kurie parodytų kiekybinę ir kokybinę pasiekimų išraišką.
25. Nustatėme, kad FM, nors kasmet SVP (2019–2022 metais) numatė NBFC tikslą⁵⁸, uždavinį⁵⁹ ir priemonę⁶⁰ (viena iš įgyvendinančių institucijų yra NBFC), o 2021 ir 2022 m. SVP priemonei įgyvendinti ministerija kriterijus keitė ar tikslino, tačiau audituojamu laikotarpiu nepatvirtino kokybinių vertinimo kriterijų, kurie sudarytų prielaidas matuoti NBFC vykdomų BA ir PA funkcijų atlikimo esamos būklės kokybinį pokytį.
26. FM paaiškino, kad, nors metodika rekomenduoja nustatyti kokybinius ir kiekybinius vertinimo kriterijus, tačiau susiklosčiusi praktika, kad mažesnėms įstaigoms prie ministerijos nustatomi tik kiekybiniai vertinimo kriterijai. Nenustatėme, kad metodikoje būtų numatytos teisinės prielaidos įstaigas skirstyti į dideles ir mažas įstaigas ir joms numatyti galimybės nustatyti tik kiekybinius kriterijus.
27. Iki 2021 m. FM teisės aktais nei vienam struktūriniam padaliniiui nebuvo paskyrusi funkcijų koordinuoti NBFC veiklą, vykdyti NBFC veiklos stebėseną ir teikti išvadas dėl metinių veiklos planų ir ataskaitų. Tik 2021 m. įgyvendinant FM centralizuoto vidaus audito skyriaus rekomendacijas⁶¹, FM įsakymu numatė Veiklos valdymo departamento nuostatuose⁶² funkcijų organizuoti išvadų dėl centro metinių veiklos planų ir veiklos ataskaitų rengimą. Nustatėme, kad FM numatyta pareiga organizuoti išvadų dėl NBFC veiklos planų ir ataskaitų rengimą ir jų pateikimą departamento direktoriui⁶³, tačiau nėra numatytas periodiškumas ir terminai iki kurių FM turėtų pateikti išvadas, nors metodika⁶⁴, tai rekomenduoja.
28. NBFC nerengė ir neteikė veiklos ataskaitų iki 2021 m. ministerijai, o FM nereikalavo kad NBFC pateiktų jas, kurių pagrindu būtų galima atlikti veiklos analizę. NBFC teigimu⁶⁵, įstaigos veiklos pradžioje ataskaitos nebuvo teikiamos, nes tuo metu fiziškai trūko darbuotojų, o prioritetinė užduotis buvo pirmiausia susitvarkyti su būtinosiomis funkcijomis.
29. Nuo 2021 m., NBFC pasitvirtino veiklos ataskaitos formą ir pradėjo teikti ministerijai veiklos ataskaitas už 2020 m. ir 2021 m., o FM buvo paskirtas atsakingas padalinys už NBFC veiklos

⁵⁶ Strateginio valdymo įstatymo 3 str. 10 p.

⁵⁷ Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodika, 3.9.1 p.: kiekvienos programos rezultatams įvertinti turi būti numatyti įvairiapusiai vertinimo kriterijai, kurie parodytų tiek jos pasiekimų kiekybinę išraišką, tiek šių pasiekimų kokybę.

⁵⁸ Siekti „efektyvaus ir skaidraus viešųjų finansų ir valstybės turto valdymo“.

⁵⁹ „Optimizuoti viešųjų finansų ir valstybės turto valdymą“.

⁶⁰ „Centralizuotai tvarkyti biudžetinių įstaigų finansų apskaitą ir administruoti personalą“.

⁶¹ FM centralizuoto vidaus audito skyriaus 2021-04-21 atlikto Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro vidaus kontrolės sistemos vidaus audito ataskaita Nr. 16.2E-A-3.

⁶² Finansų ministro 2021-11-30 įsakymo Nr. 1K-373 pakeitimas.

⁶³ FM 2021-11-30 patvirtintas įsakymas Nr. 1K-373.

⁶⁴ FM 2010-10-25 įsakymu Nr. 1K-330 patvirtinta Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodika, 3.7 p.

⁶⁵ 2022-06-20 susitikimo su NBFC protokolai.

vertinimą, tačiau FM nerengė ir NBFC neteikė išvadų dėl centro metinių veiklos planų ir veiklos ataskaitų bei priemonių veiklos kokybei gerinti.

Finansų ministerijos paaiškinimas dėl Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro veiklos ataskaitų analizės

Nebuvo taip, kad metinės veiklos ataskaitos nebuvo analizuotos, tačiau analizės procesas buvo neformalizuotas ir todėl nėra šių ataskaitų analizę pagrindžiančių dokumentų. NBFC nurodė, kad nėra gavusi iš ministerijos išvadų dėl parengtų metinių veiklos ataskaitų ir nustatytų priemonių veiklos kokybei gerinti.

Finansų ministerijos ir centro veiklos ataskaitose nepateikiama informacija apie visų nustatytų tikslų pasiekimą

30. Viešojo sektoriaus subjektų metinėse veiklos ataskaitose turi būti pateikiama visa informacija apie jų veiklos planuose nustatytų tikslų faktinį įgyvendinimą. Tai leidžia turėti patikimus duomenis apie bendrųjų funkcijų centralizavimo proceso eigą bei sudaro prielaidas institucijoms priimti pagrįstus sprendimus dėl tolesnio (ir kokybės prasme geresnio) funkcijų centralizavimo proceso valdymo.
31. Išnagrinėję FM 2018–2021 m. laikotarpio⁶⁶ SVP nustatėme, kad vykdomos FM programos „Finansų politikos formavimas ir įgyvendinimas“ uždavinio „Optimizuoti viešųjų finansų ir valstybės turto valdymą“ įgyvendinimui numatyta priemonė „Centralizuotai tvarkyti biudžetinių įstaigų finansų apskaitą ir administruoti personalą“. Šiai priemonei planuose yra nustatyti siektini vertinimo kriterijai nuo 2019 m. (2 lentelė).

2 lentelė. 2019–2022 metų Finansų ministerijos strateginiuose veiklos planuose numatyti Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui kriterijai ir siektinos reikšmės

Vertinimo kriterijai, nustatyti FM strateginiuose veiklos planuose	2019 m.	2020 m.	2021 m. ⁶⁷
Sutaupyta lėšų nuo valstybės biudžeto dalies, tenkančios valstybinio sektoriaus funkcijoms atlikti, proc.	5	20	13
Bendrųjų konsoliduotai teikiamų funkcijų dalis, proc.	25	80	–
Įstaigų, kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai, dalis nuo visų įstaigų, kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijos konsoliduotinos, proc. ⁶⁸	–	–	71

Šaltinis – VK pagal FM 2018–2021 metais patvirtintus SVP

32. Nustatėme, kad FM metinėse veiklos ataskaitose nepateikė visumos informacijos apie vertinimo kriterijų įgyvendinimą: 2019 m. ir 2020 m. veiklos ataskaitose nepateikta informacija ar pasiektas suplanuotas rodiklis ir kiek sutaupyta lėšų nuo valstybės biudžeto dalies, tenkančios valstybinio sektoriaus funkcijoms atlikti. FM ataskaitoje pateikta tik 2018 m. sutaupytų biudžeto lėšų procentinė reikšmė.
33. NBFC metiniuose veiklos planuose kasmet nuo 2018 iki 2022 m. planuoja metines veiklos užduotis, susijusias su BA ir PA funkcijų vykdymu, numatomos užduotys susijusios tik su šių funkcijų centralizuoto atlikimo organizavimu (pavyzdys).

⁶⁶ Analizavome FM 2018–2020, 2019–2021, 2020–2022 bei 2021–2023 m. strateginius veiklos planus.

⁶⁷ FM 2021–2023 SVP pakeistas vienas rodiklis, atsisakyta rodiklio „Bendrųjų konsoliduotai teikiamų funkcijų dalis, proc.“

⁶⁸ Tokia rodiklio formuluotė atsirado FM 2021–2023 m. SVP.

Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro metiniuose veiklos planuose nuo 2018 iki 2022 m. nustatytų metinės veiklos užduočių pavyzdžiai

- Pasirengti tolesniam buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijos centralizavimo etapui – parengti Buhalterinės apskaitos departamento struktūrą.
- Parengti NBFC Personalo administravimo departamento vidaus kontrolės taisykles.
- Standartizuoti/optimizuoti personalo administravimo procedūras, susijusias su NBFC atliekamomis personalo administravimo funkcijomis.

34. Išanalizavę NBFC metines veiklos ataskaitas už 2020 m. ir 2021 m. nustatėme, kad jose nėra pateikiama informacija apie visų metiniuose veiklos planuose nustatytų tikslų įgyvendinimą (pavyzdys):

Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro metiniuose veiklos planuose nustatytų tikslų, apie kurių įgyvendinimą nepateikiama informacija veiklos ataskaitose, pavyzdžiai

- 2020 m. NBFC metiniame veiklos plane yra įrašytas siekis, kad vieno personalo administratoriaus aptarnaujamų darbuotojų skaičius pasiektų 280 asmenų. 2020 m. NBFC veiklos ataskaitoje nėra pateikta informacijos apie šio nustatyto kriterijaus įgyvendinimą.
- 2021 m. NBFC metiniame veiklos plane numatyta atlikti kibernetinio saugumo auditą, tačiau 2021 m. NBFC veiklos ataskaitoje nėra informacijos, ar toks auditas buvo atliktas.

35. Finansų ministerijai neužtikrinant pakankamos NBFC veiklos priežiūros, nenustatant kokybinių kriterijų veiklos stebėsenai vykdyti, neatliekant NBFC veiklos analizių, o FM ir NBFC veiklos ataskaitose nepateikiant informacijos apie nustatytų tikslų įgyvendinimą, nesudaromos prielaidos vertinti kasmetinį NBFC veiklos būklės pokytį ir neišnaudojamos galimybės laiku priimti reikalingus sprendimus gerinant NBFC veiklą.

2.2. Trūksta sąlygų funkcijų standartizuotam ir automatizuotam vykdymui

36. Bendrų informacinių sistemų valstybės įstaigose naudojimas, o ne kiekvienoje įstaigoje atskirai, turėtų padėti ne tik taupyti viešajam valdymui skirtų lėšų naudojimą, bet ir sudaryti sąlygas valstybės įstaigoms ir NBFC naudoti standartizuotas ir efektyvias dokumentų valdymo ir veiklos organizavimo procedūras įstaigose, leisti automatizuoti funkcijas ir supaprastinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą⁶⁹.
37. Laikėmės nuostatos, kad užtikrinamas standartizuotas ir automatizuotas BA ir PA funkcijų vykdymas, kai sukurtos ir įdiegtos buhalterinės apskaitos, personalo administravimo ir dokumentų valdymo IS⁷⁰, parengti BA ir PA standartizuotų procesų aprašymai (metodikos, algoritmai)⁷¹.

⁶⁹ <https://www.ird.lt/lt/naujienos/igyvendinus-dokumentu-valdymo-bendrosios-informacines-sistemas-sukurimo-ir-idiegimo-projekta-bus-sudarytos-salygos-didinti-viesojo-sektorius-istaigu-dokumentu-valdymo-funkciju-efektyvuma> (žiūrėta 2022-05-26).

⁷⁰ Viešojo valdymo tobulinimo 2012–2020 m. programos įgyvendinimo 2019–2020 m. veiksmų plano 3.2.2.9, 3.2.2.10 ir 3.2.2.11 p.

⁷¹ Užsienio šalių praktika: Estijos AAI 2018-03-20 ataskaita „Paramos valdžios institucijoms paslaugų centralizavimas“, skyrius „Sektoriaus apžvalga“; LRV 2018-05-23 nutarimu Nr. 488 patvirtintas Centralizuoto viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo tvarkos aprašas, 3.2, 3.3., 7 p.; LRV 2018-05-30 nutarimu Nr. patvirtintas Personalo administravimo funkcijų centralizuoto atlikimo tvarkos aprašas.

38. Nustatėme, kad 2022 m., praėjus 4 metams nuo NBFC įsteigimo, nesant sukurtų bendrų IS, reikalingų veiklai vykdyti, neužtikrinamas standartizuotas ir automatizuotas NBFC BA ir PA funkcijų vykdymas.

Buhalterinės apskaitos funkcijų vykdymas

39. 1 iš 3 informacinių sistemų – BA funkcijoms vykdyti – FVAIS sistema sukurta ir 2021 m. baigtas įstaigų perėjimas prie bendros viešojo sektoriaus finansų valdymo informacinės sistemos, tačiau iki 2022 m. vidurio nebaigti modernizavimo darbai. Standartizuotam BA funkcijų vykdymui NBFC yra parengusi tvarkos aprašus⁷² ir bendrą BA vykdymo politiką⁷³, tačiau FVAIS sistema ir jos suderinamumas su VSAKIS turi trūkumų:

- NBFC 2022 m. kreipėsi į Finansų ministeriją ir nurodė FVAIS trūkumus⁷⁴, dėl kurių neužtikrinamas pakankamas BA procesų automatizavimas.

Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro įvardyti FVAIS IS kontrolės trūkumų pavyzdžiai

1. Ataskaitos „Atidėjiniai pagal jų paskirtį“ ir „Atidėjiniai pagal jų panaudojimo laiką“ formuojamos tuščios; 2. Neformuojamos ataskaitos, patvirtintos LR FM įsakymu Nr. 1K-063 (ataskaitos, reikalingos LR valstybės išdo finansinėms ataskaitoms sudaryti). Kaip nurodė NBFC, ataskaitos formuojamos rankiniu būdu, o tai lemia didesnę klaidų tikimybę; 3. Neformuojama PVM deklaracija, nors jos forma yra. Norint deklaruoti PVM, reikia rankiniu būdu surinkti duomenis ir sukelti juos į PVM ataskaitą ir kt.

- Įstaigos turi užtikrinti tinkamą apskaitos duomenų vedimą⁷⁵, tačiau planuojamos centralizuoti įstaigos neskiria pakankamo dėmesio duomenų įvedimui į FVAIS. NBFC pateikė pavyzdžių, kai į sistemą perkeliama ne visi su apskaita susiję duomenys arba duomenys sukeliama nekokybiškai.

Netinkamo X įstaigos duomenų perkėlimo į FVAIS informacinę sistemą pavyzdys

NBFC nuo 2021-01-04 centralizuotai pradėjo tvarkyti įstaigos „X“ BA funkcijas. Įstaiga pagal LRV 2019-12-11 nutarimą Nr. 1252 2020 metais turėjo iš savo turėtų apskaitos sistemų duomenis sukelti į FVAIS bei atlikti visus perėjimo prie FVAIS veiksmų plano žingsnius. 2020 m. įstaiga turėjo parengti ir su NBFC pasirašyti darbų perdavimo ir priėmimo aktą, kuriame būtų pateikti visi Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo duomenys ir kita informacija, reikalinga darbų tęstinumui užtikrinti. Perėmus dokumentus ir pradėjus NBFC vykdyti funkcijas, nustatytas įstaigos X apskaitos duomenų trūkumas, apskaitos tvarkymo klaidos, kurioms išanalizuoti ir ištaisyti prireikė papildomų darbo laiko sąnaudų ir abipusio bendradarbiavimo

NBFC pateikė 10 analogiškų raštų kopijų įstaigoms, kai perėmusi iš jų BA funkcijų vykdymą, nustatė atvejų, kad įstaigos netinkamai suvedė duomenis į FVAIS ir dėl to NBFC negalės laiku parengti finansinių ataskaitų rinkinių.

⁷² NBFC direktoriaus 2019-10-07 įsakymu Nr. V-506 patvirtintas Viešojo sektoriaus subjektų, kurių buhalterinę apskaitą centralizuotai tvarko NBFC, BA sričių (lygių) aprašas; 2020-12-29 įsakymais Nr. V-741 – 746 patvirtinti NBFC centralizuotai vykdomos BA funkcijos veiksmų aprašai ir kt.

⁷³ Iki 2021 m. NBFC vykdė BA funkcijas pagal kiekvienos įstaigos individualias apskaitos politikas, t. y. turėjo apskaitos politikų tiek, kiek įstaigų. 2021-01-05 NBFC direktoriaus įsakymu Nr. V-38 patvirtinus bendrą apskaitos politiką, liko viena buhalterinės apskaitos politika, kuri taikoma visoms įstaigoms, kurių buhalterinės apskaitos funkcijas vykdo NBFC. Apskaitos politiką sudaro 12 priedų, o jų taikymui patvirtinta 16 aprašų / instrukcijų, kuriais vadovaudamiesi turi dirbti buhalteriai.

⁷⁴ NBFC raštai Finansų ministerijai: 2021-10-04 „Dėl FVAIS sąskaitų plano papildymo“; 2021-12-13 „Dėl FVAIS sąskaitų plano papildymo“; 2022-05-04 „Dėl apskaitos procesų organizavimo ir FVAIS funkcionalumų tobulinimo klausimų“, 4 psl.

⁷⁵ Buhalterinės apskaitos įstatymas, 2 str. 21 d. 1 ir 2 p.

- NBFC pateikė FVAIS ir VSAKIS nesuderinamumo pavyzdžių⁷⁶, duomenis keliant į VSAKIS:

Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro pateikti FVAIS ir VSAKIS suderinamumo trūkumų pavyzdžiai

- Importuojant į VSAKIS duomenis, kuriuos reikia suderinti, nėra įkeliamos pinigų srautų ataskaitos (PSA) įplaukos iš „C.VII. Kiti finansinės veiklos pinigų srautai“ eilutės (debitai sąskaitos 2 412001 su ekonominės klasifikacijos str. 2. 5. 3. 2. 1.02 „Dotacijos savivaldybės turtui įsigyti“ ir finansinės paskirties kodu IT);
- Ranka į VSAKIS vedami duomenys, kuriuos reikia suderinti su partneriais: E19-100 (pinigų srautai: visos įplaukos pagal partnerį (metinė gr.)); TS100121_F99 Kiti finansinės veiklos su kitais VSS pinigų srautai (įplaukos) per ataskaitinį laikotarpį (+);
- Iš FVAIS į VSAKIS negalima įkelti sąskaitų plano. NBFC nuomone, darbo ir laiko sąnaudos būtų mažesnės, jei keliant ataskaitų duomenis iš FVAIS į VSAKIS būtų perkeliamas sąskaitų planas ir kt.

-
40. Apklaustos įstaigos, kurių BA ir PA funkcijas vykdo NBFC, įvardijo FVAIS IS trūkumus, su kuriais susiduria vykdydamos BA funkcijas:

Įstaigos, kurių BA ir PA funkcijas vykdo NBFC, nurodyti FVAIS trūkumų pavyzdžiai

1. FVAIS neapima visų sričių apskaitos sričių, pvz., medikamentų, maitinimo apskaitos; 2. Reikalinga integracija tarp FVAIS ir Muitinės finansinių išteklių apskaitos ir kontrolės sistemos; 3. Yra poreikis lankstesniam FVAIS funkcijų paskirstymui, kad įstaigos darbuotojas, atsakingas už materialinių vertybių apskaitą, galėtų tvarkyti turtą ir atsargas tiesiogiai sistemoje, o ne rankiniu būdu ir kt.

NBFC paaiškinimu, išsprendus FVAIS IS trūkumus, NBFC galėtų atlikti BA funkcijas greičiau ir kokybiškiau, nes duomenys sistemose nebūtų vedami rankiniu būdu ir sumažėtų klaidų tikimybė.

41. Iki 2021 m. NBFC vykdė BA funkcijas pagal kiekvienos įstaigos individualias apskaitos politikas, t. y. turėjo apskaitos politikų tiek, kiek įstaigų. Nuo 2021 m. NBFC patvirtino bendrą apskaitos politiką⁷⁷, kuri taikoma visoms įstaigoms, kurių buhalterinės apskaitos funkcijas vykdo NBFC. Apskaitos politiką sudaro 12 priedų⁷⁸. Apskaitos politikos (priedų) taikymui yra patvirtinta 16 aprašų / instrukcijų⁷⁹, kuriais vadovaudamiesi dirba BA funkcijas vykdydantys darbuotojai.

Personalo administravimo funkcijų vykdymas

42. 1 iš 3 informacinių sistemų, – Personalo administravimo funkcijoms vykdyti – nesukurta. Planuotas sistemos visiškasis funkcionavimas praėjus 5 metams po NBFC įsteigimo (2023 m. III ketv.) nebus įgyvendintas, nes VRM IRD pateiktais duomenimis, 2022-09-08 projektas nutrauktas dėl neįvykusio viešojo pirkimo – negavus nei vieno pasiūlymo. Kaip nurodė VRM IRD, projekto veiklų pasiektais rezultatais planuojama pasinaudoti, pakartotinai vykdyta rinkos konsultacija CVPIS, vertinamas procesų standartizavimas bei

⁷⁶ NBFC 2022-05-04 raštas Finansų ministerijai, 4 psl.

⁷⁷ Direktorius 2021-01-05 įsakymu Nr. V-38 patvirtinta Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro ir viešojo sektoriaus subjektų, kurių buhalterinę apskaitą centralizuotai tvarko Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras, sąskaitų planas ir apskaitos politika.

⁷⁸ Informacijos pateikimo finansinių ataskaitų rinkinyje apskaitos politika; Atsargų apskaitos politika; Finansinio turto apskaitos politika ir kt.

⁷⁹ Investicijų į akcines bendroves ir uždarysias akcines bendroves apskaitos aprašas; Investicijų į valstybės įmones apskaitos aprašas; Išaitinių išmokų atidėjinių apskaitos nutraukiant darbo santykius pagal Darbo kodekso 56 str. 1 d. 4 p. apskaitos aprašas ir kt.

optimizavimas, skaitmeninės žmogiškųjų išteklių valdymo veiklos viešajame sektoriuje. Ateityje planuojama pakartotinai skelbti pirkimą pasitelkus kitus finansavimo šaltinius.

43. Sistemos tikslas buvo sukurti bendrą valstybės įstaigų darbo užmokesčio skaičiavimo, išmokėjimo ir su šiais procesais susijusių žmogiškųjų išteklių valdymo funkcijų atlikimą, nes šiuo metu darbo užmokesčio apskaitos ir su tuo susijusių žmogiškųjų išteklių valdymo procesai institucijose yra vykdomi nestandartizuotai, kompiuterizavimo lygis institucijose atliekant šiuos procesus skiriasi, naudojamos skirtingos IT priemonės⁸⁰. Planuota, kad sistema padės efektyviau NBFC vykdyti personalo administravimo funkcijas, taip pat valstybės institucijos ir įstaigos, kurių PA funkcijos nėra centralizuotai atliekamos NBFC, galės naudoti šią sistemą personalo administravimo ir darbo užmokesčio apskaitos bei su tuo susijusių žmogiškųjų išteklių valdymo procesams⁸¹.
44. Nustatėme, kad PA funkcijoms vykdyti naudojamos IS nepadeda sutaupyti valstybės išlaidų sistemų diegimui ir palaikymui. Pagal IRD prie VRM pateiktą informaciją valstybės mastu institucijų naudojamų informacinių sistemų PA funkcijoms vykdyti, palaikymo kaštai – apie 1,83 mln. Eur per metus. Bendros IS valstybės įstaigų personalui administruoti sukūrimo ir tobulinimo projekto vertė planuojama apie 4,99 mln. Eur⁸².
45. Apklausus 109 įstaigas, 23 proc. jų nurodė, kad dėl IS nesuderinamumo ilgėja PA funkcijų vykdymas, nes informacijos ir dokumentų siuntinėjimas el. paštu, jos kodavimas ir papildomas kėlimas į skirtingas dokumentų valdymo sistemas didina administracinę naštą. Nustatėme, kad šiuo metu dokumentų valdymo procesai tarp NBFC ir įstaigų atliekant personalo administravimo funkcijas vykdomi trimis skirtingais būdais: 1. Dalis įstaigų NBFC darbuotojams suteikė prieigą prisijungti prie įstaigos DVS. Pvz., NBFC darbuotojai jungiasi prie LR muitinėje naudojamos DVS ir į jų sistemą kelia parengtus dokumentus. 2. Atlikta integracija tarp NBFC naudojamos ir įstaigos naudojamos DVS. Sistemos sujungtos, todėl NBFC kelia parengtus dokumentus į NBFC naudojamą sistemą ir įstaigos gauna NBFC parengtus dokumentus savo sistemoje; 3. Persiuntimas tarp įstaigų. Įstaiga parengia dokumentą savo sistemoje ir per ją išsiunčia NBFC, kuris gavęs užklausą registruoja savo sistemoje bendra tvarka. FM ir NBFC atstovai patvirtino, kad neužtikrinamas pakankamas NBFC vykdomų funkcijų efektyvumas, nes centralizuojamos institucijos naudojasi skirtingomis DVS, PA sistemomis ir jos tarpusavyje nėra suderinamos.
46. 1 iš 3 informacinių sistemų – dokumentų valdymo sistema DBSIS – sukurta ir pradeda naudoti 2022 m. birželio mėn., tačiau visos sistemos veikimas planuojamas tik praėjus 5 metams po NBFC įsteigimo (2023 m. III ketv.). Planuojama, kad DBSIS paslaugų gavėjais iki projekto pabaigos taps visos valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės⁸³.
47. PA funkcijos vykdymui teisės aktuose numatyti jų atlikimo terminai. Išanalizavę tris iš 14⁸⁴ NBFC PA procesų, susijusių su konkurso į pareigas organizavimu, priėmimu į pareigas ir atostogų suteikimu, nustatėme, kad pvz., perdavus konkursų organizavimą NBFC, nuo konkurso paskelbimo iki darbuotojo priėmimo į darbą sudarytos prielaidos proceso

⁸⁰ 12 skirtingų IS: Vataras, Stekas alga, Edrana, Divis, Paskata, Vatis ir kt.

⁸¹ https://www.esinvesticijos.lt/lt//finansavimas/paraiskos_ir_projektai/bendros-informacines-sistemas-valstybes-istaigu-personalui-administruoti-sukurimas-ir-tobulinimas (žiūrėta 2022-06-16)

⁸² https://www.esinvesticijos.lt/lt//finansavimas/paraiskos_ir_projektai/bendros-informacines-sistemas-valstybes-istaigu-personalui-administruoti-sukurimas-ir-tobulinimas (žiūrėta 2022-06-15)

⁸³ <https://ird.lt/lt/naujienos/dbsis-sukurimo-ir-idiegimo-projekto-pristatymo-renginys> (žiūrėta 2022-05-26)

⁸⁴ LRV 2018-05-30 nutarimu Nr. 507 patvirtintas Personalo administravimo funkcijų centralizuoto atlikimo tvarkos aprašas, 2–16 sk.

pailgėjimui iki 9 darbo dienų, nes remiantis teisės aktais⁸⁵ NBFC yra nustatytas terminas, per kurį gavus iš įstaigos užduotį, ją turi atlikti:

- Įstaigai pateikus NBFC informaciją konkursui paskelbti – NBFC per 3 darbo dienas užpildo VATIS formą konkursui paskelbti;
- Įstaigai pateikus NBFC informaciją apie konkurso datą, laiką ir vietą, konkurso komisijos narių sąrašą – NBFC per 3 darbo dienas parengia teisės akto dėl konkurso komisijos sudarymo projektą ir jį pateikia įstaigai;
- Įstaigai pateikus NBFC informaciją dėl darbuotojo skyrimo į pareigas teisės akto projektui parengti – NBFC per 3 darbo dienas parengia teisės akto projektą ir pateikia įstaigai.

48. Centro ir biudžetinių įstaigų veiksmai, procedūros ir procesai, centralizuotai atliekant personalo administravimo funkcijas yra nustatyti Vyriausybės nutarime⁸⁶, kurį (įskaitant du jo pakeitimus) parengė NBFC steigėjas FM, tačiau FM neatsakinga už valstybės tarnybos politikos formavimą, nes valstybės tarnybos srityje politiką formuoja, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą VRM⁸⁷.
49. VK atliktos įstaigų, kurių BA ir PA funkcijas centralizuotai atlieka NBFC, apklausos duomenimis 17 proc. įstaigų nurodė, kad PA procesai sutrumpėjo, o 68 proc. (iš 109 respondentų) patvirtino, kad PA procesai perdavus funkcijas vykdyti NBFC pailgėjo. 58 proc. apklaustųjų nurodė, kad procesas pailgėjo 1–3 darbo dienomis. Įstaigos nurodė pailgėjimo priežastis (pavyzdys).

Įstaigų nurodytos priežastys, dėl kurių pailgėjo personalo administravimo procesas

Funkcijų vykdymo procesai pailgėjo dėl užtrunkančio dokumentų derinimo tarp įstaigos ir NBFC bei IT sistemų nesuderinamumo tarp jų.

NBFC nesistemina dalies informacijos, todėl priimant sprendimus gaišamas įstaigos žmogiškųjų išteklių laikas siekiant priimti tinkamą sprendimą (pvz., nesistemina informacijos apie pavaldžių įstaigų vadovų atostogas, todėl nėra galimybės priimti greitą sprendimą neišsiaiškinius faktinių galimybių).

NBFC nėra automatizuoti dokumentų administravimo procesai: nėra bendros sistemos, kuri leistų paprastai ir lengvai suformuoti prašymus ar kitos formos dokumentus pagal jau sukurtą šabloną, derinimo /vizavimo/tvirtinimo seką ir kt.

Pasitaiko klaidų ir duomenų suvedimo į VATARĄ uždelsimo, dėl ko sutikrinimui tenka skirti papildomų išteklių (automatizuota dalis vidinių procesų ir informacijos vėlavimas trikdo kitus procesus).

50. NBFC teigimu, PA funkcijų vykdymo procesai nepailgėja tais atvejais, kai įstaigose naudojami NBFC parengti šablonai⁸⁸, nes užtikrinama, kad NBFC gautų visumą informacijos, reikalingos teisės akto projektui parengti. NBFC nurodė, kad įstaigos nepateikia visos informacijos, reikalingos dokumentams parengti, nes nenaudoja parengtų šablonų. Dėl to NBFC turi kreiptis į įstaigą informacijos patikslinimui (3 pav.).

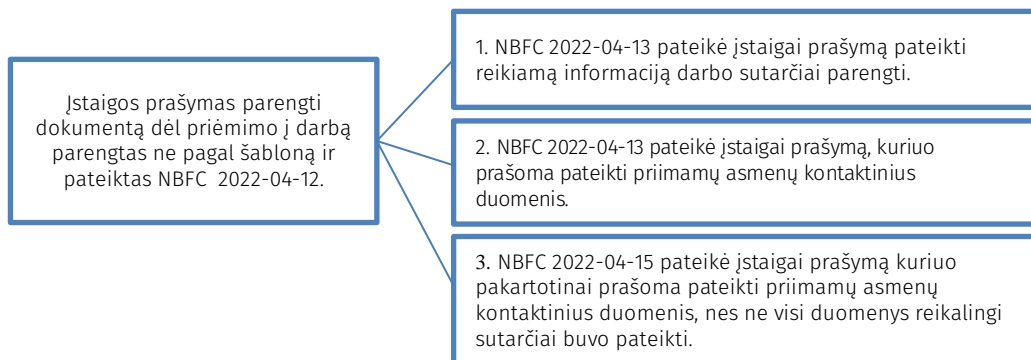
⁸⁵ Personalo administravimo funkcijų centralizuoto atlikimo tvarkos aprašas.

⁸⁶ Ten pat.

⁸⁷ LRV 2001-03-14 nutarimu Nr. 291 patvirtinti Vidaus reikalų ministerijos nuostatai, 8.5 ir 13 p.

⁸⁸ Siekiant standartizuoti PA procesus ir taip sumažinti galimų klaidų tikimybę NBFC yra parengusi tvarkos aprašus ir daugiau kaip 100 šablonų standartizuotam teisės aktų projektų, pažymų, lydraščių parengimui, taip pat 24 šablonų formas informacijos ir duomenų gavimui iš įstaigų.

3 pav. Pavyzdys, kai nenaudojant Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro parengtų šablonų, įstaiga nepateikia visos informacijos, reikalingos dokumentų parengimui

Šaltinis – VK pagal NBFC pateiktą informaciją

- Auditorių vertinimu, siekiant operatyvesnio PA funkcijų vykdymo proceso, svarbu, kad tarp įstaigų ir NBFC būtų suderintos informacijos pateikimo formos, tam kad būtų pateikiama visuma informacijos, reikalingos dokumentų parengimui.
- Atkreipėme, dėmesį, kad ir užsienio šalyse konsoliduojant įstaigų funkcijas buvo išreikšta bendrų sistemų svarba siekiant efektyvesnio konsoliduotų funkcijų vykdymo (pavyzdys).

Užsienio šalių praktikos dėl informacinių sistemų svarbos pavyzdžiai

- Jungtinė Karalystė 2016 m. atlikusi Bendrųjų paslaugų centrų valstybinį auditą, konstatavo, kad viena iš priežasčių, dėl kurių nebuvo pasiekta visuma paslaugų centrų naudų yra persikėlimo į naujas sistemas atidėjimai, kurie sumažino galimybę pasiekti reikšmingus suplanuotus tolesnius sutaupymus⁸⁹.
- Švedija 2016 m. atlikusi Nacionalinio Vyriausybės paslaugų centro efektyvumo auditą, konstatavo, kad IT sistemų trūkumai vėlina masto ekonomiją. Audito metu taip pat konstatuota, kad paslaugų centras turėjo nepakankamas sąlygas tam, kad efektyviai startuotų bei teiktų savo paslaugas. Tik praėjus apie 4 metams po centro veiklos Nacionalinis Vyriausybės paslaugų centras įsigijo savo nuosavą darbo užmokesčio apskaitos sistemą⁹⁰.

- Dėl to, kad laiku nesukurtos bendros personalo administravimo bei dokumentų valdymo informacinės sistemos, o finansų valdymo ir apskaitos sistema tobulintina bei nepakankamai atskirti personalo administravimo procesai, vis dar nesudarytos prielaidos BA ir PA funkcijas atlikti standartizuotai, automatizuoti dalį procesų ir didinti funkcijų centralizavimo pridėtinę vertę.

⁸⁹ <https://www.nao.org.uk/report/shared-service-centres/> (žiūrėta 2022-06-15).

⁹⁰ <https://www.riksrevisionen.se/en/audit-reports/audit-reports/2016/national-government-service-centre---has-administration-become-more-effective.html> (žiūrėta 2022-06-15).

3. VYKDOMŲ FUNKCIJŲ KOKYBEI UŽTIKRINTI CENTRAS IMASI VEIKSMŲ, BET JŲ REIKIA DAUGIAU

3.1. Didelis laisvų pareigybių skaičius ir darbuotojų kaita

54. Siekiant išlaikyti darbuotojus, svarbu reguliuoti jų darbo krūvius, stiprinti darbuotojų motyvaciją, gerinti darbo sąlygas. Jeigu darbo krūvis viršija darbuotojo galimybes, darbuotojas pervargsta ir dirba neefektyviai. Esant didesnei darbuotojų kaitai gali strigti organizaciniai procesai, sudėtingiau užtikrinti paslaugų teikimo kokybę. Laikėmės nuostatos, kad NBFC imasi aktyvių veiksmų, siekiant išlaikyti BA ir PA funkcijas atliekančius darbuotojus, jei: sukurta darbuotojų motyvavimo sistema⁹¹; kartą per metus nustatoma bent viena priemonė darbuotojų darbo sąlygoms gerinti⁹²; ne rečiau kaip kartą per metus atliekama NBFC darbuotojų darbo krūvio analizė⁹³ ir darbuotojų išėjimo priežasčių analizė⁹⁴; visuose NBFC departamentuose laisvų darbuotojų pareigybių skaičius neviršija 10 proc.⁹⁵ ir darbuotojų kaita ne didesnė nei 15 proc.⁹⁶
55. Nustatėme, kad darbuotojų darbo krūviai pradėti analizuoti 2019 m., 2020 m. veiklos plane buvo suplanuota priemonė atlikti darbuotojų darbo krūvio analizę, tačiau iki 2022 m. darbo krūvio analizės sistemai nebuvo atliekamos. Nebuvo galimybės palyginti BA funkcijas atliekančių darbuotojų darbo krūvių, kol visų įstaigų apskaita nebuvo perkelta į FVAIS (perkelta 2021 m.), nes matuojant krūvį skaičiuojami užregistruoti įrašai FVAIS. NBFC teigimu, nuo 2022 m. kas ketvirtį analizuojami užregistruoti įrašai FVAIS, naudojami darbo efektyvumo rodiklio matavimui.
56. PA funkcijas atliekančių darbuotojų darbo krūvis matuotas 2019 ir 2020 m., siekiant, kad vieno personalo administratoriaus aptarnaujamų darbuotojų skaičius sudarytų ne mažiau kaip 280, planas įvykdytas 89 proc. Skaičiavimas parodė, kad sunku palyginti PA funkcijas atliekančių darbuotojų darbo krūvius, kadangi identifiukuota, kad dirbant su skirtingą statusą turinčiais darbuotojais, darbo krūvis yra nevienodas (pvz., dirbant su statutiniais valstybės tarnautojais darbo krūvis didesnis). Be to, iki šiol PA funkcija atliekama skirtingose IS, todėl nėra galimybės fiksuoti, kokius darbus darbuotojas atliko ir kiek tam skyrė laiko, palyginti darbuotojų atliktų operacijų skaičių vykdant šias funkcijas.
57. Audito metu apklausėme NBFC BA ir PA funkcijas vykdančius darbuotojus, kurių 55 proc. (187 iš 339) nurodė, kad jų darbo krūvis juos tenkina. Didelį darbo krūvį darbuotojai nurodo kaip vieną pagrindinių išėjimo iš darbo priežasčių.

⁹¹ Geroji praktika: 2019 m. NBFC veiklos planas – sukurti motyvuojančią NBFC darbuotojų darbo užmokesčio nustatymo sistemą.

⁹² R. Levanaitė, L. Raubickas. Personalo kaitos mažinimo galimybių tyrimas, Šiaulių universitetas, skyr. „Būdai aukštos kvalifikacijos darbuotojams išlaikyti“.

⁹³ 2020 m. NBFC veiklos planas – „Atlikti darbuotojų darbo krūvių analizę perėjus prie bendros Lietuvos Respublikos finansų ministerijos valdomos Valstybės biudžeto apskaitos ir mokėjimų sistemos Finansų valdymo ir apskaitos posistemio“.

⁹⁴ Levanaitė R., Raubickas L. Personalo kaitos mažinimo galimybių tyrimas, Jaunųjų mokslininkų darbai, 2010, Nr. 1 (26), 104–114 psl.

⁹⁵ Audito kriterijaus skaitinė reikšmė suderinta su NBFC.

⁹⁶ NBFC PAD 2021 m. veiklos planas (be datos ir Nr.)

Darbuotojai, kurių netenkina esamas darbo krūvis, įvardijo priežastis (pavyzdys).

Darbuotojų, kurių netenkina esamas darbo krūvis, nurodytos priežastys

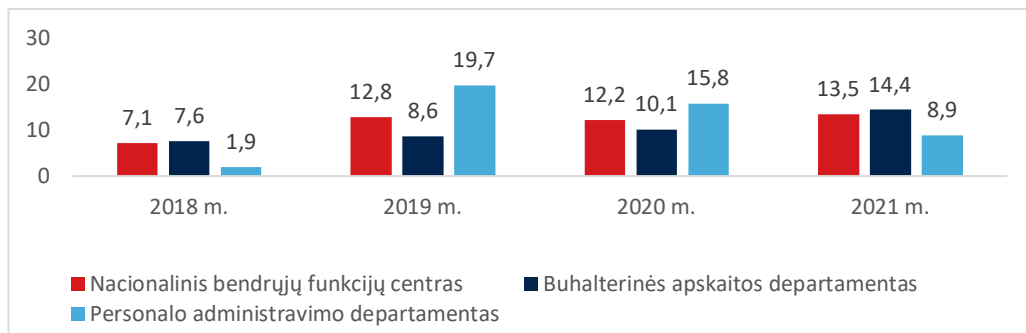
- Dėl PA funkcijos: nors krūvis skaičiuojamas žmonėmis, bet kiekviena įstaiga yra skirtinga ir reikia nuolat derintis prie kiekvienos įstaigos poreikių, tai reikalauja darbo laiko sąnaudų; iš aptarnaujamų įstaigų gaunami ne išsamiai užpildyti dokumentai (prašymai), todėl užtrunka jų derinimas; kai kurios administruojamos įstaigos nesilaiko nustatytų reikalavimų, teikia pavėluotai, mėnesio paskutinėmis dienomis netvarkingai parengtus, su klaidomis, ne išsamiai užpildytus prašymus; gerokai padidėja darbo krūvis dėl mėnesio pabaigoje atsiunčiamų gausybės dokumentų, kuriuos reikia skubiai sutvarkyti – priimti, atleisti darbuotojus, įvesti į programas priemokas, parengti priemokų įsakymus; didelis darbo krūvis tenka metų pradžioje, kuomet keičiami LRV nutarimai, įstatymai, mokesčiai, ir tenka per keletą dienų viską sukoordinuoti ir dirbti papildomai didesniu krūviu už tą patį atlygį; pavaduojant atostogaujančius kolegas, darbo krūvis būna dvigubai didesnis, tenka vienam administruoti beveik 500 darbuotojų, turinčių skirtingą statusą; aptarnaujamose įstaigose už didesnį darbo užmokestį dirba su 50–130 darbuotojų, o NBFC nuo 300 ir daugiau už mažesnį atlygį.
- Dėl BA funkcijos: vienu metu gaunama daugybė pavedimų, terminai neproporcingai trumpi kokybiškam pavedimo įvykdymui, kartais vyksta „gaisrų gesinimas“; įstaigos skirtingo sudėtingumo ir dydžio, nevienodos, o jas priskiriant darbuotojams nekreipta jokie dėmesio; labai daug papildomų darbų iš skirtingų funkcijų, nuolatiniai pavadavimai dėl žmonių trūkumo bei atostogų, naujokų mokymai ir priežiūra bei gaunamos nesutvarkytos naujos įstaigos; padidintas darbo krūvis ne tik išvargina fiziškai, bet ir sumažina atliekamų darbų kokybę; per dideli apskaitos pogrupiai – pogrupio vadovui tenka 10–13 darbuotojų, nėra pakankamai laiko išspręsti kylančių problemų laiku; didelė darbuotojų kaita ir jų trūkumas turi įtakos darbo krūviui – dirbama padidintu darbo krūviu, atėjus naujiems darbuotojams daug laiko skiriama jų darbo įgūdžių formavimui, mokymui ir atliktų darbų tikrinimui.

NBFC informavo⁹⁷, kad 2023 m. planuojama įsigyti ir įdiegti darbo krūvių valdymo sistemą, kurios pagalba būtų skaičiuojamas kiekvieno darbuotojo darbo krūvis, Finansų ministerijai pateikta informacija apie lėšų poreikį⁹⁸.

58. Nuo 2020 m. buvo pradėtos atlikti išeinančių darbuotojų apklausos bei darbuotojų išėjimo priežasčių analizės, tačiau apklausose dalyvaudavo maža dalis išeinančių darbuotojų (2021 m. – 11,4 proc.). Pagal atliktas analizes, pagrindinės išėjimo iš NBFC priežastys: didelis darbo krūvis; vadovybės nutolimas, komunikacijos ir grįžtamojo ryšio trūkumas iš tiesioginių vadovų; nekonkurencingas darbo atlygis; prastas mikroklimatas.
59. Steigiant NBFC buvo nustatytas 380 maksimalus pareigybių skaičius, o 2021 m. pabaigoje 525, nes didėjo įstaigų, kurių BA ir PA funkcijas perėmė tvarkyti NBFC, skaičius. 2021 m. pabaigoje iš 525 patvirtintų pareigybių 71 (13,5 proc.) buvo laisva. Nustatėme, kad tik 2018 m. visuose NBFC departamentuose laisvų darbuotojų pareigybių skaičius neviršijo 10 proc., o 2019–2021 m. laikotarpiu laisvų darbuotojų pareigybių skaičius išaugo nuo 12,8 iki 13,5 proc., BA funkcijas atliekančių darbuotojų – nuo 7,6 iki 14,4 proc. (4 pav.).

⁹⁷ NBFC direktoriaus pavaduotojo 2022-06-13 el. laiškas.

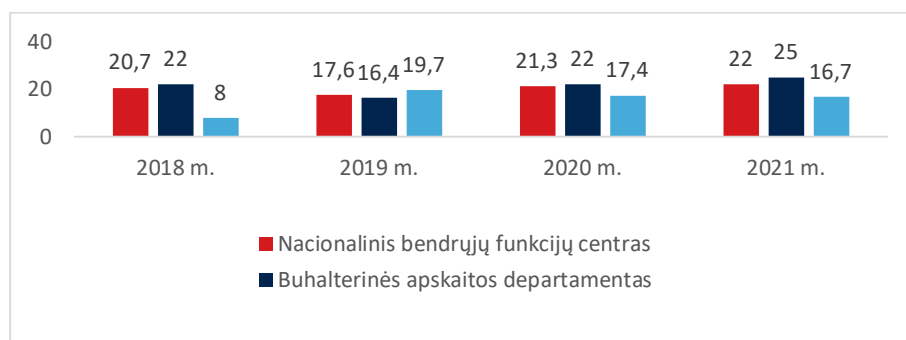
⁹⁸ NBFC 2022-04-27 raštas Nr. S-6675 „Dėl informacijos Finansų ministerijos 2023–2025 m. Strateginio veiklos plano projektui pateikimo“.

4 pav. Laisvos pareigybės Nacionaliniame bendrųjų funkcijų centre 2018–2021 m., proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal NBFC pateiktus duomenis

NBFC atstovų teigimu⁹⁹, pagrindinės didelio laisvų pareigybių skaičiaus priežastys: tik 54 proc. konkursų per 2021 m. baigėsi rezultatyviai; nekonkurencingas atlyginimas lyginant tiek su privačiu sektoriumi, tiek su valstybės tarnyba; ilgas ir sudėtingas priėmimo į pareigas procesas; didelis darbo krūvis. NBFC skaičiavimais, pagal skiriamus asignavimus jis pajėgus išlaikyti apie 465 užimtus etatus iš maksimalaus 525 etatų skaičiaus, nes iš įstaigų perduodant pareigybes ir asignavimus joms išlaikyti nėra skiriama asignavimų įstaigos bendrosioms funkcijoms ir valdymo išlaidoms (įstaigos vadovybei, struktūrinių padalinių vadovams ir kitai įstaigos administracijai). FM centralizuoto vidaus audito skyrius yra konstatavęs¹⁰⁰, kad NBFC 2020-12-31 duomenimis bendrąsias funkcijas vykdančių darbuotojų skaičius yra labai mažas ir siekia tik 4 proc., kai rekomenduotina¹⁰¹, kad vienai specialiosios veiklos srities pareigybei tektų iki 25 proc. bendrosios veiklos srities darbuotojo pareigybės. Informacija apie pareigybių finansavimo trūkumą audito metu (2022-04-27) pateikta Finansų ministerijai¹⁰².

60. Darbuotojų kaita visą audituojamą laikotarpį viršijo 15 proc., kuris numatytas NBFC veiklos plane¹⁰³ ir svyravo tarp 17,6 ir 22 proc. (neįtraukiant darbuotojų, dirbančių su terminuotomis darbo sutartimis). Mažiausia kaita stebėta 2019 m., didžiausia – 2021 m. (5 pav.). Vertinant NBFC padalinius, didžiausia kaita 2021 m. buvo BAD, mažiausia – PAD.

5 pav. Darbuotojų kaita NBFC 2018–2021 m., proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal NBFC pateiktus duomenis

⁹⁹ NBFC direktoriaus pavaduotojo 2022-05-11 el. laiškas.

¹⁰⁰ FM centralizuoto vidaus audito skyriaus 2021-04-21 atlikto Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro vidaus kontrolės sistemos vidaus audito ataskaita Nr. 16.2E-A-3.

¹⁰¹ Viešojo sektoriaus įstaigų sistemos tobulinimo gairės, 29.3 p.

¹⁰² NBFC 2022-04-27 raštas Nr. S-6675 „Dėl informacijos Finansų ministerijos 2023–2025 m. Strateginio veiklos plano projektui pateikimo“.

¹⁰³ NBFC PAD 2021 m. veiklos planas (be datos ir Nr.).

61. NBFC imasi priemonių darbuotojų kaitai mažinti¹⁰⁴, sukurta darbuotojų motyvavimo sistema¹⁰⁵ ir nustatomos priemonės darbuotojų darbo sąlygoms gerinti¹⁰⁶, tačiau veiksmi nepakankami, nes kaita išaugo ir 2021-12-31 sudarė 21,98 proc. (neįtraukiant darbuotojų, dirbančių su terminuotomis darbo sutartimis). Kad darbuotojų kaita yra didelė problema, konstatuojama ir NBFC 2020 m. veiklos ataskaitoje¹⁰⁷.
62. Periodiškai atliekama darbo krūvio analizė sudarytų sąlygas išsiaiškinti apie darbuotojų darbo krūvių skirtumus ir suvienodinti juos, tai leistų sumažinti darbuotojų kaitą, nes esant didelei kaitai, prarandama išeinančių darbuotojų patirtis bei žinios.

3.2. Centras nepakankamai užtikrina buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijoms atlikti reikiamas darbuotojų kompetencijas

63. Siekiant užtikrinti BA ir PA centralizuotoms funkcijoms atlikti reikiamas darbuotojų kompetencijas, svarbu identifikuoti mokymų poreikį, kasmet kelti darbuotojų kvalifikaciją, suplanuoti priemones naujų darbuotojų adaptacijai. Laikėmės nuostatos, kad NBFC užtikrina šioms funkcijoms atlikti reikiamas darbuotojų kompetencijas, jei: patvirtintas mokymų sistemos aprašas¹⁰⁸; kartą per metus surenkamas poreikis, kokių kvalifikacijos kėlimo programų reikia NBFC darbuotojams¹⁰⁹; visi BA ir PA funkcijas atliekantys darbuotojai kasmet dalyvauja kvalifikacijos kėlimo mokymuose¹¹⁰; patvirtintos priemonės naujų darbuotojų adaptacijai¹¹¹; NBFC BA ir PA funkcijas atliekančių darbuotojų vidutinis darbo užmokestis ne mažesnis už vidutinį viešojo sektoriaus subjektų, kurių BA ir PA funkcijos 2021-12-31 nebuvo centralizuotos, bet planuojamos centralizuoti pagal LRV 2018-02-07 nutarimą Nr. 126, analogiškas funkcijas vykdančių darbuotojų darbo užmokestį¹¹².
64. Nustatėme, kad 2018–2020 m. NBFC darbuotojų mokymai organizuoti pagal jų tiesioginių vadovų pateiktą poreikį, o nuo 2021 m. poreikis surenkamas ir vertinamas pagal 2020 m. pabaigoje patvirtintą NBFC mokymų organizavimo tvarkos aprašą¹¹³. Tačiau auditorių atliktos NBFC BA ir PA funkcijas vykdančių darbuotojų apklausos duomenimis, tik 65 proc. (219 iš 339) atsakiusiųjų nurodė, kad NBFC prašo jų pateikti informaciją, kokiuose

¹⁰⁴ 2021 m. NBFC PAD veiklos plane numatytos priemonės: įgyvendinti PAD struktūrinius pokyčius, leisiančius efektyviau atlikti LRV nutarimu Nr. 507 pavestas funkcijas; organizuoti ir prvesti vidinius mokymus ir kt.

¹⁰⁵ NBFC direktoriaus 2019-06-28 įsakymas Nr. V-262.

¹⁰⁶ Surastos patalpos NBFC veiklai vykdyti, sukurta motyvuojanti NBFC darbuotojų darbo užmokesčio nustatymo sistema, įrengtos hibridinės darbo vietos ir kt.

¹⁰⁷ Konstatuota, kad didelė darbuotojų kaita ateityje gali tapti rimta veiklos kliūtimi, kadangi prarandama išeinančių darbuotojų patirtis, žinios, didėja klaidų atliekant funkcijas tikimybė, auga naujų darbuotojų mokymo sąnaudos, nutrūksta neformalūs emociniai ryšiai. Pastaraisiais metais NBFC susiduria su darbuotojų, gebančių atlikti buhalterinės apskaitos funkcijas būtent viešojo sektoriaus srityje, trūkumo darbo rinkoje problema.

¹⁰⁸ Geroji praktika: 2020 m. NBFC veiklos planas – formuoti tinkamas darbuotojų kompetencijas funkcijoms atlikti: parengtas ir patvirtintas detalus mokymų sistemos aprašas.

¹⁰⁹ Geroji praktika: Valstybės tarnybos įstatymas, 20 str.; Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, 7.8.1 p.

¹¹⁰ 2021 m. NBFC veiklos planas.

¹¹¹ Geroji praktika: VMI nuostatų 18.16 p.; Valstybės kontrolėje dirbančių pareigūnų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo tvarkos aprašas, patvirtintas valstybės kontrolieriaus 2017-01-10 įsakymu Nr. V-14.

¹¹² Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymas, 7 str. 11 d.; Darbo kodeksas, 140 str. 2 d.

¹¹³ NBFC direktoriaus 2020-12-31 įsakymas Nr. V-761.

profesiniuose mokymuose norėtų dalyvauti arba kokias profesines žinias atnaujinti. NBFC darbuotojai pateikė siūlymų dėl mokymų (pavyzdys).

Buhalterinės apskaitos ir Personalo administravimo departamentų darbuotojų siūlymų dėl mokymų organizavimo pavyzdžiai

Reikėtų mokymų pagal funkcijas visiems buhalteriams, nepriklausomai nuo jų atliekamų funkcijų, tada būtų lengviau pavaduoti vieniems kitus atostogų metu, ar kitais atvejais; nuolat organizuoti profesinius mokymus (ne tik naujokams), atsižvelgti į darbuotojų siūlymus bei pageidavimus; naujų darbuotojų paruošimą darbui perduoti kitam skyriui (turi būti mokymų specialistai). Dabar per 1 mėn. kuratorius (kuris turi savo darbo krūvį) negali tinkamai paruošti naujo darbuotojo, visi naujokai neturi patirties biudžeto apskaitoje ir pan.

65. Nustatėme, kad audituojamu laikotarpiu NBFC nekaupė duomenų, kokiuose mokymuose dalyvavo kiekvienas darbuotojas ir ar visi darbuotojai kasmet dalyvavo kvalifikacijos kėlimo mokymuose. BA ir PA funkcijas vykdančių darbuotojų apklausos duomenimis, 11 proc. (34 iš 339) 2018-2021 m. pradėjusių dirbti darbuotojų per pastaruosius 12 mėn. nedalyvavo nė vienuose profesiniuose mokymuose, 27 proc. (93 iš 339) apklausoje dalyvavusiųjų mano, kad tik iš dalies pakanka žinių atlikti priskirtas darbo funkcijas, 1 proc. (2 iš 339) – žinių nepakanka. Pusė (144 iš 289) BAD ir PAD darbuotojų, per pastaruosius 12 mėn. dalyvavusių bent vienuose profesiniuose mokymuose, nurodė, kad jie buvo organizuoti pagal nurodytus poreikius, o 43 proc. (145 iš 339) pakanka NBFC organizuojamų profesinių mokymų darbinių žinių pagilinimui / atnaujinimui.
66. NBFC teigimu¹¹⁴, mokymų galimybės yra ribotos, vykdomos iš tų lėšų, kurias sutaupo. Be to, viešojo sektoriaus apskaitos specialistams labai trūksta mokymų specialistų, nes viešojo sektoriaus apskaita skiriasi nuo privataus. Siekiant skirti daugiau dėmesio darbuotojų kompetencijų ugdymui, NBFC 2022 m. rugsėjo mėn. įsteigė¹¹⁵ Mokymų akademiją¹¹⁶, kuri organizuos ir vykdys vidinius ir išorinius NBFC darbuotojų mokymus pagal sukurtas modulių (įvadinių, profesinių ir bendrųjų kompetencijų mokymų moduliai) programas.
67. Vadovaujantis „NBFC darbuotojų adaptacijos laikotarpio tvarkos aprašu“¹¹⁷, naujai priimtiems darbuotojams turi būti paskiriamas kuratorius. VK atliktos NBFC BA ir PA funkcijas vykdančių darbuotojų apklausos duomenimis, 14 proc. 2019–2022 m. pradėjusių dirbti apklaustų darbuotojų nurodė, kad jiems nebuvo paskirtas kuratorius. 6 proc. (12 iš 195) darbuotojų, kuriems buvo paskirtas kuratorius, atsakė, kad paskirtas kuratorius nesuteikė pagalbos, 17 proc. (33 iš 195) – pagalbą suteikė iš dalies.
68. Siekiant pritraukti ir išlaikyti BA ir PA centralizuotoms funkcijoms atlikti reikiamos kompetencijos darbuotojus, svarbu motyvuojantis atlygis už darbą. Nustatėme, kad BA funkcijas atliekančių darbuotojų vidutinis darbo užmokestis 2021 m. buvo 242,50 Eur didesnis nei planuojamų centralizuoti viešojo sektoriaus subjektų analogiškas funkcijas vykdančių darbuotojų vidutinis darbo užmokestis, o PA funkcijas atliekančiųjų – 307,80 Eur mažesnis (3 lentelė).

¹¹⁴ 2022-06-20 susitikimas su NBFC atstovais.

¹¹⁵ NBFC direktoriaus 2022-09-08 įsakymu Nr. V-320 patvirtintas Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro mokymų akademijos veiklos organizavimo tvarkos aprašas.

¹¹⁶ NBFC direktoriaus pavaduotojo 2022-05-11 el. laiškas: planuojama, kad Mokymų akademija veiklą pradės 2022 m. III ketv.

¹¹⁷ Patvirtinta NBFC direktoriaus 2019-10-22 įsakymu Nr. V-516.

3 lentelė. NBFC ir viešojo sektoriaus subjektų, kurių funkcijas planuojama centralizuoti, darbuotojų, atliekančių BA ir PA funkcijas, 2021 m. vidutinio darbo užmokesčio¹¹⁸ analizė, Eur

	NBFC darbuotojų vidutinis darbo užmokestis, Eur	Planuojamų centralizuoti pagal LRV 2018-02-07 nutarimą Nr. 126 viešojo sektoriaus subjektų darbuotojų vidutinis darbo užmokestis, Eur	NBFC ir planuojamų centralizuoti viešojo sektoriaus subjektų darbuotojų vidutinių darbo užmokesčių skirtumas
Atliekančių BA funkcijas	2 026,70	1 784,20	242,50
Atliekančių PA funkcijas	1 636,10	1 943,90	-307,80

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal NBFC pateiktus duomenis

NBFC paaiškino¹¹⁹, kad vidutinis DU vieno BA funkcijas atliekančio darbuotojo, palyginus su planuojamų centralizuoti įstaigų, didesnis dėl sąlyginai didelio neužimtų pareigybių skaičiaus, nes, siekiant užtikrinti veiklos nenutrūkstamumą ir funkcijų atlikimą laiku, BA funkcijas vykdančiams darbuotojams buvo mokamos priemokos už papildomą darbą. PAD trūksta mažiau darbuotojų nei BAD, todėl jiems mokamos mažesnės priemokos.

69. Bent kartą per metus surenkant poreikį, kokių kvalifikacijos kėlimo programų reikia darbuotojams, sudaromos sąlygos į mokymų planus įtraukti darbuotojams aktualiausius mokymus. Siekiant, kad BA ir PA funkcijas atliekantys darbuotojai įgytų reikiamas kompetencijas, svarbu užtikrinti, kad visi BA ir PA funkcijas atliekantys darbuotojai kasmet dalyvautų kvalifikacijos kėlimo mokymuose. PA funkcijas atliekančių darbuotojų darbo užmokesčiui esant ne mažesniai nei planuojamų centralizuoti įstaigų, būtų lengviau į laisvas darbo vietas pritraukti ir išlaikyti reikiamos kompetencijos darbuotojus.

3.3. Centro atliekamų funkcijų kokybė tobulintina

70. Gerinti BA ir PA funkcijų atlikimo kokybę buvo vienas iš siekių, steigiant NBFC. Laikėmės nuostatos, jog NBFC imasi veiksmų, kad didėtų vykdomų funkcijų kokybė, jei: ne rečiau kaip kartą per metus vykdoma institucijų, kurių funkcijas centralizuotai vykdo NBFC, pasitenkinimo funkcijomis, apklausa¹²⁰ ir atliekama nepasitenkinimo priežasčių analizė¹²¹; kasmet 3 proc. didėja įstaigų, kurių funkcijas centralizuotai vykdo NBFC, pasitenkinimas centralizuotai atliekamomis funkcijomis¹²²; ne rečiau kaip kartą per metus atliekama BA ir PA padarytų klaidų analizė¹²³; vėlavimai atlikti BA funkcijas sudaro ne daugiau kaip 5 proc.¹²⁴; NBFC nustato bent vieną priemonę dėl atliekamų funkcijų kokybės gerinimo¹²⁵.
71. Siekiant gerinti veiklą ir centralizuotai atliekamų funkcijų kokybę, NBFC nuo 2019 m. kasmet vykdo institucijų, kurių funkcijas centralizuotai vykdo, pasitenkinimo funkcijomis

¹¹⁸ Vidutinis darbo užmokestis (mokamas iš valstybės biudžeto, ES ir kitų tarptautinės paramos fondų lėšų), įskaitant darbdavio ir darbuotojo socialinio draudimo įmokas.

¹¹⁹ NBFC direktoriaus pavaduotojo 2022-06-28 el. laiškas.

¹²⁰ Geroji praktika: NBFC BAD ir PAD 2020 metų veiklos priemonių planai.

¹²¹ R. Adomaitienė „Visuotinės kokybės vadyba“, 2015 m.: W. A. Shewhart'o 4 etapų nuolatinio veiklos tobulinimo ciklas.

¹²² Audito kriterijaus skaitinė reikšmė suderinta su NBFC, atsižvelgiant į įstaigų apklausų rezultatus.

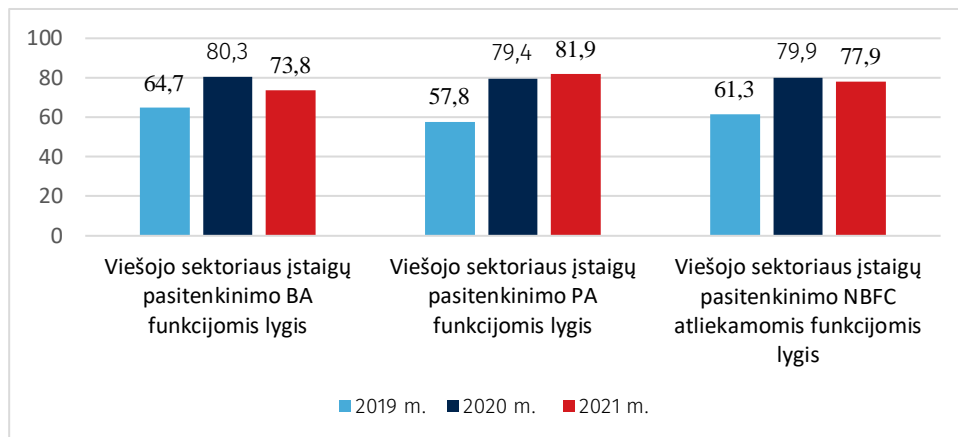
¹²³ Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, 7.5 p.

¹²⁴ Audito kriterijaus skaitinė reikšmė suderinta su NBFC.

¹²⁵ Lietuvos pažangos strategija „Lietuva 2030“, 7.5 p.

apklausą. VSS pasitenkinimas jomis 2019–2021 m. svyravo, nuosekliai augo tik pasitenkinimas centralizuotai atliekamomis PA funkcijomis (6 pav.).

6 pav. 2019–2021 m. viešojo sektoriaus įstaigų pasitenkinimas Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro centralizuotai atliekamomis buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijomis, proc.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal 2019–2021 m. viešojo sektoriaus įstaigų pasitenkinimo centralizuotai atliekamomis BA tvarkymo ir PA funkcijomis tyrimo ataskaitas

NBFC teigimu, tai lėmė standartizuojami ir optimizuojami PA procesai – patvirtinti jų aprašai, rekomendavus atsisakyti perteklinių veiksmų ir perteklinių dokumentų (atostogų ir vienos dienos komandiruočių, priedų ir priemonių įsakymų rengimo ir kt.)¹²⁶.

72. Tačiau viešojo sektoriaus įstaigų pasitenkinimas NBFC centralizuotai atliekamomis funkcijomis 2021 m. sumažėjo 2,5 proc. lyginant su 2020 m. (6 pav.). Tam įtakos turėjo 8,1 proc. sumažėjęs pasitenkinimas centralizuotai atliekamomis BA funkcijomis.

NBFC atlieka nepasitenkinimo priežasčių analizę ir imasi priemonių vykdomų funkcijų kokybei gerinti¹²⁷, bet, jų teigimu, pasitenkinimo centralizuotai atliekamomis BA funkcijomis mažėjimą lėmė įstaigų perėjimas prie bendros buhalterinės apskaitos programos FVAIS, nes dėl to užtruko finansinių ataskaitų rinkinių parengimo ir pateikimo įstaigoms procesas¹²⁸.

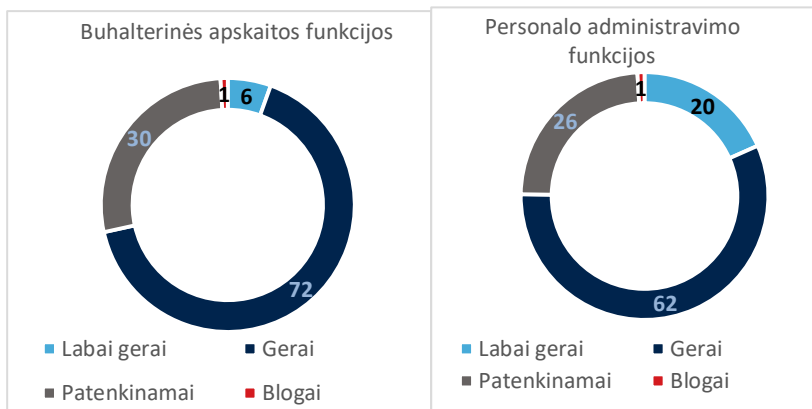
73. Kaip ir NBFC atlikto tyrimo duomenimis, taip ir VK atliktos apklausos duomenimis, įstaigos palankiau vertina centralizuotai atliekamas PA funkcijas – 75 proc. įstaigų šias funkcijas įvertino labai gerai arba gerai, o BA funkciją – 72 proc. (7 pav.).

¹²⁶ 2021 m. viešojo sektoriaus įstaigų pasitenkinimo centralizuotai atliekamomis buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijomis tyrimo ataskaita.

¹²⁷ Parengta per 20 BA ir per 20 PA funkcijos procesų aprašymų; parengta NBFC vidaus kontrolės politika; patvirtintos NBFC PAD vidaus kontrolės taisyklės; parengti įvadiniai, bendrųjų ir profesinių mokymų moduliai; parengta mokymų kokybės vertinimo metodika ir kt.

¹²⁸ 2021 m. viešojo sektoriaus įstaigų pasitenkinimo centralizuotai atliekamomis buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijomis tyrimo ataskaita.

7 pav. Centralizuotai atliekamų buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų vertinimas, pagal Valstybės kontrolės atliktą viešojo sektoriaus įstaigų apklausą

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal viešojo administravimo įstaigų, kurių ir BA, ir PA funkcijas centralizuotai atlieka NBFC, apklausos duomenis

74. Nuo 2020 m. NBFC kasmet sistemingai atlieka BA padarytų klaidų analizę ir imasi priemonių, kad identifikuotos klaidos nesikartotų¹²⁹, tačiau pagal VK atliktos įstaigų apklausos duomenis, 26 proc. (28 iš 109) respondentų nurodė, kad pasitaiko klaidų Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų rinkiniuose, 30 proc. (33 iš 109) – finansinių ataskaitų rinkiniuose, net 50 proc. (54 iš 109) – skaičiuojant darbo užmokesį įstaigos darbuotojams. Valstybės kontrolė taip pat nustato reikšmingų klaidų finansinių ataskaitų rinkiniuose, kurias parengė NBFC¹³⁰.
75. Nuo 2020 m. atliekama tam tikros PA srities padarytų klaidų analizė, tačiau, atliekant klaidų analizes, apsiribota dviem procesais (darbuotojų atleidimo ir priėmimo). PAD imasi priemonių¹³¹, kad identifikuotų klaidas ir sumažintų jų skaičių ateityje, tačiau, pagal VK įstaigų apklausos duomenis, 22 proc. (24 iš 109) apklausoje dalyvavusių įstaigų nurodė, kad NBFC vykdančią centralizuotą PA funkciją, rengiamuose teisės aktų projektuose daromos ne vien techninio pobūdžio klaidos (pvz., vadovaujamosi neaktualiais teisės aktais, nesivadovaujama poįstatyminiais teisės aktais ir kt.).
76. Nuo 2019 m. NBFC BAD atlieka ataskaitų parengimo ir darbo užmokesčio mokėjimų atlikimo laiku kontrolę, tačiau pateikti ataskaitas laiku yra vėluojama visą audituojamą laikotarpį. Mažiausi vėlavimai teikiant Seimui biudžeto lėšų naudojimo ir darbo užmokesčio fondo naudojimo ataskaitas, kurie 2019–2021 m. laikotarpiu neviršijo 5 proc. (4 lentelė). Daugiausiai vėluojama sudarant Pažymas dėl finansavimo sumų (iki 34,12 proc.) ir finansinių ataskaitų rinkinius (iki 33,83 proc.). Lyginant pagal metus, didžiausi vėlavimai buvo 2020 m., 2021 m. situacija pagerėjo.

¹²⁹ Numatomos priemonės ir rodikliai NBFC BAD plane.

¹³⁰ 2021-10-01 valstybinio audito ataskaita Nr. FAE-13 „2020 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos duomenų ir jos valdymo vertinimas“.

¹³¹ Patikrinimų rezultatų apibendrinimai, teikiami pasiūlymai dėl veiklos tobulinimo.

4 lentelė. Vėlavimai atlikti buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijas, proc. 2019–2021 m.

Ataskaitos, procesai	Vėlavimų metiniai dydžiai, proc.		
	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys	12,10	12,52	3,30
Ataskaitos A5, A6, A7 (reikalingos išdo finansinėms ataskaitoms sudaryti)	11,90	10,75	5,73
Biudžeto lėšų naudojimo ataskaita ir Darbo užmokesčio fondo naudojimo ataskaita, teikiamos Seimui	4,03	4,95	0,69
Pažyma dėl finansavimo sumų	15,73	34,12	25,17
Forma Nr. 9 ¹³²	-	10,72	3,47
Finansinių ataskaitų rinkinys	21,98	33,83	17,88
Avansų mokėjimas	5,11	5,23	4,57
Darbo užmokesčio mokėjimas	4,10	5,96	4,34

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal NBFC pateiktus duomenis

NBFC teigimu ¹³³, pagrindinės vėlavimų priežastys – didelis darbuotojų trūkumas ir perėjimas prie bendros apskaitos sistemos FVAIS.

77. Pagal VK atliktos įstaigų apklausos duomenis vėluojama pateikti ne tik ataskaitas ir išmokėti darbo užmokestį, nes 17 proc. (18 iš 109) įstaigų nurodė, kad duomenys į apskaitą neįtraukiami laiku. Esant didelei NBFC darbuotojų kaitai, iškyla ne vien BA funkcijų atlikimo vėlavimo problema, bet ir kitos problemos: 54 proc. (59 iš 109) apklausoje dalyvavusiųjų nurodė, kad naujam darbuotojui neperduodama visa aktuali informacija apie įstaigą, 15 proc. (16 iš 109) – buvo prarasta įstaigai aktuali informacija ir liko neužregistruotos BA operacijos, 5 proc. (5 iš 109) – liko neparengti reikalingi teisės aktų projektai.
78. Periodiškai atliekant BA ir PA padarytų klaidų analizes, būtų sudaromos prielaidos kokybiškiau atlikti priskirtas funkcijas. Klaidų skaičiaus bei vėlavimų pateikti ataskaitas bei išmokėti darbo užmokestį sumažinimas, didintų įstaigų, kurių funkcijas centralizuotai vykdo NBFC, pasitenkinimą.

¹³² Patvirtinta finansų ministro 2020-01-22 įsakymu Nr. 1K-8.

¹³³ NBFC direktoriaus pavaduotojo 2022-06-27 el. laiškas.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Laukiamas audito poveikis: tęsiant bendrųjų funkcijų centralizavimą bus patvirtinti kriterijai, nustatantys kada ir kokių įstaigų funkcijos bus centralizuojamos ir kaip perduodamos pareigybės. Bus užtikrintas tinkamas NBFC veiklos koordinavimas ir funkcijų vykdymas sukūrus, įdiegus bei modernizavus IS. Bus suvienodinti darbuotojų darbo krūviai, sumažės darbuotojų kaita ir laisvų pareigybių skaičius. Bus sudarytos galimybės visiems darbuotojams kasmet dalyvauti profesiniuose mokymuose ir įgyti reikiamas kompetencijas. Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro atliekamų funkcijų kokybė pagerės, padidės įstaigų, patenkintų NBFC atliekamomis funkcijomis, dalis. Taip bus sudarytos sąlygos centralizuotai vykdomas buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijas atlikti efektyviau.

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas	
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė			
1-asis pagrindinis audito rezultatas Pasirengimas bendrųjų funkcijų centralizavimui turėjo trūkumų: nesukurtos bendros informacinės sistemos, nėra centralizuotinių įstaigų ir pareigybių perdavimo centrui kriterijų.	Vidutinės svarbos 1. Siekiant, kad būtų įgyvendinti centralizuojant bendrąsias funkcijas užsibrėžti tikslai, nustatyti kriterijus / principus, kuriais vadovaujantis įstaigos įtraukiamos į buhalterinės apskaitos ir (arba) personalo administravimo funkcijų centralizavimo procesą.	Įstaigų, kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai, dalis nuo visų įstaigų, kurių buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijos konsoliduotinos (procentai)	58	100	Finansų ministerija	2025-12-31	
	1.1. Priemonė: Priimti Vyriausybės sprendimą dėl kriterijų / principų, kuriais vadovaujantis įstaigos įtraukiamos į buhalterinės apskaitos ir (arba) personalo administravimo funkcijų centralizavimo procesą, nustatymo.				Finansų ministerija	2023-09-01	
	Vidutinės svarbos 2. Siekiant, kad būtų įgyvendinti centralizuojant bendrąsias funkcijas užsibrėžti tikslai, nustatyti pareigybių perdavimo iš įstaigų į centrą kriterijus (proporcijas).	Nustatyti PA ir BA funkcijoms priskirtų pareigybių perdavimo iš įstaigų į centrą kriterijai (proporcijos)	Kriterijai (proporcijos) nenustatyti		Nustatyti PA ir BA funkcijoms priskirtų pareigybių perdavimo iš įstaigų į centrą kriterijai (proporcijos)	Finansų ministerija	2024-03-01
	2.1. Priemonė: Priimti Vyriausybės sprendimą dėl pareigybių perdavimo iš įstaigų į centrą kriterijų (proporcijų) nustatymo.				Finansų ministerija	2023-09-01	

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
2-asis pagrindinis audito rezultatas Neužtikrinamas tinkamas centro veiklos koordinavimas ir priskirtų funkcijų vykdymas	Vidutinės svarbos 3. Siekiant laiku priimti pagrįstus sprendimus dėl centro veiklos, vertinti jo vykdomų funkcijų kokybinį pokytį nustačius kokybinius vertinimo kriterijus.	Nustatytas bent vienas kokybinis vertinimo kriterijus ir vertinamas centro vykdomų funkcijų kokybinis pokytis	0	Nustatytas bent vienas kokybinis vertinimo kriterijus ir vertinamas centro vykdomų funkcijų kokybinis pokytis	Finansų ministerija	2023-07-01
	3.1. Priemonė: Finansų ministerijos 2023–2025 m. strateginiame veiklos plane nustatyti kriterijus (kriterijų) centro vykdomų funkcijų kokybiniam pokyčiui matuoti.			kokybinius vertinimo kriterijus	Finansų ministerija	2023-02-28
	Vidutinės svarbos 4. Siekiant, kad būtų tinkamai ir laiku vykdoma personalo administravimo funkcija, kartu su atsakingomis už personalo administravimo politikos formavimą institucijomis patikslinti teisės aktuose nustatytus personalo administravimo procesus (pvz., konkurso į pareigas organizavimu, priėmimu į pareigas ir kt.), siekiant kad centralizuotas jų vykdymas neilgėtų.	Teisės aktuose patikslinti centralizuotai atliekamos PA funkcijos procesai, sudarantys sąlygas operatyviai vykdyti PA funkciją	Teisės aktuose nustatyti terminai sudaro sąlygas centralizuotai atliekamiems PA procesams pailgėti iki 9 dienų	Teisės aktuose patikslinti centralizuotai atliekamos PA funkcijos procesai, sudarantys sąlygas operatyviai vykdyti PA funkciją	Finansų ministerija	2024-03-01
	4.1. Priemonė: Teisės aktuose patikslinti centralizuotai atliekamos PA funkcijos procesus, sudarančius sąlygas operatyviai vykdyti PA funkciją				Finansų ministerija	2023-09-01
3-iasis pagrindinis audito rezultatas Vykdomų funkcijų kokybei užtikrinti centras imasi veiksmų, tačiau reikia jų daugiau	Vidutinės svarbos 5. Siekiant, kad buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijos būtų atliekamos kokybiškai ir laiku, numatyti priemonės darbo krūvių suvienodinimui, matuojant jį nustatytu periodiškumu.	Buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijas vykdančios darbuotojai dirba pagal procesinio valdymo veiklos modelį	Buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijas atliekančių darbuotojų darbo krūvis nebuvo matuojamas	Pagal procesinio valdymo veiklos modelį dirba ne mažiau nei 60 proc. buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo darbuotojų.	NBFC	2026-06-30
	5.1. Priemonė: Įdiegti buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijas atliekančių darbuotojų užduočių ir darbo krūvių valdymo sistemą.				NBFC	2023-12-31

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		
	5.2. Priemonė: Atlikti vykdomų buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijų analizę, išsigrūninti atliekamas funkcijas, siekiant nustatyti konkrečius procesų valdymo principus, sudaryti pagrindinių procesų medį ir procesinio valdymo įgyvendinimo planą.				NBFC	2023-12-31
	5.3. Priemonė: Siekiant kokybiškai, efektyviai ir laiku vykdyti pavestas funkcijas, įdiegti procesinio valdymo veiklos modelį:				NBFC	2025-12-31
	5.3.1 Pagal šį modelį 2023 m. pabaigoje dirba ne mažiau nei 30 proc. buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo darbuotojų.				NBFC	2023-12-31
	5.3.2. Pagal šį modelį 2025 m. pabaigoje dirba ne mažiau nei 60 proc. buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo darbuotojų.				NBFC	2025-12-31
	5.4. Priemonė: Remiantis FVAIS įrašų skaičiumi, parengti ir patvirtinti buhalterinės apskaitos darbuotojų darbo krūvių pagal vykdomas funkcijas matavimo aprašą.				NBFC	2023-06-01
	Vidutinės svarbos					
	6. Siekiant, kad buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijos būtų atliekamos kokybiškai ir laiku, užtikrinti, kad visi buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijas atliekantys darbuotojai kasmet dalyvautų profesiniuose mokymuose.	Visi NBFC BAD ir PAD darbuotojai kasmet dalyvauja profesiniuose mokymuose	NBFC duomenys nebuvo kaupiami	100 proc.	NBFC	2024-06-30
	6.1. Priemonė: Sukurti ir įdiegti NBFC darbuotojų mokymų poreikio, dalyvių apskaitos, vertinimo ir valdymo sistemą				NBFC	2022-12-31
	6.2. Priemonė: Parengti profesinių mokymų modulius buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo darbuotojų kompetencijų tobulinimui.				NBFC	2023-12-31
	6.3. Priemonė: Kasmet atlikti visų NBFC darbuotojų apklausą dėl profesinių mokymų poreikio analizės ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 15 dienos, rengiant kitų metų mokymų planą.				NBFC	2022-12-31

* Detalus pokyčių vertinimo rodiklių duomenys pateikti 2 priede „Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys“.

** Priemonės ir terminus joms įgyvendinti, pokyčiui pasiekti ir rodikliams pamatuoti pateikė X subjektas (-ai).

*** Rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos metu gali būti tikslinamos arba keičiamos rekomendacijų įgyvendinimo plane nurodytos priemonės ar pokyčių vertinimo rodikliai Valstybinio audito rekomendacijų įgyvendinimo stebėsenos tvarkos aprašo nustatyta tvarka. Aktualus priemonių ir pokyčių vertinimo rodiklių sąrašas yra pateikiamas Valstybės kontrolės atviruose duomenyse adresu www.valstybeskontrolė.lt.

Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie priemonių įgyvendinimą ir kai kurių rodiklių reikšmes plane nustatytais terminais:

Pagrindinis audito rezultatas	Rekomendacija (pokytis, kurio siekiama) / priemonės	Pokyčio vertinimo rodikliai ir jų reikšmės*			Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija / įgyvendinantis priemonės	Rekomendacijos (pokyčio, kurio siekiama)** / priemonių*** įgyvendinimo terminas
		rodiklis	pradinė reikšmė	siektina reikšmė		

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Veiklos valdymo departamento Organizacijos vystymo skyriaus vyriausioji specialistė Jurga Vieraitytė, tel.: (8 5) 239 0280, 8 683 60 339, el. p. jurga.vieraityte@finmin.lt

Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro direktorė Valė Kulvinskienė, mob. +370 699 80 258, el. p. vale.kulvinskiene@nbfc.lt

Veiklos audito 2-ojo audito departamento vadovė

Vilma Maslauskienė

Veiklos audito 2-ojo audito departamento auditorė-grupės vadovė

Lina Nalivaikienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Buhalterinės apskaitos tvarkymo ir
personalo administravimo funkcijų
centralizavimas“
1 priedas

Santrumpos ir sąvokos

AAI – aukščiausioji audito institucija

BA – buhalterinės apskaitos tvarkymas

BAD – Buhalterinės apskaitos departamentas

BF – bendrosios funkcijos

BJ – biudžetinė įstaiga

CVPIŠ– centrinė viešųjų pirkimų informacinė sistema

DBSIS – Dokumentų valdymo bendroji informacinė sistema

DVS – dokumentų valdymo sistema

FM – Finansų ministerija

FV – finansų valdymas

FVAIS – Finansų valdymo ir apskaitos informacinė sistema

VRM IRD – Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos

IS – informacinė sistema

KAM – Krašto apsaugos ministerija

KM – Kultūros ministerija

LRV – Lietuvos Respublikos Vyriausybė

LRVK – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarija

NBFC, centras – Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras

NPP – Nacionalinė pažangos programa

PA – personalo administravimas

PAD – personalo administravimo departamentas

PV – personalo valdymas

SVP – strateginis veiklos planas

URM – Užsienio reikalų ministerija

VATARAS – Valstybės tarnautojų registras

VATIS – Valstybės tarnybos valdymo informacinė sistema

VSAKIS – Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema

VSS – viešojo sektoriaus subjektas

VŠĮ – viešoji įstaiga

Valstybinio audito ataskaitos
„Buhalterinės apskaitos tvarkymo ir
personalo administravimo funkcijų
centralizavimas“
2 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito apimtis

Audito tikslas – įvertinti, ar buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų centralizavimas sudaro sąlygas efektyviai jas atlikti.

Pagrindiniai audito klausimai:

- ar bendrųjų funkcijų centralizavimui tinkamai pasirengta;
- ar užtikrinamas tinkamas NBFC koordinavimas ir priskirtų funkcijų vykdymas;
- ar pakankami NBFC veiksmai užtikrinant vykdomų funkcijų kokybę.

Audituojami subjektai – Finansų ministerija, Nacionalinis bendrųjų funkcijų centras.

Audituojamas laikotarpis – 2018–2021 m. Esant pokyčiams ir poreikiui, gali būti audituojami ir 2022 m. duomenys.

Auditas atliktas pagal tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹³⁴.

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
1. Pasirengimas bendrųjų funkcijų centralizavimui turėjo trūkumų	<p><u>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</u></p> <p>Nagrinėjome: LRV nutarimus, LRV posėdžių ir pasitarimų lydimąją medžiagą, FM strateginius veiklos planus, NBFC metines veiklos ataskaitas, LRV kanceliarijos užsakymu 2017–2018 m. atliktą bendrųjų funkcijų konsolidavimo galimybių vertinimą, FM 2014 m. parengtą „Vyriausybei atskaitingų institucijų ir įstaigų buhalterinės apskaitos funkcijų efektyvaus atlikimo rekomendacijų projektą“, 2017–2020 m. viešojo sektoriaus subjektų finansų valdymo ir buhalterinės apskaitos bei personalo valdymo ir personalo administravimo funkcijų efektyvumo vertinimo ataskaitas, FM ir NBFC pateiktus dokumentus, tarp NBFC ir VSS sudarytas buhalterinės apskaitos organizavimo sutartis, 4 užsienio šalių AAI atliktų auditų ataskaitas.</p> <p><u>Palyginamoji analizė</u></p> <p>Lyginome Lietuvos praktiką įstaigų bendrųjų funkcijų centralizavimo procese su užsienio šalių atitinkama praktika.</p> <p><u>Apklausa</u></p>	Įvertinti, ar bendrųjų funkcijų centralizavimui buvo tinkamai pasirengta.

¹³⁴ 3000-asis TAAIS „Veiklos audito standartas“, prieiga per internetą: <https://www.valstybeskontrole.lt/LT/post/15649/> (žiūrėta 2022-09-05).

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	<p>Apklausėme 109 įstaigas, kurių BA ir PA funkcijas centralizuotai vykdo NBFC.</p> <p><u>Pokalbis su</u> LRVK, FM, NBFC atstovais, buvusiu NBFC vadovu</p>	
<p>2. <i>Neužtikrinamas tinkamas NBFC koordinavimas ir priskirtų funkcijų vykdymas</i></p>	<p><u>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: Teisės aktus, susijusius su NBFC vykdomų BA ir PA funkcijų reglamentavimu, FM Strateginius veiklos planus, NBFC metinius veiklos planus, FM ir NBFC veiklos ataskaitas, FM ir NBFC veiklos nuostatus, NBFC raštus Finansų ministerijai, 4 užsienio šalių AAI atliktų auditų ataskaitas. NBFC ir Finansų ministerijos pagal užklausas teiktą informaciją Valstybės kontrolei</p> <p><u>Palyginamoji analizė</u> Palyginome NBFC veiklai vykdyti skiriamus valstybės biudžeto asignavimus 2018–2022 m. laikotarpiu, NBFC biudžeto išlaidų sąmatas metų pradžioje su metinėmis to paties laikotarpio biudžeto vykdymo ataskaitomis.</p> <p><u>Apklausa</u> Apklausėme 109 įstaigas, kurių BA ir PA funkcijas centralizuotai vykdo NBFC.</p> <p><u>Pokalbis su</u> FM ir NBFC atstovais, buvusiu NBFC vadovu</p>	<p><i>Jvertinti, ar užtikrinamas tinkamas NBFC koordinavimas ir priskirtų funkcijų vykdymas</i></p>
	<p><u>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: LRV nutarimu patvirtintą XVII Vyriausybės programos įgyvendinimo planą, veiklos ataskaitų rengimą reglamentuojančius teisės aktus, finansų ministro įsakymus, reglamentuojančius FM veiklos organizavimą, FM strateginius veiklos planus, NBFC metinius veiklos planus, FM ir NBFC veiklos ataskaitas. NBFC ir Finansų ministerijos, IRD prie VRM pagal VK užklausas teiktą informaciją.</p> <p><u>Palyginamoji analizė</u> Lyginome FM ir NBFC veiklos planuose suformuluotus tikslus ir šių institucijų veiklos ataskaitose pateikiamus duomenis.</p> <p><u>Apklausa</u> Apklausėme 109 įstaigas, kurių BA ir PA funkcijas centralizuotai vykdo NBFC.</p> <p><u>Pokalbis su</u> FM, IRD prie VRM ir NBFC atstovais</p>	<p><i>Jvertinti, ar yra vertinamas planuotų tikslų centralizuojant bendrąsias funkcijas pasiekimas</i></p>
	<p><u>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: NBFC raštus Finansų ministerijai, NBFC pateiktą informaciją, Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pateiktą informaciją, užsienio šalių AAI atliktų auditų susistemintą informaciją.</p> <p><u>Apklausa</u> Apklausėme 109 įstaigas, kurių BA ir PA funkcijas centralizuotai vykdo NBFC.</p> <p><u>Pokalbis su</u> FM, IRD prie VRM ir NBFC atstovais</p>	<p><i>Jvertinti, ar NBFC savo veiklai vykdyti turi tinkamas informacines sistemas</i></p>
<p>3. <i>Nepakankami NBFC veiksmi užtikrinant vykdomų funkcijų kokybę</i></p>	<p><u>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: Finansų ministro įsakymus, reglamentuojančius NBFC veiklą, NBFC vidinius teisės aktus, NBFC metinius veiklos planus, NBFC veiklos ataskaitas, Vilniaus visuomenės sveikatos biuro atliktos NBFC darbuotojų apklausos apie jų psichoemocinę būklę darbe duomenis, 2020 m.,</p>	<p><i>Jvertinti, ar NBFC imasi aktyvių veiksmų, siekiant išlaikyti BA ir PA funkcijas atliekančius darbuotojus</i></p>

Audito ataskaitos skyrius / poskyris	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslas
	<p>2021 m. ir 2022 m. I ketv. darbuotojų išėjimo iš NBFC priežasčių analizes, NBFC raštus Finansų ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijoms, kitą NBFC pateiktą informaciją.</p> <p><u>Apklausa</u> Apklausėme 339 NBFC BAD ir PAD darbuotojus; 109 įstaigas, kurių ir BA, ir PA funkcijas centralizuotai vykdo NBFC.</p> <p><u>Skaičiavimas</u> Pagal NBFC pateiktus duomenis skaičiavome laisvų pareigybių proc. 2018–2021 m.</p> <p><u>Pokalbis su</u> FM ir NBFC atstovais, buvusiu NBFC vadovu</p>	
	<p><u>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: NBFC vidinius teisės aktus, 2018–2021 m. viešojo sektoriaus subjektų finansų valdymo ir buhalterinės apskaitos bei personalo valdymo ir personalo administravimo funkcijų efektyvumo vertinimo ataskaitas, NBFC metinius veiklos planus, NBFC veiklos ataskaitas, kitą NBFC pateiktą informaciją.</p> <p><u>Apklausa</u> Apklausėme 339 NBFC BAD ir PAD darbuotojus.</p> <p><u>Palyginamoji analizė</u> Palyginome NBFC BA ir PA funkcijas atliekančių darbuotojų bei VSS, kurių BA ir PA funkcijos 2021-12-31 nebuvo centralizuotos, tačiau planuojamos centralizuoti pagal LRV 2018-02-07 nutarimą Nr. 126, analogiškas funkcijas vykdančių darbuotojų vidutinį darbo užmokestį.</p>	<p><i>Jvertinti, ar NBFC užtikrina BA ir PA centralizuotoms funkcijoms atlikti reikiamas darbuotojų kompetencijas</i></p>
	<p><u>Teisės aktų ir dokumentų peržiūra</u> Nagrinėjome: NBFC vidinius teisės aktus, NBFC metinius veiklos planus, NBFC veiklos ataskaitas, 2019–2021 m. NBFC aptarnaujamų viešojo sektoriaus įstaigų pasitenkinimo paslaugomis tyrimo ataskaitas, kitą NBFC pateiktą informaciją.</p> <p><u>Apklausa</u> 109 įstaigas, kurių BA ir PA funkcijas centralizuotai vykdo NBFC, 339 NBFC BAD ir PAD darbuotojus.</p> <p><u>Skaičiavimas</u> Skaičiavome VSS pasitenkinimo NBFC centralizuotai atliekamomis BA ir PA funkcijomis kitimą 2019–2021 m., proc.</p>	<p><i>Jvertinti, ar NBFC imasi veiksmų, kad didėtų vykdomų funkcijų kokybė</i></p>

Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys

1 lentelė. Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys

Rodiklis	Įstaigų, kurių BA ir PA funkcijos atliekamos centralizuotai, dalis nuo visų įstaigų, kurių BA ir PA funkcijos konsoliduotinos (procentai)	Nustatyti PA ir BA funkcijoms priskirtų pareigybių perdavimo iš įstaigų į centrą kriterijai (proporcijos)	Nustatytas bent vienas kokybinis vertinimo kriterijus ir vertinamas centro vykdomų funkcijų kokybinis pokytis	Teisės aktuose patikslinti centralizuotai atliekamos PA funkcijos procesai, sudarantys sąlygas operatyviai vykdyti PA funkciją
Matavimo vienetas	Proc.	-	Vnt.	-
Pradinė reikšmė	58	Kriterijai (proporcijos) nenumatyti	0	Teisės aktuose nustatyti terminai sudaro sąlygas centralizuotai atliekamiems PA procesams pailgėti iki 9 dienų
Pradinės reikšmės fiksavimo data	2021 m.	2021 m.	2021 m.	2021 m.
Siektina reikšmė	100	Nustatyti PA ir BA funkcijoms priskirtų pareigybių perdavimo iš įstaigų į centrą kriterijai (proporcijos)	≥1	Teisės aktuose patikslinti centralizuotai atliekamos PA funkcijos procesai, sudarantys sąlygas operatyviai vykdyti PA funkciją
Gerai	≥95	Nustatyti PA ir BA funkcijoms priskirtų pareigybių perdavimo kriterijai (proporcijos)	≥1	Teisės aktuose patikslinti centralizuotai atliekamos PA funkcijos procesai, sudarantys sąlygas operatyviai vykdyti PA funkciją
Tolerancijos ribos	Vidutiniškai	Nustatyti vienos iš dviejų (PA arba BA) funkcijoms priskirtų pareigybių perdavimo kriterijai (proporcijos)	-	-
	Blogai	Nenumatyti PA ir BA funkcijoms priskirtų pareigybių perdavimo kriterijai	0	Teisės aktuose nepatikslinti centralizuotai atliekamos PA funkcijos procesai, kurie sudarytų sąlygas operatyviai vykdyti PA funkciją
Siektinos reikšmės	2023-09-01	2023-09-01	2023-02-28	2023-09-01

Rodiklis	Įstaigų, kurių BA ir PA funkcijos atliekamos centralizuotai, dalis nuo visų įstaigų, kurių BA ir PA funkcijos konsoliduotinos (procentai)	Nustatyti PA ir BA funkcijoms priskirtų pareigybių perdavimo iš įstaigų į centrą kriterijai (proporcijos)	Nustatytas bent vienas kokybinis vertinimo kriterijus ir vertinamas centro vykdomų funkcijų kokybinis pokytis	Teisės aktuose patikslinti centralizuotai atliekamos PA funkcijos procesai, sudarantys sąlygas operatyviai vykdyti PA funkciją
fiksavimo data				
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti	Teisės aktas, FM SVP duomenys	Teisės aktas, NBFC duomenys	FM SVP	Teisės aktas
Periodinės reikšmės fiksavimo data	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį	Vertinant pokytį
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas	FM SVP analizė	Nustatytų kriterijų (proporcijų) analizė	FM SVP analizė	Teisės akto analizė

2 lentelė. Pokyčių vertinimo rodiklių duomenys

Rodiklis	BA ir PA funkcijas vykdančios darbuotojai dirba pagal procesinio valdymo veiklos modelį	Visi NBFC BAD ir PAD darbuotojai kasmet dalyvauja profesiniuose mokymuose
Matavimo vienetas	Proc.	Proc.
Pradinė reikšmė	Buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijas atliekančių darbuotojų darbo krūvis nebuvo matuojamas	NBFC duomenys nebuvo kaupiami
Pradinės reikšmės fiksavimo data	2021 m.	2021 m.
Siektina reikšmė	≥60	100
Tolerancijos ribos	Gerai	≥95
	Vidutiniškai	85-94
	Blogai	≤ 84
Siektinos reikšmės fiksavimo data	2025-12-31	2023-12-31
Duomenų šaltinis rodikliui skaičiuoti	NBFC pateikti duomenys	NBFC pateikti duomenys
Periodinės reikšmės fiksavimo data	Kasmet nuo 2024 m.	Kasmet
Detalus skaičiavimo / vertinimo aprašymas	NBFC pateiktų duomenų analizė	NBFC pateiktų duomenų analizė

Valstybinio audito ataskaitos
„Buhalterinės apskaitos tvarkymo ir
personalo administravimo funkcijų
centralizavimas“
4 priedas

Pagrindiniai veiksmai vykdant BA ir PA funkcijų konsolidavimą

Data	Santrauka
2014 m. FM rekomendacijų projektas	<p>Įgyvendinant Vyriausybės pavedimą FM 2014 m. parengė dokumentą „Vyriausybei atskaitingų institucijų ir įstaigų buhalterinės apskaitos funkcijų efektyvaus atlikimo rekomendacijų projektą“. Rekomendacijų projekto tikslas – pateikti pasiūlymus optimizuoti BA funkcijas biudžetinėse įstaigose. Siekiant šio tikslo, rekomendacijų projekte:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● pateikta informacija apie BA funkcijų atlikimo BĮ esamą situaciją; ● pateikta informacija apie 5 užsienio šalių (Jungtinės Karalystės, Prancūzijos, Suomijos, Danijos, Estijos) patirtį siekiant efektyviau atlikti bendrąsias funkcijas; ● aprašytos 4 skirtingos BA funkcijos centralizavimo alternatyvos; ● atsižvelgiant į BA funkcijos atlikimo BĮ esamą situaciją bei aptartų centralizavimo alternatyvų privalumus ir grėsmes, suformuluotas įstaigoms siūloma BA funkcijos centralizavimo modelis; ● pasiūlytas finansų valdymo ir BA funkcijos optimizavimo priemonių kompleksas ir jų įgyvendinimo grafikas. <p>FM nustatė, kad įstaigose naudojama gana daug (nuo 1 iki 7) atskirų programų, susijusių su BA tvarkymu ir finansinių ataskaitų rengimu ir kad svarbiausios priemonės, kurios padėtų efektyviau atlikti BA funkcijas, susijusios su IT sprendimais. Darbas su daugeliu programų reikalauja daugiau laiko, gali padidėti klaidų tikimybė, pvz., automatiškai perkeliant duomenis ar suvedant rankiniu būdu iš vienos programos į kitą. 47 proc. įstaigų teigė, kad svarbiausios priemonės, kurios padėtų efektyviau atlikti BA funkcijas, susijusios su IT sprendimais. Todėl projekte buvo rekomenduojama detalai išanalizuoti esamas IT sistemas ir įvertinti naujos sistemos diegimo poreikį bei poveikį organizaciniais procesams.</p> <p>FM rekomendavo BA funkcijas centralizuoti ministerijų lygmenyje, taip pat centralizuoti ir IT sistemas, tačiau XVII Vyriausybė priėmė sprendimą daryti ne atskirus kelis centrus, o steigti vieną didelį centrą – NBFC.</p>
2017-03-13 Septynioliktos LRV programos įgyvendinimo planas	<p>LRV nutarimu Nr. 167 patvirtintas Septynioliktos LRV programos įgyvendinimo planas, kuriame numatyta didinti viešojo sektoriaus efektyvumą konsoliduojant bendrąsias funkcijas. Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 3.1.2. darbas „Viešojo sektoriaus įstaigų vidinių procesų optimizavimas“.</p> <p>Vienas iš LRV 2017-04-18 posėdyje patvirtintų 2018–2020 m. Vyriausybės prioritetinių darbų: Nr. 1.11 „Nacionalinio paslaugų centro įsteigimas“.</p>
2017-06-16 UAB „Civitta“ galimybių studija	<p>Siekiant tinkamai pasirengti BF konsolidavimui viešajame sektoriuje, LRV kanceliarija 2017–2018 m. įgyvendino ES fondų investicijų lėšomis finansuotą projektą „Pasirengimas bendrųjų funkcijų viešajame sektoriuje konsolidavimui“.</p> <p>Vyriausybės kanceliarijos užsakymu UAB „Civitta“ suteikė konsultacines paslaugas dėl pasirengimo vykdyti Vyriausybei atskaitingų institucijų BF pertvarką (konsolidavimą) ir 2017-06-16 pateikė ataskaitą – BA ir PA funkcijų konsolidavimo galimybių vertinimą (galimybių studija). Galimybių studijos rezultatai panaudoti pradedant vykdyti BA ir PA funkcijų konsolidavimą.</p> <p>Pagrindinės galimybių studijoje pateiktos išvados ir pasiūlymai:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Didelė naudojamų BA ir PA IS įvairovė, smarkiai skiriasi BA ir PA procesų automatizavimo lygis; procesai nėra standartizuoti. Šalies mastu procesų vienodinimui gali būti panaudotas VATARAS /VATIS, FVAIS sistemos, tačiau norint jas naudoti standartizuotai visose institucijose, reikalingos sistemų modifikacijos (papildomos integracijos, funkcijos, kt.). ● Etatų skaičius, darbo našumas. 2016 m. 174 LRV atskaitingose įstaigose dirbo 809 BA ir PA specialistai, kurie aptarnavo ženkliai mažiau darbuotojų, nei BF atliekant konsoliduotai Estijoje¹³⁵. ● Konsolidavimo modelis. Rekomenduojama steigti 1 NPC, renkantis Ship&fix konsolidavimo būdą – proceso valdymo atsakomybę suteikiant 1 vadovui, kuris toliau jį standartizuoja ir automatizuoja. ● Sąsaja tarp BA ir PA. BA specialistai apie 25 proc. skiria DU apskaitai ir susijusioms PA funkcijoms vykdyti, todėl BA ir PA funkcijos gali būti laikomos glaudžiai susijusiomis, todėl konsolidavimo sprendimai šioms funkcijoms turėtų būti tapatūs, koordinuojami.

¹³⁵ Įstaigos darbuotojų ir apdorotų sąskaitų skaičius, tenkantis 1 BA ir PA Lietuvoje ir Estijoje, 2015–2016 m.: 1 DU buh. Lietuvoje – 105, Estijoje – 1086; 1PA spec. Lietuvoje – 94, Estijoje – 1159.

Data	Santrauka
	<ul style="list-style-type: none"> ● Funkcinė konsolidavimo aprėptis. Išvardintos pagrindinės funkcijos, kurias siūloma konsoliduoti kompetencijų centre, konsoliduoti NPC ir kurias siūloma vykdyti decentralizuotai. ● Institucinė konsolidavimo aprėptis: atskaitingumas LRV; įstaigos tipas – BĮ; į sąrašą neįeina: dėl specialaus saugumo reikalavimų BF vykdymui: KAM ir jai pavaldžios įstaigos. <p>Konsolidavimo tikslas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● centralizuoti BA ir PA funkcijų vykdymą 174 LR viešojo valdymo institucijose. ● perkelti BA ir PA darbuotojus iš atskirų institucijų į 1 Nacionalinį paslaugų centrą su 1 valdytoju; ● perorientuoti BA ir PA funkcijų vykdymą į efektyvų aukštos kokybės paslaugų teikimą siekiant rinkos lygio konkurencingumo; ● sumažinti BA ir PA specialistų skaičių nuo 809 (2017 m.) iki 450 (2020 m.). <p>Auditorių vertinimas: praktikoje trečdalis įstaigų (110 iš 332) BA ir PA funkcijos konsoliduotos/bus konsoliduojamos skirtingu laiku, be to 17 BĮ suplanuotas tik BA funkcijų konsolidavimas, vienos – tik PA funkcijų.</p> <p>Remiantis CIVITTA parengta galimybių studija yra įgyvendinama Bendrų IS įsigijimo (sukūrimo ar modernizavimo ir įdiegimo) programa „Bendrųjų funkcijų konsolidavimas Nacionaliniame bendrųjų funkcijų centre“. Programą sudaro trys projektai.</p>
LRV 2017-08-02 pasitarimas	<p>Priimtas sprendimas pradėti viešojo sektoriaus BA ir PA funkcijų konsolidavimą ir pavesta LRVK kartu su ministerijomis pateikti Vyriausybei siūlymus dėl konsolidavimo būdo ir apimties (preliminarių BĮ sąrašą, kurių funkcijas siūloma konsoliduoti pirmiausiai), BA ir PA funkcijų ir atsakomybių paskirstymo tarp BĮ, kurių funkcijas siūloma konsoliduoti, ir centralizuotai konsoliduotas funkcijas atliksiančios BĮ, konsolidavimo etapų, pasiūlymą dėl BĮ, kuriai tikslinga pavesti konsoliduotų funkcijų vykdymą. Ministerijoms buvo pavesta pateikti Vyriausybės kanceliarijai informaciją apie konsoliduojamoms funkcijoms nurodytose BĮ vykdančius darbuotojus ir jų darbo užmokestį.</p> <p>Vyriausybės kanceliarija, kartu su ministerijomis vykdydama minėtus pavedimus, parengė galimas funkcijų ir atsakomybių paskirstymo tarp valstybės valdymo institucijų ir įstaigų ir centralizuotai funkcijas atliksiančio subjekto matricas, nustatė galimą funkcijų konsolidavimo etapų apimtį, konsolidavimo etapų pradžią ir optimalius funkcijų konsolidavimo būdus, taip pat buvo atlikta pirminė esamo teisinio reglamentavimo analizė ir nustatyti teisinio reglamentavimo neatitikimai. LRV kanceliarijos parengtas konsolidavimo projektas 2017-09-22 buvo pateiktas derinti ministerijoms ir svarstyta LRV 2017-10-04 pasitarime.</p>
LRV 2017-10-04 pasitarimas	<p>Priimtas sprendimas dėl BĮ ir VŠĮ, kurių savininkė yra valstybė, BA ir PA funkcijų konsolidavimo. Nustatyta, kad nuo 2018-06-01 konsoliduojamos 161 valstybės BĮ. Papildomai įvertinus funkcijų konsolidavimo galimybes, nuo 2019-07-01 konsoliduojamos kitų valstybės BĮ ir VŠĮ bendrosios funkcijos (išskyrus URM ir KAM), nuo 2020-01-01 konsoliduojamos URM ir KAM, bei įstaigų prie šių ministerijų funkcijos.</p> <p>Pritarta, kad nuo 2018-06-01 konsolidavimo etapui taikomas sujungimo ir tvarkymo (<i>Ship&fix</i>) metodas, susidedantis iš dviejų dalių: 1) sujungimo – konsoliduojamos funkcijos perduodamos atlikti Vyriausybės įgaliotai įstaigai, nekeičiant naudojamų IS ir fizinės funkcijų atlikimo vietos; 2) tvarkymo – kuriamos (arba tobulinamos) bendros IS, standartizuojami, optimizuojami funkcijų atlikimo procesai, įvertinamas žmoniškųjų išteklių poreikis ir kt.</p> <p>Taip pat LRV pasitarime pritarta, kad vėliau konsoliduojant įstaigų funkcijas (nuo 2019-07-01 ir 2020-01-01) taikomas tvarkymo ir sujungimo (<i>fix&ship</i>) metodas, kai nuo funkcijų perkėlimo dienos taikomos bendros IS, taikomi standartizuoti procesai bei optimizuoti žmoniškieji ištekliai.</p> <p>Auditorių vertinimas: konsolidavimo projekte bendrų IS sukūrimas, prieš perduodant funkcijas centralizuotai atlikti Vyriausybės įgaliotai įstaigai, nebuvo numatytas. Kaip projekte ir buvo numatyta, vykdam I konsolidavimo etapą (nuo 2018-07-03) funkcijos buvo perduotos Vyriausybės įgaliotai įstaigai (NBFC), nekeičiant naudojamų IS, tačiau pradedant antruoju etapu jau turėjo būti naudojamos bendros IS, tačiau audito atlikimo metu bendrų IS kūrimas ir tobulinimas dar nebaigtas.</p>
2017-12-19 Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimas	<p>Priimtas Biudžetinių įstaigų įstatymo pakeitimo įstatymas, kurio 9^l str. 2 d. nustatyta, kad Vyriausybė turi teisę priimti sprendimą dėl Vyriausybės kanceliarijos, ministerijų, Vyriausybės įstaigų, Vyriausybės atstovų įstaigos, atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, bendrųjų funkcijų centralizuoto atlikimo ir konkrečių biudžetinių įstaigų, kurių bendrosios funkcijos bus atliekamos centralizuotai.</p>
2018-02-07 priimtas LRV nutarimas Nr. 125	<p>Nutarimu nuo 2018-02-15 įsteigtas NBFC, patvirtinti šio centro nuostatai, nustatyta, kad NBFC steigiamas LRV kanceliarijos, ministerijų, Vyriausybės įstaigų, Vyriausybės atstovų įstaigos, atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų biudžetinių įstaigų, kurių savininko teises ar pareigas įgyvendina LRV arba jos įgaliota institucija, ir šių subjektų kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos ir personalo administravimo funkcijoms centralizuotai atlikti. FM pavesta įgyvendinti NBFC savininko teises ir pareigas.</p>

Data	Santrauka
2018-02-07 patvirtintas LRV nutarimas Nr. 126	<p>Priimtas LRV nutarimas Nr. 126¹³⁶ „Dėl buhalterinės apskaitos tvarkymo ir personalo administravimo funkcijų atlikimo centralizuotai“, kuriuo patvirtintas 142 įstaigų, kurių BA ir PA funkcijas buvo numatyta centralizuoti, sąrašas.</p> <p>Nustatyta, kad nuo 2018-03-01¹³⁷ bus centralizuotai atliekamos tik LRV kanceliarijos ir Vyriausybės atstovų tarnybų BA funkcijos, nekeičiant fizinės funkcijų atlikimo vietos ir naudojamų IS, o nuo 2018-07-03 – pagal patvirtintą sąrašą likusių įstaigų, t. y. 9 ministerijų ir joms pavaldžių įstaigų.</p>
2018-08-21 tarpinstitucinis pasitarimas	<p>VSS pavesta pateikti Nacionaliniam bendrųjų funkcijų centrui FV, BA, PV ir PA funkcijų efektyvumo vertinimo kriterijų, patvirtintų LR finansų ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1K-330 „Dėl Strateginio planavimo metodikos įgyvendinimo ir vertinimo kriterijų“ (LR finansų ministro 2018-06-18 įsakymo Nr. 1K-222 redakcija), 2017 m. reikšmės ir vertinimo kriterijus detalizuojančią informaciją.</p> <p>NBFC kasmet rengia VSS FM, BA, PV ir PA efektyvumo vertinimo ataskaitą. Teikiamos analizės tikslas – įvertinti viešojo sektoriaus pažangą efektyvinant bendrąsias funkcijas.</p>
Nuo 2018 m. II pusmečio	<p>Siekiant pereiti prie bendrų IS naudojimo ir įgyvendinant Vyriausybės Strateginių projektų portfelio valdymo komisijos patvirtintą programą „Bendrųjų funkcijų konsolidavimas Nacionaliniame bendrųjų funkcijų centre“ pradėtas vykdyti bendrų IS įsigijimas (sukūrimas ar modernizavimas ir įdiegimas). Programą sudaro trys projektai:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● bendros BA IS sukūrimas (FVAIS pagrindu) – įgyvendina FM, projekto pradžia 2018-11-05; ● bendros PA IS sukūrimas ir tobulinimas (modernizuojamas VATARAS / VATIS, įskaitant naują darbo užmokesčio modulį) – įgyvendina VRM, projekto pradžia 2018 m. rugsėjo mėn.; ● bendros dokumentų (įrašų) valdymo sistemos sukūrimas ir įdiegimas (nauja sistema) – įgyvendina VRM, projekto pradžia 2020 m. <p>Bendrų IS sukūrimo projektai dar nėra baigti kurti ar tobulinti (FVAIS), numatoma darbų pabaiga 2023 m. IV ketvirtis.</p>
LRV 2019-07-17 pasitarimas ir posėdis	<p>Atsižvelgiant į LRV 2017-10-04 pasitarime priimto sprendimo dėl valstybės BĮ ir VŠĮ, kurių savininkė yra valstybė, BA ir PA funkcijų konsolidavimo 2.6 papunkčio nuostatas, kad tolesni funkcijų konsolidavimo etapai turi būti įgyvendinami, esant galimybei funkcijoms atlikti naudoti bendras IS, patvirtintas PA funkcijų centralizuoto atlikimo II etapas. Patvirtintas 84 įstaigų, kurių PA funkcijas numatyta centralizuoti, sąrašas, siūlyta tęsti PA funkcijų konsolidavimą etapais:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● nuo 2019-12-02 – 41 įstaigų (39 pavaldžios SADM ir 2 – ŽŪM); ● nuo 2020-04-01 – 14 SADM valdymo sritims priskirtų įstaigų (iš jų 12 SODROS skyrių, kurie reorganizuoti į 4); ● nuo 2020-05-04 – 29 KM valdymo sritims priskirtų įstaigų. <p>Pritarta PA funkcijos konsolidavimo grafikui nuo 2020-07-01¹³⁸:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● nuo 2020-07-01 iki 2020-12-31 konsoliduoti TM ir ministro valdymo srities įstaigas; ● nuo 2021-01-01 iki 2021-06-30 – ŠMSM, VRM ir jų valdymo srities įstaigas; ● nuo 2021-07-01 iki 2021-12-31 – URM, KAM ir KAM valdymo srities įstaigas, papildomai įvertinus funkcijų turinį ir konsolidavimo galimybes. <p>BA funkcijų konsolidavimą buvo siūloma atidėti iki 2020 m. II pusmečio, kai bus sukurta bendra BA IS, modernizavus FVAIS.</p> <p>FM 2019-07-02 lydraštyje¹³⁹ Vyriausybei nurodytos priežastys, kodėl siūloma BA funkcijų konsolidavimą atidėti bei kodėl siūloma išskirti du PA funkcijų konsultavimo etapus (iki 2020-06-30 ir nuo 2020-07-01):</p> <ul style="list-style-type: none"> ● FVAIS naudoja mažiau nei trečdalis įstaigų. Dabartinės FVAIS funkcinės galimybės negali efektyviai užtikrinti visų valstybės BĮ buhalterinės apskaitos poreikių. Teisės aktai neįpareigoja valstybės BĮ BA tvarkyti naudojant vieną sistemą. Todėl siūlyta papildyti Buhalterinės apskaitos įstatymą, kuriame būtų nustatytas reikalavimas VSS buhalterinei apskaitai tvarkyti naudoti ne kiekvieno VSS atskirai pasirinktą IS, bet centralizuotai parinktą IS. Nėra galimybės visų valstybės BĮ naudojamų BA IS vienu metu pakeisti į FVAIS, o skirtingas IS naudojančių įstaigų BA funkcijų centralizavimo efektas būtų gana ribotas ir neatitiktų Sprendimo nuostatų, kad tolesni funkcijų konsolidavimo etapai turi būti įgyvendinami, esant galimybei funkcijoms atlikti naudoti bendras IS. Todėl tikslinga tolesnius valstybės BA funkcijų konsolidavimo centre etapus pradėti įgyvendinti ne anksčiau kaip 2020 m. II pusmetį, kai bus modernizuota FVAIS.

¹³⁶ Yra priimti ir patvirtinti šio nutarimo 16 pakeitimų. Dažniausiai nutarimo pakeitimai buvo atliekami atnaujinant įstaigų, kurių PA ir (arba) BA tvarkymo funkcijos centralizuojamos, sąrašus pagal pasikeitusias faktines aplinkybes: dėl įstaigų reorganizavimo ar pavadinimų pasikeitimo, sąrašo papildymo naujomis įstaigomis, dėl dalies įstaigų centralizavimo nukėlimo vėlesnei datai.

¹³⁷ Nuo 2018-07-03 pradėtas I-sis konsolidavimo etapas – 142 įstaigos, tačiau LRVK ir Vyriausybės atstovų tarnybos (11 įstaigų) anksčiau – nuo 2018-03-01.

¹³⁸ II-ojo laikotarpio detalus valstybės įstaigų PA funkcijų centralizavimo grafikas būtų parengtas ir pateiktas LRV iki 2019 m. pabaigos, turint tikslesnę informaciją apie darbo užmokesčio posistemio sukūrimo ir pagrindinių VATARAS ir VATIS patobulinimų eigą bei diegimo grafiką.

¹³⁹ Dėl LRV sprendimų dėl personalo administravimo funkcijų atlikimo centralizuotai projektų.

Data	Santrauka
	<ul style="list-style-type: none"> Atsižvelgiant į numatomą darbo užmokesčio posistemio sukūrimo ir pagrindinių VATARAS ir VATIS patobulinimų atlikimo terminą (2020 m. II pusmetį), siūloma išskirti du valstybės BJ PA funkcijų centralizavimo centre laikotarpius: iki 2020-06-30 ir nuo 2020-07-01. Dabartinės VATARAS ir VATIS funkcinės galimybės iš dalies atitinka bendrai PA IS keliamus pagrindinius reikalavimus. Artimiausiu metu supaprastinus dalį procesų ir santykinai nebrangiai patobulinus sistemas bei įdiegus papildomas funkcines galimybes, galima VATARAS ir VATIS naudoti kaip bendrą PA informacinę sistemą. Šiuo metu VATARAS ir VATIS naudoja didelė dalis valstybės BJ, o patobulinus teisinį reglamentavimą atsirastų galimybė VATARAS ir VATIS naudoti visose valstybės BJ. Pagrindinis VATARAS ir VATIS trūkumas – nėra darbo užmokesčio posistemio. Šis trūkumas neleidžia šiuo metu išnaudoti viso centralizuoto PA efektyvumo potencialo, nes iki darbo užmokesčio posistemio sukūrimo (numatoma 2020 m. II pusmetį) duomenys ir toliau turės būti dubliuojami įstaigų darbo užmokesčio sistemose. Tačiau tai netrukdo pradėti įgyvendinti Sprendimo nuostatas dėl tolesnių PA funkcijų konsolidavimo ir jau dabar efektyviau organizuoti dalies valstybės įstaigų PA.
2019-12-11 nutarimo Nr. 126 pakeitimas	<p>Patvirtintas sąrašas 228 įstaigų, kurių BA funkcijas numatyta centralizuoti: nuo 2021-01-04 iš viso 63 įstaigų¹⁴⁰; nuo 2022-01-03 viso 90 įstaigų¹⁴¹; nuo 2022-07-01 viso 75 įstaigų¹⁴².</p> <p>Tačiau vėliau funkcijų centralizavimas buvo nukeliamas ne vieną kartą. Centralizavimo pabaiga pagal paskutinę nutarimo Nr. 126 redakciją numatyta 2025 m.</p>
2020-04-22 nutarimo Nr. 126 pakeitimas	<p>Nuspręsta padidinti BJ, kurių PA funkcijos būtų centralizuojamos centre, skaičių 132 biudžetinėmis įstaigomis, palyginti su sprendimo priėmimo metu Vyriausybės nutarime Nr. 126 nustatytu BJ, kurių PA funkcijos atliekamos ir kurias numatyta atlikti centralizuotai, skaičiumi. Įgyvendinus nuostatas, numatyta, kad centras nuo 2022-10-03 centralizuotai atliks 329 BJ PA funkcijas. Taip pat atsižvelgiant į tai, kad visoje šalies teritorijoje nuo 2020 m. kovo 16 d. iki balandžio 13 d. paskelbtas karantinas ir daugelyje valstybės viešojo sektoriaus institucijų darbą organizuojant nuotoliniu būdu tapo sunku arba neįmanoma atlikti dalį PA funkcijoms perimti reikalingų parengiamųjų darbų, atidėtas 29 Kultūros ministerijos ir ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų ir 1 SADM pavaldomo įstaigos PA funkcijų konsolidavimo terminas (nuo 2020 m. balandžio 1 d. ir gegužės 4 d. atitinkamai iki liepos 1 d. ir spalio 1 d.).</p>
LRV 2020-04-22 posėdis	<p>Atsižvelgiant į tai, kad visoje šalies teritorijoje nuo 2020 m. kovo 16 d. iki balandžio 13 d. paskelbtas karantinas ir daugelyje valstybės viešojo sektoriaus institucijų darbą organizuojant nuotoliniu būdu tapo sunku arba neįmanoma atlikti dalį PA funkcijoms perimti reikalingų parengiamųjų darbų, atidėtas 22 Kultūros ministerijos ir ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų (šios įstaigos įeina į 132 įstaigų, kuriomis papildomas centralizuotinių įstaigų, sąrašas, patvirtintas nutarimu Nr.126 2020-04-22) PA funkcijų konsolidavimas iki 2021-05-03 (buvo numatyta 2020-07-01).</p>
2020-12-02 nutarimo Nr. 126 pakeitimas	<p>42 KM įstaigų BA funkcijų centralizavimas nukeltas iš 2021-01-04 į 2021-06 -01. Nurodyta priežastis: konsolidavimas nukeliamas, siekiant, kad kultūros įstaigos turėtų užtektinai laiko pasirengti BA funkcijų konsolidavimui NBFC. Kultūros ministro valdymo sritims priskirtos 42 įstaigos, kurių BA funkcijų konsolidavimas NBFC pagal LRV nutarimą numatytas nuo 2021 m. pradžios, bendrą FVAIS naudoja ilgiau kaip 6 mėnesius (kai kuriais atvejais nuo 2014 metų), tačiau FVAIS naudojimo nuoseklumas ir apimtis kultūros įstaigose yra netolygūs. Kartu kyla klausimų dėl BA funkcijų ir finansų valdymo funkcijų, kurios nėra konsoliduojamos NBFC ir kurias pagal kompetenciją atlieka kultūros įstaigos bei kurios turi tiesioginę įtaką žmogiškųjų išteklių pokyčių kultūros įstaigose apimčiai, ribų. Todėl, siekiant tinkamai nustatyti BA funkcijų konsolidavimo NBFC efektyvumui reikšmingas sąlygas, reikia skirti pakankamai laiko nurodytiems klausimams išspręsti. Atsižvelgus į tai, kas išdėstyta, ir siekiant, kad kultūros įstaigos turėtų užtektinai laiko pasirengti BA tvarkymo funkcijų konsolidavimui NBFC, tikslinga peržiūrėti LRV nutarime nustatytus kultūros įstaigų šių funkcijų konsolidavimo terminus ir nustatyti, kad kultūros įstaigų BA funkcijos konsoliduojamos nuo 2021-06-01. Toks funkcijų konsolidavimo terminas optimalus ir pakankamas ne tik kilusiems kultūros įstaigų vidaus administraciniais klausimams išspręsti, bet ir leidžia užtikrinti tinkamą kultūros įstaigų BA duomenų už 2020 m. sutvarkymą, t. y. sudarytų 2020 m. finansinių ataskaitų rinkinių duomenų pateikimą VSAKIS.</p>
2021-04-28 nutarimo Nr. 126 pakeitimas	<p>Nukeltas dalies BJ BA ir PA funkcijų centralizavimas vėlesnei datai, centralizavimo pabaiga iš 2022 m. nukelta į 2024 m.</p> <p>Nurodyta nukėlimo priežastis: PA ir BA funkcijų centralizavimą minimose valstybės BJ siūloma atidėti, nes kuriamos bendra IS valstybės įstaigų personalui administruoti ir bendra IS valstybės įstaigų buhalterinei apskaitai tvarkyti, taip pat lyginama įstaigų geroji patirtis šiose srityse ir optimizuojami procesai. Tik išgryninus procesus ir pradėjus veikti IS atsiras tvirtas pagrindas įstaigoms gauti kokybiškas centralizuotai teikiamas PA ir BA paslaugas, o valstybei taupyti biudžeto lėšas.</p> <p>Nukeltas 81 įstaigos PA funkcijų centralizavimas:</p>

¹⁴⁰ 43 KM, 19 TM, 1 ŽŪM valdymo sritims priskirtų įstaigų.

¹⁴¹ 8 KM, 40 SADM, 6 SAM, 36 ŠMSM valdymo sritims priskirtų įstaigų.

¹⁴² 11 KAM, 13 SADM, 16 ŠMSM, 1 URM, 34 VRM valdymo sritims priskirtų įstaigų.

Data	Santrauka
	<ul style="list-style-type: none"> ● Dalies įstaigų prie Kultūros ministerijos ir ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų (iš viso 23 įstaigos) iš 2021-05-03 į 2022-05-02; ● Vidaus reikalų ministerijos, įstaigų prie VRM ir ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų (32) – iš 2021-10-01 į 2023-05-02; ● Dalies Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos ir ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų (20) – iš 2021-06-28 į 2023-09-01; ● Dalies įstaigų prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų (6) – iš 2022-03-01 į 2024-05-02 <p>Nukeltas 197 įstaigų BA tvarkymo funkcijų centralizavimas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kultūros ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų (51) – į 2022-05-02 (dabar dalies įstaigų numatyta nuo 2021-06-01, dalies – nuo 2022-01-03); ● Įstaigų prie SADM ir ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų (išskyrus Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos įstaigas) (38) – iš 2022-01-03 į 2022-09-01; ● Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos įstaigų (11) – iš 2022-07-01 į 2023-05-02; ● Užsienio reikalų ministerijos – iš 2022-07-01 į 2023-05-02; ● Vidaus reikalų ministerijos, Vidaus reikalų ministerijos ir ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų (33) – iš 2022-07-01 į 2023-05-02; ● Švietimo, mokslo ir sporto ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų (46) – iš 2022-01-03 į 2023-09-01 ● Krašto apsaugos ministerijos, įstaigų prie Krašto apsaugos ministerijos ir ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų (11) – iš 2022-07-01 į 2024-05-02; ● Dalies įstaigų prie Sveikatos apsaugos ministerijos ir ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų (6) – iš 2022-01-03 į 2024-05-02 <p>Teisingumo ministerija pateikė pastabas¹⁴³ šiam LRV nutarimo pakeitimui:</p> <p>1. Siūlytina pagrįsti, kodėl siūloma nukelti ir nuo 2022-03-01 konsoliduojamų funkcijų centralizavimą (atitinkamo ministro valdymo sritims priskirtų įstaigų prie ministerijos, kitų BJ, kurių savininko teises ir pareigas įgyvendina LRV arba jos įgaliota institucija, kurių personalo administravimo funkcijos atliekamos centralizuotai, sąrašo VIII sk.). Iš projektą lydinčios medžiagos lieka neaišku, kodėl per ateinančius metus būtų neįmanoma įgyvendinti galiojančio reikalavimo konsoliduoti nurodytų įstaigų personalo administravimo funkcijų ir kodėl reikalingas šių funkcijų centralizavimo atidėjimas.</p> <p>2. Projekto teikime nurodoma, kad „personalo administravimo ir buhalterinės apskaitos tvarkymo funkcijų centralizavimą minimose valstybės biudžetinėse įstaigose siūloma atidėti, nes dabar kuriamos bendra informacinė sistema valstybės įstaigų personalui administruoti ir bendra informacinė sistema valstybės įstaigų buhalterinei apskaitai tvarkyti, taip pat lyginama įstaigų geroji patirtis šiose srityse ir optimizuojami procesai. Tik išgryninus procesus ir pradėjus veikti informacinėms sistemoms atsiras tvirtas pagrindas įstaigoms gauti kokybiškas centralizuotai teikiamas personalo administravimo ir buhalterinės apskaitos tvarkymo paslaugas, o valstybei taupyti biudžeto lėšas“. Keičiamu nutarimu jau yra pavesta NBFC centralizuotai atlikti patvirtintuose sąrašuose nurodytų valstybės biudžetinių įstaigų BA tvarkymo ir (arba) PA funkcijas. Dalis institucijų ir įstaigų jau yra perdavusios personalo bei buhalterijos funkcijas vykdyti NBFC ir sistema yra veikianti. Pažymėtina, kad siekis gauti kokybiškas centralizuotai teikiamas PA ir BA tvarkymo paslaugas, o valstybei taupyti biudžeto lėšas buvo įvertintas prieš priimant sprendimą dėl funkcijų centralizavimo, todėl teikime minimi argumentai dėl tikslingumo įvertinimo bei procesų išgryninimo, manytina, yra nebeaktualūs. Atsižvelgiant į tai, kad sistema yra veikianti ir jau dalinai įgyvendinta, lieka neaiškūs argumentai, kodėl kai kurios įstaigos nespėja iki šių metų ir net iki 2022 m. kovo 1 d. nespės perduoti funkcijų centrui ir kodėl siekiama nukelti funkcijų centralizavimą. Teikiant pakeitimų poreikį pagrindžiančią informaciją Projektą lydinčioje medžiagoje turėtų būti įvertinama ir pagrindžiama Projekto atitiktis Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 1 d. 1 ir 5 p. įtvirtintiems teisėkūros tikslingumo ir efektyvumo principams, kurie išreiškia imperatyvius reikalavimus, keliamus teisėkūroje dalyvaujantiems subjektams, siekiant sukurti vientisą, nuoseklią, darnią ir veiksmingą teisės sistemą.</p>
2022-03-30 nutarimo Nr.126 pakeitimas	<p>Atidėtas 78 (arba 25 proc.) įstaigų PA ir 187 (arba 56 proc.) įstaigų BA funkcijų centralizavimas metams. Centralizavimo pabaiga nukeliama į 2025 m.</p> <p>Nurodyta nukėlimo priežastis: siekiant užtikrinti greitus ir sklandžius informacijos mainus tarp įstaigų ir NBFC, reikalinga sukurti bendrą IS valstybės įstaigų personalui administruoti (IS šiuo metu kuriama), taip pat siekiant, kad BJ turėtų vieną darbo užmokesčio skaičiavimo priemonę, reikalinga sukurti Dokumentų valdymo bendrąją IS (kuriama šiuo metu). Tik išgryninus procesus ir pradėjus veikti IS atsiras tvirtas pagrindas įstaigoms gauti kokybiškas centralizuotai teikiamas PA ir BA tvarkymo paslaugas, o valstybei taupyti biudžeto lėšas.</p>
	<p>Šaltinis – VK pagal Vyriausybės nutarimą Nr. 126, jo aiškinamuosius raštus, Vyriausybės pasitarimų ir posėdžių dokumentus, atliktas galimybių studijas.</p>

¹⁴³ Teisingumo ministerijos 2021-04-26 raštas Nr. (1.6Mr)2T-385.

Valstybinio audito ataskaitos
„Buhalterinės apskaitos tvarkymo ir
personalo administravimo bendrųjų
funkcijų centralizavimas“
5 priedas

Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro 2019 m. naudotos informacinės sistemos funkcijoms vykdyti

Eil. Nr.	Sistemos / programos trumpinys	Detalus sistemos pavadinimas
1.	VSAKIS	Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinė sistema (ORACLE)
2.	VBAMS	Valstybės biudžeto apskaitos ir mokėjimų sistema („Navision“)
3.	FVAIS	Finansų valdymo ir apskaitos informacinė sistema („Navision“)
4.	Mano VMI	Valstybinės mokesčių inspekcijos elektroninių paslaugų sritis
5.	EDS	Valstybinės mokesčių inspekcijos elektroninio deklaravimo sistema
6.	EDAS	SODROS elektroninė draudėjų aptarnavimo sistema
7.	STEKAS	Darbo užmokesčio apskaitos sistema
8.	FAS (<i>Analyzer</i>)	Muitinės finansų apskaitos sistema (SAP)
9.	FVAS	Finansų valdymo ir apskaitos sistema
10.	„Paskata“	Darbo užmokesčio skaičiavimo ir personalo valdymo taikomoji sistema
11.	„Navision“	Verslo valdymo sistema
12.	„Edrana Profit W“	Verslo valdymo sistema
13.	„Gajanta Apskaita“	Buhalterinės apskaitos programa
14.	„Alga HR“	Žmogiškųjų resursų valdymo sistema
15.	DB apskaita	Buhalterinės apskaitos programa
16.	„Microsoft Dynamics NAV 5.1 (BRL)“	Microsoft Dynamics NAV 5.1 (BRL)
17.	EBS	Oracle E-Business Suite (EBS)
18.	„Alga 2000“	Žmogiškųjų resursų valdymo sistema
19.	„Rivilė“	Apskaitos ir verslo valdymo sistema, buhalterinė programa
20.	„Labis“	Finansų valdymo ir apskaitos sistema
21.	„Bonus“	Personalo, darbo užmokesčio ir laiko valdymo sistema
22.	„Eurosoft VSFA“	Finansų valdymo ir buhalterinės apskaitos valdymo sistema
23.	„Agnum (1992–2015)“	Apskaitos ir programinių modulių valdymo sistema
24.	„Saikas W“	Buhalterinės apskaitos ir verslo valdymo sistema
25.	„Alna HR Office“	Darbo užmokesčio apskaitos programa
26.	„Vikarina“	Darbo užmokesčio apskaitos sistema
27.	„Dos“	Darbo užmokesčio skaičiavimo ir personalo apskaitos taikomoji sistema

Šaltinis – VK pagal Nacionalinio bendrųjų funkcijų centro duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
„Buhalterinės apskaitos tvarkymo ir
personalo administravimo bendrųjų
funkcijų centralizavimas“
6 priedas

Viešojo sektoriaus subjektų pareigybių skaičius, pokytis

Finansų valdymo ir buhalterinės apskaitos bei personalo valdymo ir personalo administravimo funkcijas atliekančių darbuotojų pareigybių skaičius 2021 m. bei pokytis (proc.), palyginti su praėjusiais metais, pagal valdymo sritis

Valdymo sritis	FV	BA	FV pokytis nuo praėjusių metų, proc.	BA pokytis nuo praėjusių metų, proc.	PV	PA	PV pokytis nuo praėjusių metų, proc.	PA pokytis nuo praėjusių metų, proc.
Švietimo, mokslo ir sporto ministro	176,10	521,39	0,28	-1,92	79,16	124,65	1,75	-14,82
Krašto apsaugos ministro	114,53	146,7	6,13	-2	96,46	177,54	-2,22	-2,77
Finansų ministro	53,80	264,68	1,05	1,11	51,01	144,20	7,26	16,87
Vidaus reikalų ministro	58,92	227,97	3,96	1,46	87,25	106,74	4,12	-1,80
Sveikatos apsaugos ministro	70,36	165,98	2,85	4,52	40,06	53,9	-3,65	10,96
Socialinės apsaugos ir darbo ministro	139,84	107,08	-3,53	-9,39	67,27	15,73	-0,02	-24,30
Kultūros ministro	73,77	93,43	-6,74	-4,61	36,30	9,65	27,29	-53,60
Teisingumo ministro	57,13	-	132,61	-100	37,84	-	64,59	-100
Aplinkos ministro	43,83	2,97	0,83	-30,28	31,96	0,33	-2,95	-17,06
Žemės ūkio ministro	35	10,23	7,69	-38,74	27,41	0,77	8,21	0
Užsienio reikalų ministro	25,27	7,83	1,65	-3,81	11,46	7,54	-9,31	18,48
Ekonomikos ir inovacijų ministro	15,30	11,93	2,07	0,85	10,43	8,73	4,18	8,20
Susisiekimo ministro	9	2	-32,24	-57,46	7,21	1	-9,15	-39,01
Be valdymo sričių	4,5	1,5	-8,16	15,38	4,10	0,63	-12,12	
EM ministro	2,5	-	-36,87	-100	0,94	-	-10,82	-100
Bendra suma	879,85	1 563,69	3,70	-5,87	588,87	651,41	4,64	-5,52

Šaltinis – VK pagal 2021 m. viešojo sektoriaus subjektų finansų valdymo ir buhalterinės apskaitos bei personalo valdymo ir personalo administravimo funkcijų efektyvumo vertinimo ataskaitą

Valstybinio audito ataskaitos
„Būhalterinės apskaitos tvarkymo ir
personalo administravimo bendrųjų
funkcijų centralizavimas“
7 priedas

Pareigybių, kurioms priskirtos BA ir PA funkcijos, perdavimas NBFC

1 lentelė. Įstaigose iki BA ir PA funkcijų centralizavimo buvusių BA ir PA pareigybių skaičius 2018–2021 m.

Įstaigų centralizavimo data	Įstaigose iki centralizavimo tik BA ir PA funkcijas atlikusių pareigybių skaičius (pagal paskutinius iki įstaigų centralizavimo įstaigų pateiktus duomenis efektyvumo vertinimui)			
	BA	PA	Viso BA ir PA	Augančia tvarka
2018-07-03	280,7	113,9	394,6	394,6
2019-12-02	-	34,7	34,7	429,3
2020-07-01	0,7	8,7	9,5	438,8
2020-10-01	-	44,5	44,5	483,3
2021-01-04	79,1	-	79,1	562,4
2021-03-03	-	12,9	12,9	575,3
				100 proc.

Šaltinis – NBFC pateikti duomenys

2 lentelė. Patvirtintas NBFC didžiausias leistinas pareigybių skaičius 2018–2021 m.

Finansų ministro įsakymais „Dėl NBFC didžiausio leistino pareigybių skaičiaus“ patvirtinti etatai (visi NBFC etatai, ne tik BA ir PA funkcijoms vykdyti)			
Data	FM įsakymo Nr.	Patvirtinti / skiriami papildomi etatai	Patvirtinti etatai iš viso
2018-02-12	1K-58	380	380
2019-03-15	1K-85	7	387
2019-11-13	1K-338	36	423
2020-03-16	1K-68	17	440
2020-07-23	1K-254	20	460
2020-11-17	1K-369	32	492
2020-12-30	1K-450	18	510
2021-02-09	1K-37	13	523
2021-07-07	1K-242	1	524
2021-12-14	1K-390	1	525
			91,25 proc. nuo 575,3 etato

Šaltinis – NBFC pateikti duomenys

Valstybinio audito ataskaitos
„Buhalterinės apskaitos tvarkymo ir
personalo administravimo funkcijų
centralizavimas“
8 priedas

Užsienio šalių praktika centralizuojant įstaigų bendrąsias funkcijas

Šalis (šalies AAI atlikto audito įstaigų centralizavimo srityje tema)	Valstybės valdžios institucijų / įstaigų, kurių bendrosios funkcijos centralizuotos, skaičius ir dalis procentais	Ar yra nustatyti principai / kriterijai, pagal kuriuos planuojama centralizuoti įstaigų bendrąsias funkcijas	Kokios funkcijos centralizuotos (BA, PA, turto, viešieji pirkimai ir pan.)	Ar buvo atlikta analizė prieš centralizavimą (kiek ir kokių IS turėjo įstaigos, žmogiškieji ištekliai, finansavimas ir kt.)
Estija (Estijos AAI 2018 m. atliko auditą „Paramos paslaugų centralizavimas valstybės institucijose“)	Siekta iki 2020 m. aptarnauti 70 proc. centrinės valdžios įstaigų. Nors 2015 m. buvo 31 proc. įstaigų, kurių funkcijos centralizuotos, 2018 m. pradžioje jis padidėjo iki 65,9 proc. Pradedant centralizavimą Estijoje buvo 253 valstybinės įstaigos su nepriklausomomis finansinės apskaitos, žmogiškųjų išteklių apskaitos bei darbo užmokesčio skaičiavimo sistemomis.	Nėra aiškių principų.	Centralizuotos funkcijos: <ul style="list-style-type: none"> • personalo ir darbo užmokesčio apskaita • personalo tobulinimas (centrinio mokymo organizavimas viešajame sektoriuje) • finansinė apskaita • viešųjų pirkimų organizavimas • konsoliduotų valstybės ataskaitų rengimas • subsidijų naudojimo organizavimas 	Prieš pradėdant projektą buvo atlikta išsami analizė, kurioje nustatyti konkretūs tikslai ir įgyvendinimo terminai, veiksmų planas ir atsakingi asmenys. Siekiant įvertinti tikslų pasiekimą, buvo nustatyti projekto rezultatų vertinimo kriterijai. Valstybinės įstaigos iki centralizavimo naudojo 14 skirtingų BA programinės įrangos sprendimų ir 11 žmogiškųjų išteklių apskaitos programinės įrangos sprendimų. Kai centralizavimo projektas buvo pradėtas, jo biudžetas buvo 5,5 mln. EUR, iš kurių 3,77 mln. EUR – investicijoms ir 1,73 mln. EUR – veiklos išlaidoms.
Airija (Airijos AAI 2019 m. atliko auditą „Bendryjų finansų valdymo funkcijų centralizavimas“)	Nacionalinis bendrųjų funkcijų biuras teikia paslaugas visiems vyriausybės departamentams ir įstaigoms bei kai kurioms papildomoms organizacijoms – iš viso 57 valstybės tarnybos įstaigos.	Nėra aiškių principų.	Teisės aktai suteikia įgaliojimus Nacionaliniam bendrųjų funkcijų biurui teikti žmogiškųjų resursų, darbo užmokesčio ir pensijų (yra daugiau nei 60 tūkst. valstybės tarnybos pensioninkų) bei finansinių operacijų paslaugas.	Finansinių paslaugų metinė kaina 48 valdžios įstaigoms (prieš centralizavimą) sudarė iš viso 36,6 mln. eurų. Atlikto galimybių tyrimo ataskaitoje buvo įvertinta, kad esama potencialo sumažinti veiklos kaštus (per metus sutaupant nuo 6,4 iki 14,6 mln. eurų) per efektyvesnės finansinės veiklos teikimą, įskaitant bendrųjų funkcijų modelio įdiegimą. Iš AAI audito išvadų: Sukurti visiškai naują IT sistemą finansų operacijų funkcijai centralizuotai atlikti yra sudėtingas ir iššūkių keliantis projektas. Sistema turi pakeisti 31 skirtingą finansinių operacijų ir atskaitomybės IT

Šalis (šalies AAI atlikto audito įstaigų centralizavimo srityje tema)	Valstybės valdžios institucijų / įstaigų, kurių bendrosios funkcijos centralizuotos, skaičius ir dalis procentais	Ar yra nustatyti principai / kriterijai, pagal kuriuos planuojama centralizuoti įstaigų bendrąsias funkcijas	Kokios funkcijos centralizuotos (BA, PA, turto, viešieji pirkimai ir pan.)	Ar buvo atlikta analizė prieš centralizavimą (kiek ir kokių IS turėjo įstaigos, žmogiškieji ištekliai, finansavimas ir kt.)
				sistemą, kurias naudoja 48 valdžios įstaigos. Buvo numatyta, kad projektas bus įgyvendintas iki 2020 m. birželio mėn., tam išleidžiant 47,4 mln. Eur (be PVM).
Švedija (Švedijos AAI 2016 m. atliko auditą „Nacionalinis Vyriausybės paslaugų centras: ar administravimas tapo efektyvesnis?“)	Nacionalinis Vyriausybės paslaugų centras tvarko apie 160 vyriausybinių įstaigų administravimą – tai sudaro apie 54 proc. nuo visų įstaigų, kadangi Švedijoje iš viso priskaičiuojamos 298 vyriausybinių įstaigos. Centro paslaugos vyriausybiniams įstaigoms apima 47 proc. visų valstybės tarnautojų.	Iš pradžių buvo nustatyta, kad įstaigos gali laisvai pasirinkti – ar naudotis paslaugų centro teikiamomis paslaugomis, ar ne. Tačiau tos įstaigos, kurios nusprendžia nesinaudoti centro paslaugomis, turi įrodyti, kad sugeba pačios atlikti bendrąsias funkcijas arba gauna jas iš kitur toku būdu, kuris efektyvumu prilygsta (ar viršija) centro teikiamų paslaugų efektyvumui. Vėliau vyriausybė nusprendė padaryti prisijungimą prie darbo užmokesčio paslaugų įstaigoms privalomu.	Nacionalinis Vyriausybės paslaugų centras vykdo administravimo paslaugų veiklą darbo užmokesčio valdymo, žmogiškųjų išteklių ir finansų operacijų srityse.	Kelerius metus iki centro (SSC) įsteigimo buvo tiriamos paslaugų operacijų veiksmingumo gerinimo sąlygos valstybės institucijose. Švedijos finansų valdymo institucija atliko kelis tarnybų centrų tyrimus. Prieš paslaugų centro steigimą atliktas tyrimas įvertino, kad laipsniškas 25 didelių įstaigų prisijungimas (atitinkantis 25 proc. valstybės tarnautojų skaičiaus) bus pakankamas, kad centras pasiektų finansinį balansą per maždaug 5 metus.
Suomija (Suomijos AAI neatliko audito įstaigų centralizavimo tema)	Vyriausybės bendrųjų funkcijų centras teikia funkcijas 9 ministerijoms ir 60 įstaigų, departamentų bei fondų, taip pat valstybinėms įmonėms ir valstybei visiškai nuosavybės teise priklausančioms akcinėms bendrovėms, teikiančioms paslaugas Suomijos vyriausybei.	Nėra aiškių kriterijų.	Centras atlieka šias funkcijas: 1. Skaitmeninės finansinės paslaugos: išlaidų apdorojimas, pajamų apdorojimas, BA ir kelionės; 2. Žmogiškųjų išteklių paslaugos darbo užmokesčiui, darbo santykių valdymui, įdarbinimo proceso parama, samdymas ir pan.; 3. Ekspertinės paslaugos, kurios apima, pavyzdžiui, ataskaitų teikimo ir mokymų paslaugas, analizės ir projektines paslaugas; 4. Visos techninės priežiūros ir palaikymo paslaugos, vartotojų palaikymas, vartotojų teisių valdymas, sistemos versijų valdymas bei tolesnis vystymas.	Specialios analizės nebuvo atlikta. Tačiau dar iki pradėdant veiklą Bendrųjų funkcijų centrai 2010 m., šalyje vyko funkcijų centralizavimo procesai. Iš pradžių veikė tarpinis sprendimas – 4 bendrųjų funkcijų centrai apėmė 4 skirtingų ministerijų valdymo sritis. 2007 m. Suomijos FM paskelbė, kad pradėdama tų keturių centrų sujungimo procesas, taip pat FM nusprendė, kad iki 2010-ųjų visos agentūros turi tapti Bendrųjų funkcijų centro dalyvėmis. Suomija pradėdama centralizavimą turėjo didžiąją dalį reikalingų funkcijoms vykdyti bendrų IS, todėl pačių funkcijų centralizavimui reikėjo sutvarkyti tik teisinę bazę

Šaltinis – VK pagal viešai prieinamą informaciją

Valstybinio audito ataskaitos
„Buhalterinės apskaitos tvarkymo ir
personalo administravimo funkcijų
centralizavimas.“

9 priedas

Užsienio šalių AAI auditų ataskaitose nustatyti faktai

Šalis	Kada atliktas auditas	Auditorių vertinimas apie situaciją dėl procesų standartizavimo ar bendrų IT sistemų sukūrimo prieš bendrųjų funkcijų centralizavimą Paslaugų centre	Auditorių vertinimas apie procesų standartizavimą ar bendras IT sistemas centralizavus bendrąsias funkcijas ir įsteigus Paslaugų centrą
Estija	2018	Bendrų IT sistemų nebuvo. Valstybinės įstaigos iki centralizavimo naudojo 14 skirtingų buhalterinės apskaitos programinės įrangos sprendimų ir 11 žmogiškųjų išteklių apskaitos programinės įrangos sprendimų. Visos įstaigos atskirai leisdavo pinigais šių skirtingų programinių įrangų vystymui.	Užtruko ilgiau nei tikėtasi standartizuoti ir įgyvendinti apskaitos elementus, kad būtų vienodai taikomi apskaitos principai, kuriems turėjo būti naudojama atnaujinta SAP programinė įranga. Taip pat užtruko ilgiau, nei tikėtasi, sujungti agentūrų pagrindinės veiklos informacinės sistemas su SAP.
Švedija	2016	Tyrimas, atliktas iki paslaugų centro įkūrimo parodė, kad egzistavo didelė rizika, jog Nacionalinės Finansų valdymo tarnybos sudaryta preliminarioji apskaitos ir personalo administravimo sistemų pirkimo sutartis gali užsitęsti. Nacionalinis Vyriausybės paslaugų centras tik neseniai įsigijo savo nuosavą darbo užmokesčio apskaitos sistemą.	Paslaugų centro gebėjimai teikti veiksmingas paslaugas nebus greitai pasiekti, nes įstaigos gali išlaikyti turimas nuosavas apskaitos sistemas iki 2023 m. Techninės problemos integruojant įstaigų apskaitos sistemas su Paslaugų centro nuosava eCommerce sistema daro poveikį įstaigų elektroninių užsakymų ir mokėjimų už prekes bei paslaugas efektyvumui.
Jungtinė Karalystė	2016	2014 m. Jungtinės Karalystės AAI pateikė atsiliepimą apie ministrų kabineto Naujos kartos bendrųjų paslaugų strategiją, kuri apėmė 2 nepriklausomų bendrųjų paslaugų centrų sukūrimą. Numatyta, kad kiekvienas jų valdytų grupės vyriausybinių departamentų administracinio pobūdžio funkcijas, o paslaugų centrai operuotų nuosavomis bendromis veikimo platformomis. Tai juos įgalintų standartizuoti paslaugas bei sumažinti su IT susijusius palaikymo kaštus.	Persikėlimo į naujas sistemas atidėjimai sumažino galimybę pasiekti reikšmingus suplanuotus tolesnius sutaupymus. Standartizuotų procesų kūrimo prieiga nebuvo gerai valdoma. Bendrų veikimo platformų ir standartizuotų procesų vystymas buvo esminis veiksnys, norint pasiekti planuotus sutaupymus. Tačiau vyriausybė tik vėlyvoje stadijoje įtraukė reikalavimą sukurti bendrą veikimo platformą į vieno iš centrų kūrimo sutartį su privačiu rangovu. Dėl to paskirtas rangovas mano, kad jam nebuvo suteikta pakankamai laiko padirbėti ties šiuo programos elementu su deramu kruopštumu.
Airija	2019	Buvo identifikuota daug neefektyvumo pavyzdžių, stebimų esamoje tvarkoje, įskaitant: 1. Visame viešajame sektoriuje buvo naudojama daugybė sistemų, kai kurios įstaigos nuosavybės teise naudojo apskaitos sistemas, specialiai pritaikytas jų unikaliems poreikiams; 2. Skyrėsi organizacijų paprastųjų finansinių transakcijų, pvz., sąskaitų faktūrų, kainos; 3. Buvo dubliavimasis finansų ir IT departamentuose.	Finansų valdymo funkcijai centralizuotai atlikti nuspręsta kurti naują IT sistemą. Tai yra sudėtingas ir iššūkių keliantis projektas. Sistema turi pakeisti 31 skirtingą finansinio valdymo ir atskaitomybės IT sistemą, kurias naudoja 48 valdžios įstaigos. Procesas pasirodė gerokai sudėtingesnis, negu įsivaizduota. Tai lėmė, kad šis projektas labai atsilieka nuo tvarkaraščio, o jo kaštai, labai tikėtina, reikšmingai viršys tą sumą, kuri buvo numatyta kai projektas pirmą kartą gavo Vyriausybės patvirtinimą. Planuota, kad 2018 m. viduryje naują sistemą jau ims naudoti pirmasis įstaigų klientų srautas, tačiau sistema vis dar nėra parengta įdiegti.

Šaltinis – VK pagal užsienio šalių AAI audito ataskaitose pateikiamą informaciją

